Agatha Christie

Juoda kava

Agata Kristi

Juoda kava

romano formą suteikė
Čarlis Osburnas

UDK 821.111-31
Ch525

Agatha Christie
Black Coffee
adapted as a novel by Charles Osborne

First published in Great Britain by
HarperCollins*Publishers* 1998

Iš anglų kalbos vertė Jonas Sipulis

ISSN 1822-7376 ; 54
ISBN 978-609-8057-07-2

Įžanga

Beveik neabejotina, kad mano senelė, būdama nepatenkinta jos romano „Rodžerio Ekroido nužudymas“ 1928 metų scenos adaptacija „Alibi“, pati nusprendė parašyti pjesę. To ji anksčiau niekada nebuvo mėginusi daryti. Pjesė „Juoda kava“, kurioje figūruoja jos mėgstamiausias personažas – detektyvas Erkiulis Puaro, buvo baigta rašyti 1929 metų vasarą. Tačiau kai Agata parodė ją savo agentui, jis patarė jai nesikreipti į jokį teatrą, nes, jo nuomone, darbas nebuvo vertas vaidinti scenoje. Laimei, draugė, kuri turėjo ryšių su teatro vadovybe, įtikino detektyvų meistrę ignoruoti tokią neigiamą nuomonę. Kūrinys buvo priimtas vaidinti ir 1930 metais pristatytas “Embassy” teatre Londone.

Vaidinimas „Juoda kava“ buvo palankiai sutiktas, tad kitų metų balandį persikėlė į Vestendą, kur keletą mėnesių sėkmingai buvo rodomas Šv. Martino teatre (šiame teatre paskesnis Kristi kūrinys ,,Pelėkautai“ nuo 1952 metų buvo vaidinamas kur kas ilgiau). 1930 metais Puaro vaidino populiarus to meto aktorius Fransis L. Salivanas, drauge su Džonu Bokseriu, kuris atliko Puaro padėjėjo kapitono Hastingso vaidmenį. Džoisė Bland vaidino Liusiją Eimori, o Šekspyro aktorius Do-

naldas Vulfitas buvo daktaras Kerilas. Vestendo pastatyme Puaro vaidmenį vis dar atliko Fransis L. Salivanas, tačiau Hastingsą dabar vaidino Rolandas Kalveris, o daktarą Kerilą – Donas Galvanis.

Po kelių mėnesių *Tvikenhamo studija* Anglijoje pastatė filmą „Juoda kava“, režisuotą Leslio Hiskoto. Šiame filme vaidino Ostinas Trevoras, kuris jau buvo vaidinęs Puaro filme „Alibi“. Vaidinimas keletą metų buvo įtraukiamas į teatrų repertuarus. 1956 metais Čarlis Osburnas, kuris tuomet užsidirbo pragyvenimui kaip jaunas aktorius, vaidino daktarą Kerilą „Juodoje kavoje“ Tanbridžo Velso teatro vasaros sezoniniame repertuare.

Beveik po keturiasdešimties metų, per kuriuos Osburnas ne tik pelnė pasaulinį pripažinimą operos srityje, bet ir parašė nuostabią knygą „Agatos Kristi gyvenimas ir kūryba“, jis prisiminė šį vaidinimą. Osburnas Agata Kristi Ltd (kuriai priklauso jos darbų autorinės teisės) pasiūlė, jog būtų nuostabu, praėjus dvidešimčiai metų po autorės mirties, pasauliui pateikti dar vieną jos kūrinį. Mes su džiaugsmu sutikome. Šio susitarimo išdava ir yra ši Erkiulio Puaro išaiškinta žmogžudystės paslaptis, kuri man atrodo kaip autentiška, aukščiausios kokybės A. Kristi knyga. Aš esu įsitikinęs, kad Agata didžiuotųsi šia knyga.

Metju Pričardas

Pirmas skyrius

Erkiulis Puaro pusryčiavo savo mažame, bet išties jaukiame Vaitholo vilų bute. Jis mėgavosi puodeliu karšto šokolado ir sviestine bandele. Laikydamasis įpročių ir niekuomet nekeisdamas savo pusryčių tvarkos, jis paprašė kamerdinerio Georgo atnešti jam dar vieną puodelį šokolado. Siurbčiodamas jį Erkiulis dar kartą žvilgtelėjo į rytinę korespondenciją, kuri gulėjo ant jo pusryčių stalo.

Būdamas skrupulingai tvarkingas, jis sudėjo atplėštus laiškus į vieną gražią krūvelę. Jie buvo atplėšti labai atsargiai, panaudojant nedidelį kardo formos peiliuką popieriui, kurį prieš daugelį metų gimtadienio proga Puaro padovanojo senasis draugas Hastingsas. Antrojoje krūvelėje buvo laiškai, kurie jo visiškai nedomino – daugiausia reklaminiai pasiūlymai – ir kuriais jis po akimirkos paprašys Georgo atsikratyti. Trečiojoje krūvelėje buvo laiškai, kurie reikalavo vienokio ar kitokio atsakymo ar bent jau patvirtinimo, kad jie gauti. Pastaraisiais bus užsiimta po pusryčių, tačiau, šiaip ar taip, ne anksčiau kaip dešimtą. Puaro manymu, buvo gana

neprotinga imtis rutininio darbo anksčiau nei dešimtą. Kai jis tirdavo bylą... na, tuomet, žinoma, būdavo visai kitaip. Jis prisiminė, kaip kartą su Hastingsu išsiruošė dar gerokai prieš auštant...

Bet ne, Puaro nenorėjo leisti savo mintims nuklysti į praeitį. Laimingą praeitį. Paskutinioji byla, kurioje buvo įsipainiojusi tarptautinė nusikaltėlių organizacija, žinoma kaip „Didysis ketvertas“, baigėsi laimingai, ir Hastingsas grįžo į Argentiną, į rančą pas savo žmoną. Nors jo draugas buvo trumpam atvykęs į Londoną savo reikalais, susijusiais su ranča, atrodė labai mažai tikėtina, kad jis vėl galėtų kartu su Puaro tirti kokį nors nusikaltimą. Ar dėl to Erkiulis Puaro taip neramiai jautėsi tą gražų pavasarišką 1934 metų gegužės rytą? Nors jis oficialiai buvo išėjęs į pensiją, tačiau negalėjo ramiai ilsėtis, ypač kai jam pasitaikydavo kokia nors itin įdomi byla. Jis džiaugėsi narpliodamas paslaptis kartu su Hastingsu, kuris nuolatos klausinėjo, domėjosi jo idėjomis ir teorijomis. Bet jau keletą mėnesių Puaro nepasitaikė nieko, kas sužadintų jo profesinį smalsumą. Ar daugiau nebeliko kūrybiškų nusikaltėlių bei nusikaltimų? Ar aplink buvo tik brutalumas ir prievarta, niekingos žmogžudystės ir apiplėšimai, kurių tirti neleido Puaro orumas?

Jo mintis pertraukė Georgas, tyliai, veik nepastebimai, prisiartinęs su antruoju geidžiamu puodeliu šokolado. Puaro geidė šio šokolado ne tik dėl to, kad galėtų mėgautis sodriu saldžiu jo skoniu, bet ir tam, kad nors kelioms minutėms atitolintų supratimą, kad ši diena, nuostabus saulėtas rytas, jam nežada nieko daugiau, išskyrus pasivaikščiojimą po parką ir apsilan-

kymą Meifere įsikūrusiame jo mėgstamame restorane Soho, kur jis vienas pietums valgys... nagi, ką? Galbūt pradžiai pašteto, o tuomet žuvies Bonne Femme, pagardintos...

Jis susivokė, kad Georgas, pastatęs puodelį su šokoladu ant stalo, kažką jam kalbėjo. Nepriekaištingas šaltakraujis Georgas, tikras anglas, asmenybė mediniu veidu, jau kurį laiką patarnavo Puaro. Šis žmogus įkūnijo viską, ko Puaro norėjo iš kamerdinerio. Georgas buvo tikras anglų aristokratų lobynas: jis visiškai nesmalsavo ir pasižymėjo ypatingu nenoru reikšti savo asmeninę nuomonę bet kuriais klausimais, be to, buvo toks fanatiškai tvarkingas, kaip ir pats Puaro. Puaro ne kartą jam buvo sakęs: „Jūs puikiai lyginate savo kelnes, Georgai, bet dėl vaizduotės... Jūs jos neturite“. Tačiau pačiam Erkiuliui Puaro vaizduotės netrūko. O sugebėti tinkamai išlyginti savo kelnes, jo nuomone, buvo retas dalykas. Taip, Erkiuliui iš tiesų pasisekė, kad rado tokį prižiūrėtoją kaip Georgas.

– ... taigi aš išdrįsau, sere, pažadėti, kad jūs atsakysite į skambutį šį rytą, – tarė Georgas.

– Prašau man atleisti, mano brangus Georgai, – atsakė Puaro. – Mano mintys buvo kitur. Jūs sakote, kažkas skambino?

– Taip, sere. Tai buvo vakar vakare, kai jūs buvote išėjęs į teatrą su misis Oliver. Aš atsiguliau miegoti dar jums negrįžus; pamaniau, kad nėra būtinybės palikti jums pranešimą tokį vėlyvą metą.

– Ir kas skambino?

– Džentelmenas, kuris prisistatė esąs seras Klodas Eimoris, sere. Jis paliko savo telefono numerį, kuris,

jei neklystu, priklauso Sario grafystei. Tas džentelmenas sakė, kad reikalas yra gana delikatus, ir prašė, kad paskambinęs niekam nesakytumėte savo vardo ir reikalautumėte pakviesti patį serą Klodą.

– Ačiū, Georgai. Palikite telefono numerį ant mano stalo, – pasakė Puaro. – Aš paskambinsiu serui Klodui, peržvelgęs šio ryto „Times". Gaila ankstyvo rytmečio laiko telefoniniams skambučiams, net jei tai ir delikatus reikalas.

Georgas nusilenkęs išėjo. Puaro tuo tarpu pabaigė gerti savo puodelį šokolado ir išėjo į balkoną su savo rytiniu laikraščiu.

Po kelių minučių „Times" buvo padėtas į šalį. Tarptautinės naujienos, kaip ir visuomet, kėlė neviltį. Tas baisusis Hitleris Vokietijos teismus pavertė nacių partijos padaliniais; fašistai užgrobė valdžią Bulgarijoje; blogiausia – jo paties gimtojoje šalyje Belgijoje žuvo keturiasdešimt du kalnakasiai, įvykus sprogimui šachtoje prie Monso. Vietinės naujienos buvo neką geresnės. Neatsižvelgiant į pareigūnų nuogąstavimus, varžybų dalyvėms moterims Vimbledone* šią vasarą buvo leista mūvėti šortus. Nekrologų skyrelis taip pat neguodė: atrodė, jog Puaro amžiaus ir net jaunesni žmonės buvo linkę išmirti.

Atidėjęs į šalį laikraštį, Puaro atsilošė savo patogiame pintame krėsle, kojas ištiesdamas ant nedidelio pakojo. Seras Klodas Eimoris, svarstė jis. Šis vardas jam neabejotinai buvo kažkur girdėtas. Taip, tas seras Klodas buvo gerai žinomas kažkurioje srityje. Bet kas gi jis buvo? Politikas? Advokatas? Išėjęs į pensiją valstybės

* teniso turnyre - *vert.*

tarnautojas? Seras Klodas Eimoris. Eimoris...

Balkoną apšvietė rytinė saulė. Puaro kurį laiką mėgavosi jos šiluma. Netrukus jam bus jau pernelyg karšta, mat jis nebuvo saulės garbintojas. „Kai saulė prasiskverbs į mano vidų, – linksmai mąstė jis, – aš sutelksiu jėgas ir eisiu pavartyti žinyną „Kas yra kas“. Jei tas seras Klodas yra žymi persona, tai jis, be abejonės, bus įtrauktas į šį prestižinį žinyną. O jeigu ne..?“ Mažasis detektyvas išraiškingai gūžtelėjo pečiais. Užkietėjęs snobas – jis jau iš anksto buvo palankiai nusiteikęs sero Klodo atžvilgiu dėl jo titulo. Jei jis bus įtrauktas į žinyną „Kas yra kas“, kuriame buvo galima rasti faktų ir apie paties Puaro karjeros detales, tuomet galbūt seras Klodas bus vertas pareikšti pretenzijas į jo, Erkiulio Puaro, dėmesį bei laiką.

Išaugusio smalsumo ir netikėto šaltoko vėjelio derinys paskatino Puaro sparčiau grįžti vidun. Įžengęs į savo biblioteką, jis priėjo prie žinynų lentynos ir ištraukė storą raudoną knygą, kurios nugarėlėje buvo įspaustos auksinės raidės: „Kas yra kas“. Pavartęs puslapius jis susirado ieškomą įrašą ir garsiai jį perskaitė.

Eimoris, seras Klodas (Herbertas). *Titulas*: bajoras, 1927 m.; g. 1878 m. lapkričio 24 d. *Santuoka*: 1907 m., su Helena Graham (ji mirė 1929 m.). *Išsilavinimas*: Veimauto mokykla, Karališkasis koledžas Londone. Fizikas tyrinėtojas: GEC laboratorija, 1905 m.; RAE Farnborou (radijo skyrius), 1916 m.; Oro ministerijos tyrimų institutas, Sveineidž, 1921 m. Pristatė naująjį greitėjančių dalelių dėsnį: sklindančių bangų linijinis greitintuvas, 1924 m. Apdovanotas Monro medaliu už pasiekimus fizikos srityje. *Straips-*

niai: įvairiuose moksliniuose žurnaluose. *Adresas*: Aboto Klivas, Market Klivas, Sario graf. *Tel.*: Market Klivas 314. *Klubas*: Ateneum.

„Ak taip, – nusišypsojo Puaro. – Garsus mokslininkas." Jis prisiminė pokalbį, įvykusį su Jo Didenybės vyriausybės nariu prieš keletą mėnesių, po to, kai Puaro atgavo keletą dingusių dokumentų, kurių paviešinimas būtų sudaręs vyriausybei keblumų. Jie kalbėjosi apie saugumą, ir politikas pripažino, kad apskritai saugumo priemonės nėra pakankamai patikimos. „Pavyzdžiui, – tuomet šnekėjo jis, – sero Klodo Eimorio tyrimai galėtų turėti milžiniškos reikšmės ateities karo eigai, tačiau jis atsisako dirbti laboratorijos sąlygomis, kurios leistų tinkamai apsaugoti mokslininką ir jo išradimus. Atkakliai nori dirbti vienas savo namuose kaime. Visiškai jokio saugumo. Siaubinga."

„Įdomu, – svarstė Puaro, padėdamas „Kas yra kas" į savo vietą lentynoje, – įdomu, ar gali būti, kad seras Klodas sumanė pasamdyti Erkiulį Puaro būti jo senu suvargusiu sargiu? Karo išradimai, slapti ginklai – visa tai ne man. Jei seras Klodas..."

Kitame kambaryje suskambo telefonas, ir Puaro išgirdo, kaip Georgas atsiliepė į skambutį. Po akimirkos pasirodė kamerdineris.

– Vėl skambina seras Klodas Eimoris, – pasakė jis.

Puaro priėjo prie telefono.

– Alio. Kalba Erkiulis Puaro, – pranešė jis į ragelį.

– Puaro? Mes nebuvome susitikę, nors ir turime bendrų pažįstamų. Mano vardas Eimoris, Klodas Eimoris...

– Aš, be abejo, esu girdėjęs apie jus, sere Klodai, –

atsakė Puaro.

– Paklausykite, Puaro. Aš susidūriau su velniškai suktu reikalu. Tiksliau sakant, galiu susidurti. Nesu tikras. Aš tyrinėju atomų skaidymo būdus – nenoriu leistis į smulkmenas, bet Gynybos ministerija tam teikia milžiniškos reikšmės. Mano darbas yra baigtas. Aš išradau formulę, pagal kurią galima pagaminti naują galingą bombą. Yra priežasčių įtarti, kad vienas iš mano namiškių bando pavogti šią formulę. Dabar aš nieko daugiau negaliu papasakoti, tačiau būčiau labai dėkingas, jei jūs atvyktumėte pas mane į Aboto Klivą savaitgaliui – kaip mano svečias. Aš noriu jums įteikti formulę, kad jūs ją perduotumėte tam tikram asmeniui iš ministerijos. Yra svarių priežasčių, dėl kurių šio darbo negali atlikti ministerijos pasiuntinys. Man reikia oficialaus žmogaus, nekrentančio į akis ir nežinomo mokslo visuomenei, tačiau pakankamai sumanaus...

Seras Klodas kalbėjo toliau. Erkiulis Puaro, žvelgdamas į veidrodyje atsispindinčią savo pliką kiaušinio formos galvą ir įmantrius vaškuotus ūsus, pamanė, kad jo dar niekas niekuomet per ilgus karjeros metus nebuvo traktavęs kaip nekrentančio į akis asmens; jis ir pats savęs tokiu nelaikė. Bet savaitgalis kaime ir galimybė susipažinti su išskirtiniu mokslininku būtų visai ne pro šalį, kaip ir, be abejo, tinkamai išreikšta vyriausybės padėka – ir viso labo tik už kažkokios neaiškios mirtį nešančios mokslinės formulės pervežimą iš Sario į Vaitholą.

– Džiaugiuosi galėdamas jums padėti, mano brangus sere Klodai, – pertraukė Puaro. – Aš atvyksiu šeštadienį po pietų, jei jums tai patogu, ir grįšiu atgal į

Londoną pirmadienio ryte su siuntiniu, kurį jūs man įduosite. Aš nekantriai lauksiu mūsų susitikimo.

Keista, pamanė jis, padėjęs ragelį. Užsienio agentus sero Klodo formulė gali dominti, bet ar iš tiesų ji galėtų dominti kažką iš mokslininko namiškių? Na gerai, daugiau apie tai, be abejo, paaiškės savaitgalį.

– Georgai! – pašaukė jis, – nuneškite į valyklą mano tvido kostiumą bei pobūvių švarką su kelnėmis. Man jų reikės penktadienį, nes savaitgalį išvykstu į kaimą. – Šiuos žodžius jis ištarė taip, tarsi vyktų į Centrinės Azijos stepes, ir visam gyvenimui.

Tuomet, atsigręžęs į telefoną, surinko numerį ir kurį laiką delsė, prieš pradėdamas kalbėti.

– Mano brangus Hastingsai, – tarė jis, – ar jūs nenorėtumėte kelioms dienoms atsitraukti nuo savo reikalų Londone? Neabejoju, kad bus labai žavinga išvyka tokiu metų laiku...

Antras skyrius

Sero Klodo Eimorio namas, Aboto Klivas, stovėjo Market Klivo pakraštyje. Tai buvo mažas miestelis – ar greičiau peraugęs kaimelis, – išsidriekęs maždaug už dvidešimties mylių į pietryčius nuo Londono. Pats namas – didelis, bet sunkiai apibūdinamas Viktorijos epochos dvaras – stovėjo ant švelniai kalvoto kelių akrų žemės sklypo, vietomis tankiai apaugusio mišku. Žvyro kelias nuo vartų sarginės iki paradinių durų vingiavo tarp medžių ir tankių krūmynų. Palei galinę namo sieną ėjo terasa su keliuku, pranykstančiu kiek apleistame angliškame sode.

Penktadienio vakarą, praėjus dviem dienoms po telefoninio pokalbio su Erkiuliu Puaro, seras Klodas sėdėjo savo kabinete – nedideliame, bet patogiai apstatytame kambaryje, esančiame pirmajame namo aukšte, su langais į rytų pusę. Lauke pamažu pradėjo temti. Sero Klodo liokajus Tridvelas, aukštas, niūriai atrodantis vyras, pasižymintis nepriekaištingomis manieromis, prieš dvi ar tris minutes buvo paskambinęs gongu, tad šeima dabar, be abejonės, rinkosi valgomajame, esan-

čiame kitoje prieškambario pusėje.

Seras Klodas pirštais barbeno į stalą – jis buvo įpratęs taip daryti, kai bandydavo prisiversti priimti greitą sprendimą. Tai vyras, einantis penktą dešimtį, vidutinio ūgio bei kūno sudėjimo, su žilstančiais plaukais, sušukuotais tiesiai atgal nuo jo aukštos kaktos, ir skvarbiomis šaltai mėlynomis akimis. Jis dabar atrodė susirūpinęs ir kartu susimąstęs.

Pasigirdo mandagus beldimas į duris, ir tarpduryje pasirodė Tridvelas.

– Atleiskite, sere Klodai. Aš pamaniau, galbūt jūs negirdėjote gongo...

– Taip, taip, Tridvelai, viskas gerai. Gal pasakysite likusiems, kad aš netrukus ateisiu? Pasakykite, kad kalbu telefonu. Aš iš tiesų ketinu trumpam paskambinti. Jūs galite pradėti nešti patiekalus.

Tridvelas tylomis pasišalino. Seras Klodas, giliai įkvėpęs, arčiau prisitraukė telefoną. Iš rašomojo stalo stalčiaus ištraukęs nedidelę užrašų knygelę, jis greitai ją peržiūrėjo ir pakėlė ragelį. Kurį laiką klausėsi, tuomet ištarė:

– Tai Market Klivas trys vienas keturi. Aš noriu, kad mane sujungtumėte su Londono numeriu. – Jis padiktavo numerį ir laukdamas atsilošė krėsle. Dešinės rankos pirštais ėmė nervingai barbenti į stalą.

Po kelių minučių seras Klodas Eimoris prisijungė prie vakarienės dalyvių, užimdamas savo vietą stalo, prie kurio jau buvo susėdę kiti šeši namiškiai, priešakyje. Serui Klodui iš dešinės sėdėjo jo dukterėčia Barbara Eimori, greta jos – Ričardas, Barbaros pusbrolis ir vienintelis sero Klodo sūnus. Ričardui iš dešinės sėdėjo

jų svečias – daktaras Kerilas iš Italijos. Toliau, priešingoje serui Klodui stalo pusėje, sėdėjo jo sesuo Karolina Eimori. Tai buvo vidutinio amžiaus senmergė, kuri vadovavo savo brolio namų ūkiui nuo to laiko, kai prieš keletą metų mirė sero Klodo žmona. Mis Eimori iš dešinės sėdėjo Edvardas Reinoras, sero Klodo sekretorius, o tarp jo ir namų šeimininko buvo Liusijos, Ričardo Eimorio žmonos, vieta.

Vakarienė anaiptol nebuvo šventiška. Karolina Eimori keletą kartų pabandė kalbinti daktarą Kerilą; šis jai atsakinėjo pakankamai mandagiai, tačiau pats nerodė ypatingo noro šnekučiuotis. Kai ji pasisuko, kreipdamasi į Edvardą Reinorą, tas paprastai mandagus ir komunikabilus jaunuolis nervingai krūptelėjo ir atsiprašinėdamas kažką sumurmėjo, – atrodė sumišęs. Seras Klodas, kaip įprasta, buvo nekalbus pietų metų, o gal ir ne tik pietų. Ričardas Eimori retkarčiais susirūpinęs žvilgtelėdavo į priešais sėdinčią savo žmoną Liusiją. Tik viena Barbara Eimori atrodė esanti gerai nusiteikusi; ji lengvai, neskubėdama šnekučiavosi su savo teta Karolina.

Tridvelui dėliojant ant stalo desertą, seras Klodas staiga kreipėsi į liokajų – pakankamai garsiai, kad visi sėdintieji prie stalo girdėtų jo žodžius.

– Tridvelai, – pasakė jis, – prašau jūsų paskambinti į Market Klivo Džeksono garažą ir paprašyti mašinos bei vairuotojo, kad pasitiktų traukinį, atvažiuojantį aštuonios penkiasdešimt iš Londono. Šiuo traukiniu pas mus į svečius atvyksta džentelmenas.

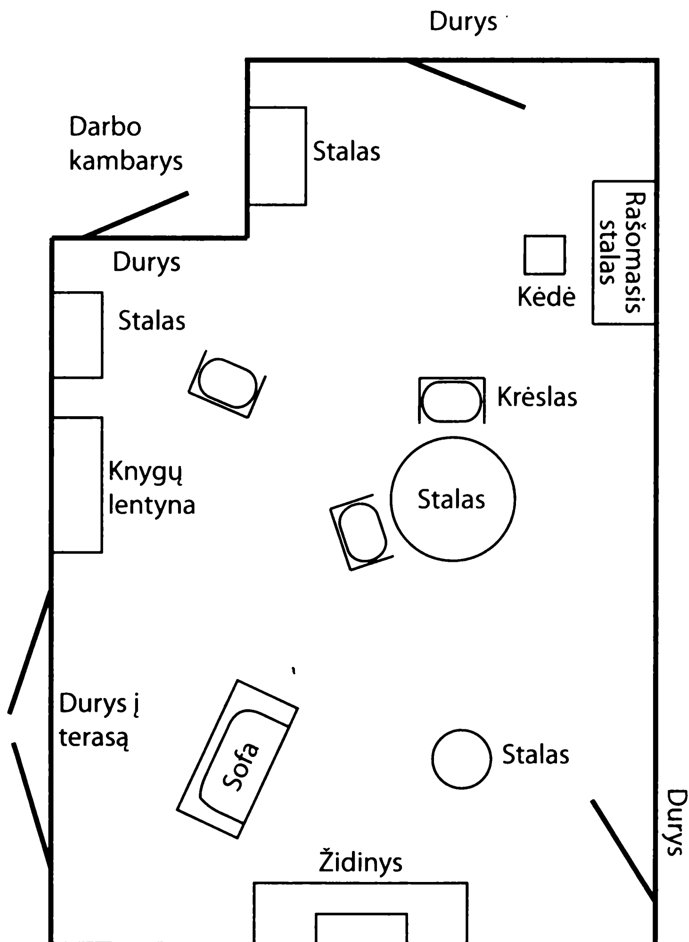
– Gerai, sere Klodai, – atsakė Tridvelas, sukdamasis eiti. Kai jis jau buvo beveik išėjęs, Liusija, sumurmėjusi

atsiprašymą, staiga pakilo nuo stalo ir išlėkė iš kambario, beveik susidurdama su liokajumi, kuris jau ketino paskui save uždaryti duris.

Perėjusi prieškambarį, ji nuskubėjo koridoriumi, galiausiai įėjo į didelį kambarį, esantį namo gale. Biblioteka – taip jį dažniausiai vadindavo – paprastai tarnaudavo ir kaip svetainė. Tai buvo greičiau patogus nei elegantiškas kambarys. Verandos durys vėrėsi į terasą, o kitos durys vedė į sero Klodo kabinetą. Ant didžiulio židinio atbrailos stovėjo senoviškas laikrodis ir keletas papuošimų bei vaza su balanomis židiniui uždegti.

Šio kambario erdvę užpildė įvairūs baldai: aukšta knygų lentyna su nedidele spintele viršuje, rašomasis stalas su telefonu, kėdė, nedidelis stalas su gramofonu ir plokštelėmis, kavos stalas, stalas su knygų atramėlėmis bei knygomis, du statūs krėslai ir vienas krėslas su porankiais bei dar vienas staliukas, ant kurio stovėjo žalvario vaza su gėlėmis. Kambario baldai iš esmės buvo senamadiški, bet nepakankamai seni ar išskirtiniai, kad juos būtų galima pavadinti antikvariniais.

Liusija, nuostabi dvidešimt penkerių metų mergina, galėjo didžiuotis vešliais tamsiais plaukais, besidriekiančiais ant jos pečių, ir rudomis akimis, kurios kartais jaudinančiai spindėdavo, tačiau dabar jose ruseno tik užgniaužtos sunkiai apibūdinamos emocijos. Ji dvejodama kiek pastovėjo kambario viduryje, tuomet priėjo prie terasinių durų ir, truputį praskyrusi užuolaidas, pažvelgė į lauko tamsumą. Vos girdimai atsidususi, ji prispaudė kaktą prie šalto durų stiklo ir sustingo, paskendusi savo mintyse.

Durys
Darbo kambarys
Stalas
Durys
Stalas
Rašomasis stalas
Kėdė
Kręslas
Knygų lentyna
Stalas
Durys į terasą
Sofa
Stalas
Durys
Židinys

Prieškambaryje buvo girdėti mis Eimori balsas, kviečiantis: „Liusija, Liusija, kurgi tu?" Po kelių akimirkų mis Eimori, bruzdi pagyvenusi moteris, keleriais metais vyresnė už savo brolį, įėjo į kambarį. Priėjusi prie Liusijos, ji paėmė merginą už parankės ir nusivedė prie sofos.

– Sėskis štai čia, mano brangioji, – pasakė ji, rodydama į sofos kampą. – Po kelių minučių viskas bus gerai.

Atsisėdusi Liusija su dėkingumu nežymiai nusišypsojo Karolinai Eimori.

– Taip, žinoma, – sutiko mergina. – Tiesą sakant, jau beveik praėjo. – Nors ji angliškai kalbėjo nepriekaištingai, galbūt net per daug gerai, vis dėlto kartkartėmis jos balso moduliacija išduodavo, kad anglų kalba nebuvo jai gimtoji.

– Man tiesiog pasidarė silpna, ir tiek, – tęsė ji. – Kaip keista. Man niekad anksčiau taip nebuvo nutikę. Grįžkite atgal, teta Karolina. Nesuprantu, kodėl taip atsitiko. Man netrukus viskas praeis. – Liusija iš savo rankinės išsitraukė nosinę, Karolinai Eimori stebint ją susirūpinusiu žvilgsniu. Prilietusi nosine akis, mergina vėl įsidėjo ją į rankinę ir nusišypsojo. – Man viskas bus gerai, – pakartojo ji. – Iš tiesų, nesirūpinkite.

Mis Eimori atrodė neįtikinta.

– Žinai, tu visą vakarą atrodai nekaip, brangioji, – pastebėjo Karolina, su rūpesčiu žvelgdama į Liusiją.

– Tikrai?

– Tikrai, – atsakė mis Eimori. Ji atsisėdo ant sofos prie Liusijos. – Galbūt tu kiek peršalai, brangioji, – toliau čirškė ji. – Žinai, mūsų angliškos vasaros gali

būti gana apgaulingos. Nepanašu į karštą Italijos saulę, prie kurios tu labiau įpratusi. Taip nuostabu Italijoje, visuomet taip maniau.

– Italija, – sumurmėjo Liusija svajingomis akimis, padėdama savo rankinę šalimais ant sofos. – Italija...

– Žinau, mano vaike. Tau labai trūksta savo šalies. Tai turėtų būti siaubingas kontrastas – visų pirma oras, be to, skirtingi papročiai. Ir mes turėtume atrodyti tokie šalti žmonės. Italai...

– Ne, niekada. Aš niekada nepasigesiu Italijos! – sušuko Liusija be galo nuožmiai, nustebindama mis Eimori. – Niekada.

– O, mano vaike, nieko blogo šiek tiek ilgėtis savo...

– Niekada! – pakartojo Liusija. – Aš nekenčiu Italijos. Visuomet nekenčiau. Čia, Anglijoje, kur visi žmonės tokie malonūs, aš jaučiuosi tarytum rojuje. Absoliučiame rojuje!

– Labai miela tai girdėti iš tavęs, brangioji, – pasakė Karolina Eimori, – nors aš esu tikra, kad tai tik mandagumas. Iš tiesų mes stengiamės, kad tu būtum laiminga ir jaustumeisi pas mus lyg namuose, bet kartais ilgėtis Italijos yra visai natūralu. Be to, neturint motinos...

– Prašau – *prašau*... – Liusija ją pertraukė, – nekalbėkite man apie mano mamą.

– Ne, ne, žinoma, jei tu to nenori. Aš nenorėjau tavęs skaudinti. Gal tau atnešti uostomosios druskos? Aš jos turiu savo kambaryje.

– Ne, ačiū, – atsakė Liusija. – Iš tikrųjų man jau viskas atlėgo.

– Man visiškai nesunku, – nenusileido Karolina Ei-

mori. – Aš turiu išties puikios uostomosios druskos, gražios žydros spalvos, žavingame buteliuke. Ir labai aitrios. Druskos amoniakas. O gal druskos spiritas? Niekuomet neįsimenu. Šiaip ar taip, tai ne ta druska, su kuria valoma vonia.

Liusija švelniai nusišypsojo, bet nieko neatsakė. Mis Eimori atsistojo, tačiau akivaizdžiai negalėjo apsispręsti, ar jai eiti ieškoti uostomosios druskos, ar ne. Ji neryžtingai apėjo sofą ir pataisė pagalvėles.

– Taip, manau, kad tai turėtų būti staigus peršalimas, – tęsė ji. – Tu šį rytą atrodei tarsi sveikatos įsikūnijimas. Galbūt čia kaltas susijaudinimas, išvydus tą tavo draugą italą, daktarą Kirelą? Jis taip staigiai ir nelauktai pasirodė, ar ne? Tau tai turėjo būti beveik šokas.

Liusijai tebekalbant, į biblioteką įėjo Ričardas, jos vyras. Greičiausiai mis Eimori jo nepastebėjo, mat tuo metu ji bandė suprasti, kodėl jos žodžiai, atrodė, taip prislėgė Liusiją, kad ši atsilošė atgal, užmerkė akis ir nusipurtė.

– O, mano brangioji, kas tau? – paklausė mis Eimori. – Ar tau vėl darosi silpna?

Ričardas Eimoris uždarė duris ir priėjo prie moterų. Paprastas malonus anglas, maždaug trisdešimties metų amžiaus, smėlio spalvos plaukais; jis buvo vidutinio ūgio, kresnas ir gana raumeningas.

– Grįžkite ir pabaikite vakarieniauti, teta Karolina, – pasakė jis mis Eimori. – Liusija su manimi netrukus pasijus geriau. Aš ja pasirūpinsiu.

Mis Eimori vis dar, atrodė, dvejojo.

– O, tai tu, Ričardai. Gerai, man galbūt iš tiesų ge-

riau grįžti atgal, – pasakė ji, nenoriai žengdama keletą žingsnių durų, vedančių į prieškambarį, link. – Juk žinai, kad tavo tėvas nemėgsta jokių nesklandumų. Ypač kai turime svečią. Tai nėra koks artimas šeimos draugas.

Ji vėl atsisuko į Liusiją.

– Aš tiesiog norėjau pasakyti, brangioji, kad daktaras Kerilas čia pasirodė labai nelauktai, neturėdamas nė menkiausio supratimo, kad tu gali gyventi šioje pasaulio dalyje. Tu paprasčiausiai jį sutikai miestelyje ir pakvietei čionai. Tau tai turėjo būti didelis netikėtumas, ar ne, brangioji?

– Taip, – atsakė Liusija.

– Pasaulis iš tiesų toks mažas, aš visuomet taip sakiau, – tęsė mis Eimori. – Tavo draugas – labai išvaizdus vyras, Liusija.

– Jūs taip manote?

– Be abejo, atrodo kaip užsienietis, – pripažino mis Eimori, – tačiau išskirtinai dailus. Be to, jis puikiai kalba angliškai.

– Taip, manau, kad taip.

Atrodė, kad mis Eimori nebuvo linkusi pabaigti pokalbio.

– Ar tu iš tiesų nieko nežinojai apie tai, kad jis svečiuojasi šiose apylinkėse? – paklausė ji.

– Visiškai nieko, – pabrėžtinai atsakė Liusija.

Ričardas Eimoris įdėmiai stebėjo savo žmoną. Dabar jis vėl tarė:

– Koks malonus siurprizas tau tai turėjo būti, Liusija, – pasakė jis.

Jo žmona greitomis pažvelgė į jį, bet nieko neatsakė.

Mis Eimori veidas spinduliavo.

– Taip, iš tiesų, – tęsė ji. – Ar tu jį gerai pažinojai Italijoje, brangioji? Ar jis buvo geras tavo draugas? Spėju, kad turėjo toks būti.

Liusijos balse staiga pasigirdo kartėlis.

– Jis niekuomet nebuvo mano draugas, – pasakė ji.

– O, suprantu. Tiesiog pažįstamas. Bet jis su džiaugsmu priėmė tavo kvietimą čia apsistoti. Aš dažnai pagalvoju, kad užsieniečiai yra šiek tiek įžūlūs. O, be abejo, aš neturėjau galvoje tavęs, mano brangioji... – Mis Eimori mandagiai nutilo parausdama. – Turiu omenyje, kad tu esi pusiau anglė, šiaip ar taip. – Ji šelmiškai pažvelgė į savo sūnėną ir tęsė toliau: – Faktiškai ji dabar jau tikra anglė, ar ne, Ričardai?

Ričardas Eimoris niekaip nereagavo į savo tetos šelmiškumą, tačiau priėjo prie durų ir jas atidarė, tarsi ragindamas mis Eimori grįžti pas kitus.

– Na, – pasakė ši ledi, nenoriai judėdama durų link, – jei jūs manote, kad aš niekuo negaliu padėti...

– Ne, ne. – Ričardo tonas buvo ūmus, kaip ir jo žodžiai. Jis tebelaikė atviras duris. Mis Eimori, atlikusi neryžtingą rankos mostą, metusi nervingą šypseną Liusijai, galiausiai išėjo.

Ričardas, su palengvėjimu atsiduses, uždarė duris paskui ją ir priėjo prie savo žmonos.

– Tauškalė, – nusiskundė jis. – Maniau, kad niekada neišeis.

– Ji tik stengėsi būti maloni, Ričardai.

– O, na taip, sakyčiau. Tik ji dažnai persistengia.

– Aš manau, kad ji mane myli, – sumurmėjo Liusija.

– Ką? O, be abejo. – Ričardas Eimoris kalbėjo išsiblaškiusiu balsu. Jis stovėjo, įdėmiai žvelgdamas į žmoną. Keletą akimirkų truko įtempta tyla. Tuomet Ričardas, artindamasis prie jos, tarė: – Tu esi tikra, kad aš negaliu tau padėti?

Liusija pažvelgė į jį, išspausdama šypseną.

– Ne, ačiū, Ričardai. Eik atgal į valgomąjį. Aš dabar iš tiesų jaučiuosi gerai.

– Ne, – atsakė jos vyras. – Aš pasiliksiu su tavimi.

– Bet aš norėčiau pabūti viena.

Tuomet stojo tyla. Netrukus Ričardas pasiteiravo, priėjęs prie sofos galo: – Ar pagalvėlės guli patogiai? Gal tau dar vieną pakišti po galva?

– Man visai patogu taip, kaip yra, – paprotestavo Liusija. – Nors būtų gerai, jei įeitų šiek tiek daugiau oro. Gal gali atidaryti duris?

Ričardas priėjo prie verandos durų ir pagrabaliojo sklendę.

– Po galais! – sušuko jis. – Tėtis įtaisė tą savo naujovišką patentuotą užraktą. Be rakto neatidarysi.

Liusija patraukė pečiais.

– Nieko tokio, – sumurmėjo jis. – Iš tiesų tai nesvarbu.

Ričardas pasitraukė nuo verandos durų ir atsisėdo į krėslą prie stalo. Jis palinko į priekį, pasirėmęs alkūnėmis į kelius.

– Šaunusis tėtušis. Visuomet išranda ką nors nauja.

– Taip, – atsakė Liusija. – Jis galėtų daug uždirbti iš savo išradimų.

– Krūvas, – niūriai pasakė Ričardas. – Bet pinigai jam nerūpi. Jie visi vienodi, tie mokslininkai. Visuo-

met išradinėja kažką visiškai nepraktiška, kas pasaulyje nieko nedomina, išskyrus juos pačius. Atomų skaidymas, o Viešpatie!

– Vis dėlto tavo tėtis yra didis žmogus.

– Aš manau, kad jis – vienas geriausių šių dienų mokslininkų, – nenoromis pripažino Ričardas. – Tačiau jam neegzistuoja jokia kitų nuomonė, pripažįsta tik savąją. – Jis kalbėjo vis labiau susierzindamas. – Tėtis siaubingai elgiasi mano atžvilgiu.

– Žinau, – sutiko Liusija. – Jis laiko tave prirakintą prie šių namų lyg kokį kalinį. Kodėl jis privertė tave palikti tarnybą armijoje ir atvykti gyventi čionai?

– Aš manau, – atsakė Ričardas, – jis tikėjosi, kad aš būsiu jo pagalbininkas. Bet jis turėjo numatyti, kad iš manęs nebus jokios naudos. Man paprasčiausiai tam neužtenka gabumų. – Jis prisistūmė krėslą kiek arčiau Liusijos ir vėl palinko į priekį. – O Viešpatie, Liusija, kartais aš dėl to velniškai blogai jaučiuosi. Jis turi didžiules pajamas, tačiau viską iki paskutinio penso išleidžia tiems savo prakeiktiems eksperimentams! Šiaip ar taip, belieka tik tikėtis, kad ateis tokia diena, kai jis leis man iš čia išvykti ir daryti tai, kas man patinka.

Liusija atsisėdo tiesiai.

– Pinigai! – karčiai sušuko ji. – Viskas sukasi apie juos. Pinigai!

– Aš jaučiuosi tarytum musė, įkliuvusi voratinklyje, – tęsė Ričardas. – Toks bejėgis. Visiškai bejėgis.

Liusija pažvelgė į jį degančiu bei maldaujančiu žvilgsniu.

– O, Ričardai! – sušuko ji. – Aš jaučiuosi taip pat.

Jos vyras su nerimu pažvelgė į ją. Jis jau norėjo kažką

sakyti, bet Liusija tęsė toliau:

– Aš jaučiuosi taip pat. Bejėgė. Ir aš noriu ištrūkti. – Ji staiga atsistojo ir žengė jo link, jausmingai kalbėdama: – Ričardai, kol dar ne vėlu, išsivežk mane iš čia!

– Iš čia? – Ričardo balsas buvo tuščias ir prislėgtas. – Į kur?

– Bet kur, – atsakė Liusija, vis labiau užsidegdama. – Bet kur pasaulyje! Kad tik toliau nuo šių namų. Tai yra svarbiausia – toliau nuo šių namų! Aš bijau, Ričardai, sakau tau, aš bijau. Čia yra šešėlių... – ji pažvelgė per petį, tarsi matytų juos, – visur šešėliai.

Ričardas liko sėdėti vietoje.

– Kaip mes galime iš čia ištrūkti, neturėdami pinigų? – paklausė jis. Vyriškis žvilgtelėjo į Liusiją ir karčiai tęsė toliau: – Juk vyras be pinigų moteriai nereikalingas, ar ne, Liusija?

Ji atsitraukė nuo jo.

– Kodėl taip sakai? – paklausė ji. – Ką tu turi galvoje?

Ričardas tylėdamas žiūrėjo į ją; jo įtemptas veidas nieko nebylojo.

– Kas tau atsitiko šį vakarą, Ričardai? – paklausė Liusija. – Tu kažkoks kitoks...

Ričardas pakilo nuo krėslo.

– Tikrai?

– Taip. Kas atsitiko?

– Na... – pradėjo Ričardas, bet staiga nutilo. – Nieko. Visiškai nieko.

Jis norėjo nusigręžti nuo jos, bet Liusija jį trūktelėjo atgal, uždėdama rankas jam ant pečių.

– Ričardai, brangusis, – pradėjo ji, tačiau jis patrau-

kė jos rankas nuo savo pečių. – Ričardai, – vėl prabilo ji.

Jis pažvelgė į ją, surakinęs rankas už nugaros.

– Tu manai, kad aš visiškas kvailys? – paklausė jis. – Tu manai, jog aš nemačiau, kaip tas tavo draugas šį vakarą įspraudė tau į ranką raštelį?

– Nori pasakyti, jog tu pamanei...

Jis pertraukė ją įniršęs.

– Kodėl tu pasitraukei nuo stalo? Tu juk nesijautei blogai. Tai buvo tik vaidyba. Tu norėjai pabūti viena, kad perskaitytum tą brangų raštelį. Tu negalėjai ilgiau laukti. Tu vos neišprotėjai, nenustygai vietoje, negalėdama mumis atsikratyti. Iš pradžių teta Karolina, tuomet aš. – Vyriškio akys, jam žvelgiant į savo žmoną, buvo šaltos nuo įsiūčio ir pykčio.

– Ričardai, – tarė Liusija, – tu išprotėjai. O, tai absurdas. Tu manai, kad man rūpi Kerilas! Iš tiesų taip manai? Taip? Mano brangusis Ričardai, mano brangusis... Man rūpi tik *tu*. Niekas kitas, tik tu. Tu turėtum tai žinoti.

Ričardas nenuleido nuo jos akių.

– Kas tame raštelyje? – ramiai paklausė jis.

– Nieko. Visiškai nieko.

– Tuomet parodyk jį man.

– Aš... aš negaliu, – pasakė Liusija. – Aš jį sunaikinau.

Šalta šypsena pasirodė ir vėl išnyko Ričardo veide.

– Ne, tu nesunaikinai, – atsakė jis. – Parodyk jį man.

Liusija kurį laiką tylėjo. Ji maldaujamai pažvelgė į jį.

– Ričardai, – paklausė ji. – Ar tu manimi nepasitiki?

– Aš galiu jį jėga atimti iš tavęs, – iškošė jis pro sukąstus dantis, žengdamas jos link. – Ir aš beveik ketinu tai padaryti...

Liusija kiek surikusi atsitraukė nuo jo, vis dar nenuleisdama akių nuo Ričardo veido, tarsi laukdama, kol jos vyras ja patikės. Jis staiga nusisuko.

– Ne, – pasakė jis, kalbėdamas tarytum sau. – Yra dalykų, kurių negalì padaryti. – Jis vėl atgręžė veidą į žmoną. – Bet, dėl Dievo, aš tai sužinosiu iš Kerilo.

Liusija pagriebė jo ranką, sušukdama iš baimės.

– Ne, Ričardai, nedaryk to! Nedaryk to! Nedaryk, maldauju!

– Tu bijai dėl savo meilužio, ar ne? – nusišaipė Ričardas.

– Jis nėra mano meilužis, – nuožmiai pasipriešino Liusija.

Ričardas paėmė ją už pečių.

– Galbūt ir nėra... Kol kas, – pasakė jis. – Galbūt jis...

Liusijos vyras nutilo, išgirdęs balsus prieškambaryje. Stengdamasis nusiraminti, jis nukiūtino prie židinio, išsitraukė portsigarą su žiebtuvėliu ir užsidegė cigaretę. Durims iš prieškambario atsidarius ir balsams suskambus garsiau, Liusija priėjo prie krėslo, nuo kurio tik ką buvo atsikėlęs Ričardas, ir atsisėdo. Jos veidas buvo pabalęs, rankos įtemptai sukabintos.

Įėjo mis Eimori, lydima savo dukterėčios Barbaros – ypač šiuolaikiškos dvidešimt vienerių metų merginos. Barbara, siūbuodama savo rankine, perėjo per kambarį

ir žengė jos link.

– Ei, Liusija, ar tau jau viskas gerai? – paklausė ji.

Trečias skyrius

Liusija prisivertė nusišypsoti, Barbarai Eimori artinantis prie jos.

– Taip, ačiū, brangioji, – atsakė ji. – Man viskas gerai. Iš tikrųjų.

Barbara pažvelgė į nuostabią tamsiaplaukę savo pusbrolio žmoną.

– Gal pranešei gerų naujienų Ričardui? – paklausė ji. – Ar čia dėl to visas subruzdimas?

– Gerų naujienų? Kokių gerų naujienų? Aš nežinau, ką tu turi galvoje, – užginčijo Liusija.

Barbara sukabino rankas ir ėmė siūbuoti, tarsi liūliuodama kūdikį. Liusija į šią pantonimą atsakė liūdnai nusišypsodama ir papurtydama galvą. Tuo tarpu mis Eimori su siaubu žnektelėjo į krėslą.

– Barbara! – sudraudė ji.

– Na, – pasakė Barbara, – juk kartais įvyksta nenumatytų dalykų.

Jos teta energingai papurtė galvą.

– Baisu pagalvoti, kaip šiais laikais elgiasi jaunos merginos, – ištarė ji be konkretaus kreipinio. – Mano

jaunystės laikais mes taip nepagarbiai nekalbėdavome apie motinystę, ir aš niekuomet neleisčiau... – Ji nutilo, išgirdusi atidarant duris, ir suskubo atsisukti. Tuomet išvydo iš kambario išeinant Ričardą. – Pastarasis nepatogiai pasijuto, – tęsė ji, kreipdamasi į Barbarą, – ir manęs tai, turiu pasakyti, nė kiek nestebina.

– Na, teta Karolina, – atsakė Barbara, – jūs esate Viktorijos laikų žmogus, gimusi tuo metu, kai senajai karalienei prieš akis dar buvo dvidešimt gyvenimo metų. Jūs esate tikra savo kartos atstovė, o aš, drįstu pareikšti, atstovauju savajai kartai.

– Aš nesvyruodama pasakyčiau, kuri karta... – pradėjo jos teta, bet tiktai tam, kad būtų pertraukta Barbaros. Ši prunkštelėjusi ištarė:

– Aš manau, kad Viktorijos karta buvo taip pat žavinga. Pasakoti vaikams, kad vaikus atneša gandras! Mano manymu, tai labai gražu.

Barbara pasikrapštė savo rankinėje ir, susiradusi cigaretę su žiebtuvėliu, ją prisidegė. Mergina jau ketino kalbėti toliau, tačiau mis Eimori nutildė ją rankos mostu.

– O, užteks kvailioti, Barbara. Aš iš tiesų nerimauju dėl šios vargšės mergaitės, tad norėčiau, kad nustotum iš manęs šaipytis.

Liusija staiga palūžusi pradėjo raudoti. Ji kūkčiodama, vos spėdama šluostytis ašaras, pratarė:

– Jūs visi tokie geri man. Niekas su manimi taip nesielgė iki tos akimirkos, kai aš atvykau čionai ir ištekėjau už Ričardo. Taip nuostabu būti čia, tarp jūsų. Aš negaliu susilaikyti, aš...

– Na, na, – pasakė mis Eimori, stodamasi ir eidama

prie Liusijos. Priėjusi patapšnojo jai per petį. – Na, na, mano mieloji. Aš žinau, ką tu turi galvoje. Visą gyvenimą gyventi užsienyje – jaunai merginai nieko blogiau ir negali būti. Visiškai netinkamas auklėjimas ir, be abejo, žemyne labai keistos švietimo sistemos idėjos.

Liusija atsistojo ir neryžtingai apsidairė aplink. Ji leido mis Eimori ją nuvesti prie sofos, tuomet atsisėdo kampe. Karolina ją apkamšė pagalvėmis ir atsisėdo šalia.

– Tu, be abejo, labai nuliūdusi, mano brangute. Tačiau turi pabandyti pamiršti Italiją. Nors, aišku, Italijos ežerai pavasarį labai nuostabūs. Itin smagu prie jų atostogauti, bet ten gyventi, žinoma, nesinorėtų. Na, na, neverk, mano brangute.

– Aš manau, kad jai reikėtų išgerti ko nors stipraus, – pasiūlė Barbara, sėdėdama prie kavos staliuko ir žvelgdama Liusijai į veidą kritišku, neužjaučiančiu žvilgsniu. – Tai baisus namas, teta Karolina. Beviltiškai atsilikęs nuo laikmečio. Kokteilių čia ir su žiburiu nerasi. Tiktai vynas ar viskis prieš pietus, o po to brendis. Ričardas negali net padaryti padoraus „Manhatano", tik paprašė Einoro viskio su citrina. Kai tuo tarpu *iš tikrųjų* Liusiją akimirksniu galėtų atstatyti tik „Šėtono ūsai".

Mis Eimori šokiruota veido išraiška atsigręžė į savo dukterėčią.

– Kas tie „Šėtono ūsai"? – paklausė ji pasibaisėjusiu tonu.

– Šį gėrimą visai paprasta pagaminti, jei turi iš ko, – atsakė Barbara. – Paprasčiausiai lygiomis dalimis sumaišomi brendis ir šaltmėčių likeris, nepamirštant pri-

dėti ir – svarbiausia –žiupsnelio raudonųjų pipirų. Tai neprilygstamas gėrimas, iškart užtikrinantis energijos antplūdį.

– Barbara, tu žinai, kad aš nepritariu tiems alkoholio stimuliatoriams, – nusipurtydama pareiškė mis Eimori. – Mano brangus tėtis visuomet sakydavo...

– Aš nežinau, ką jis sakydavo, – atkirto Barbara, – bet visi iki vieno šeimoje žino, kad brangusis senelis Elgernonas nevengdavo draugauti su taurele.

Iš pradžių mis Eimori atrodė taip, tarsi tuojau sprogtų, bet paskui jos lūpose pasirodė nežymi šypsena. Ji tepasakė:

– Džentelmenai yra kas kita.

Barbara tam nepritarė.

– Jie niekuo nesiskiria, – atšovė ji. – Bent jau aš nematau jokių priežasčių, dėl kurių juos reikėtų išskirti. Paprasčiausiai anais laikais tai buvo puikus pasiteisinimas. – Ji išsitraukė iš savo rankinės nedidelį veidrodėlį, pudrą bei lūpų dažus. – Na, kaip mes atrodome? – paklausė ji savęs. – O Viešpatie! – Ir ji pradėjo energingai dažyti lūpas.

– Barbara, – pasakė jos teta, – aš iš tiesų nenorėčiau, kad tu krautum tiek dažų ant lūpų. Jie labai ryškūs.

– Tikiuosi, – atsakė Barbara, baiginėdama makiažą. – Galų gale, jie kainavo septynis šilingus ir šešis pensus.

– Septynis šilingus ir šešis pensus! Koks siaubingas išlaidumas, ir tik dėl – dėl...

– „Bučinio įrodymo“, teta Karolina.

– Prašau atleisti?

– Lūpų dažų. Jie vadinasi „Bučinio įrodymas“.

Jos teta paniekinamai sušnarpštė.

– Žinoma, aš žinau, – pasakė ji, – kad lūpos, pučiant stipriam vėjui, linkusios suskeldėti, ir šiek tiek jas pariebinti yra gerai. Pavyzdžiui, lanolinu. Aš visuomet naudoju...

Barbara ją pertraukė.

– Mano brangi Karolina, patikėkite manimi, mergina paprasčiausiai negali būti per daug pasidažiusi lūpas. Galiausiai juk merginos nežino, kiek lūpų dažų jos gali prarasti, važiuodamos taksi namo. – Ji kalbėdama įsidėjo atgal į rankinę savo veidrodėlį, pudrą ir lūpų dažus.

Mis Eimori atrodė sutrikusi.

– Ką tu turi galvoje sakydama: „važiuodamos taksi namo“? – paklausė ji. – Aš nesupratau.

Barbara atsistojo ir, priėjusi prie sofos galo, pasilenkė virš Liusijos.

– Nesvarbu. Liusija suprato, ar ne, mano mieloji? – paklausė ji, švelniai pakutendama merginos smakrą.

Liusija apsižvalgė blausiu žvilgsniu.

– Atleisk, – pasakė ji Barbarai. – Aš nesiklausiau. Ką tu sakei?

Karolina Eimori, vėl sukoncentravusi savo dėmesį į Liusiją, grįžo prie temos apie jaunosios ledi būseną.

– Žinai, brangioji, – pasakė ji, – aš iš tiesų nerimauju dėl tavęs. – Ji žvilgsnį nuo Liusijos nukreipė į Barbarą. – Jai reikia duoti kažko, Barbara. Ko mes čia turime? Uostomoji druska, be abejo, būtų kaip tik. Deja, ta išsiblaškėlė Elena sudaužė mano buteliuką, šį rytą šluostydama dulkes mano kambaryje.

Barbara, sukandusi lūpas, akimirką svarstė.

– Žinau! – sušuko ji. – Ligoninės atsargos!

– Ligoninės atsargos? Ką tu turi omenyje? Kokios ligoninės atsargos? – paklausė mis Eimori.

Barbara priėjusi atsisėdo į krėslą prie savo tetos.

– Atsimenate, – priminė ji, – visus tuos Ednos daikčiukus?

Mis Eimori veidas nušvito.

– O taip, žinoma! – Pasisukusi į Liusiją, ji tarė: – Gaila, kad tu neužtikai Ednos, mano vyresniosios dukterėčios, Barbaros sesers. Ji su vyru išvažiavo į Indiją – o, tai turėjo būti vos trim mėnesiais anksčiau, kai tu čia atvykai su Ričardu. Tokia gabi mergina toji Edna.

– Labai gabi, – patvirtino Barbara. – Ji ką tik sulaukė dvynukų. Kadangi Indijoje nėra gandrų, juos turėjo atnešti dramblys.

Mis Eimori leido sau nusišypsoti.

– Ša, Barbara, – pasakė ji. Tuomet, pasisukusi į Liusiją, tęsė toliau: – Kaip jau minėjau, brangioji, Edna karo metu buvo vaistininkė. Ji dirbo mūsų ligoninėje. Ir po karo keletą metų, kol ištekėjo, dirbo Kounti ligoninės vaistinėje. Ji labai gerai išmanė apie vaistus, tabletes ir panašius dalykus. Ir dabar išmano. Šios žinios Indijoje jai labai pravers. Bet kur aš sustojau? O, taip – kai ji išvažiavo. Ką mes padarėme su visais jos buteliukais?

– Aš puikiai viską pamenu, – pasakė Barbara. – Daugybė Ednos vaistų buvo sukrauti į dėžę. Juos buvo ketinama išsiųsti į ligoninę, tačiau visi apie tai pamiršo, bent jau niekas dėl to nesuko sau galvos. Jie buvo nunešti į mansardą, ir vėl apie juos prisiminta tik tuomet, kai Edna krovėsi daiktus kelionei į Indiją. Jie yra

čia, – ji mostelėjo knygų lentynos pusėn. – Jų iki šiol niekas neperžiūrėjo ir nesurūšiavo.

Ji atsistojo ir nusinešė kėdę prie knygų lentynos. Užlipusi ant šios kėdės, nuo viršaus nukėlė juodą skardinę dėžę.

Nekreipdama dėmesio į Liusijos murmesį: „Nesirūpink, brangioji, man iš tiesų nieko nereikia“, Barbara nusinešė dėžę prie stalo ir ją čia padėjo.

– Na, – pasakė ji, – dabar, kai ją nukėliau, mes galime žvilgtelėti, ko čia yra. – Ji atidarė dėžę. – O Viešpatie, na ir margas rinkinys, – ištarė ji, išimdama keletą medikamentų. – Jodas, Frairo balzamas, kažkoks vaistas, pavadinimu „Tinkt. Kard“, pipirų aliejus. – Ji nutaisė grimasą. – Ak, čia jau kažkas įdomesnio! – sušuko ji, išimdama iš dėžės keletą nedidelių rudų stiklinių buteliukų. – Atropinas, morfinas, strichninas, – perskaitė ji etiketes. – Būkite atsargi, teta Karolina. Jei jūs mane išvesite iš kantrybės, aš užnuodysiu jūsų kavą strichninu, ir jūs mirsite baisiose kančiose. – Barbara juokais pagrūmojo savo tetai, kuri tik suprunkštė ir numojo į tai ranka.

– Na, turiu pasakyti, jog čia nėra nieko, ką galbūt mes galėtume išbandyti su Liusija, –nusijuokė ji, pradėdama dėlioti buteliukus atgal į skardinę dėžę. Barbarai dešinėje rankoje laikant iškėlus morfino buteliuką, atsidarė durys į holą, pro kurias Tridvelas įleido Edvardą Reinorą, daktarą Kerilą ir serą Klodą Eimorį. Sero Klodo sekretorius Edvardas Reinoras – niekuo neišsiskiriantis jaunas vyras, bebaigiantis trečią dešimtį, – įėjo pirmas. Jis prisiartino prie Barbaros ir pažvelgė į dėžę.

– Ką, misteri Reinorai, domitės nuodais? – paklausė ji, toliau dėliodama buteliukus.

Daktaras Kerilas taip pat priėjo prie stalo. Tai buvo tamsaus gymio, maždaug keturiasdešimties metų amžiaus vyras, dėvintis puikiai jam tinkantį vakarinį kostiumą. Jis elgėsi labai mandagiai; jam kalbant galėjai išgirsti nežymų itališką akcentą.

– Ką mes čia turime, brangioji mis Eimori? – pasiteiravo jis.

Seras Klodas, stovėdamas prie durų, pasakė Tridvelui:

– Jūs supratote mano nurodymus? – Jis liko patenkintas išgirdęs atsakymą: „Be abejo, sere Klodai".

Tridvelas išėjo iš kambario, o seras Klodas priėjo prie savo svečio.

– Tikiuosi, jūs nesupyksite, daktare Kerilai, – pasakė jis, – jei aš iškart eisiu į kabinetą? Turiu keletą svarbių laiškų, kuriuos šį vakarą reikia išsiųsti. Reinorai, eisite su manimi?

Sekretorius prisijungė prie savo darbdavio, ir jie pro kitas duris nuėjo į sero Klodo kabinetą. Durims užsidarius, Barbara staiga išmetė buteliuką, kurį laikė savo rankoje.

Ketvirtas skyrius

Daktaras Kerilas, staigiai žengęs į priekį, pakėlė buteliuką, kurį išmetė Barbara. Prieš mandagiai nusilenkdamas ir grąžindamas jį Barbarai, jis pažvelgė į buteliuką, tuomet sušuko:

– O kas gi čia? Morfinas! – Jis paėmė nuo stalo kitą buteliuką. – Ir strichninas! Ar galiu paklausti, mano brangi jaunoji ledi, kur jūs gavote šių mirtinų nuodų? – Daktaras ėmėsi tyrinėti skardinės dėžutės turinį.

Barbara su antipatija pažvelgė į lipšnųjį italą.

– Karo trofėjus, – trumpai atsakė ji, išspausdama tamprią šypseną.

Karolina Eimori atsistojo ir susirūpinusi priėjo prie daktaro Kerilo.

– Tai nėra tikri nuodai, tiesa, daktare? Turiu galvoje, jie negalėtų kam nors pakenkti? – paklausė ji. – Ši dėžė namuose stovi jau daug metų. Iš tiesų tai nekenksmingi vaistai, ar ne?

– Sakyčiau, – santūriai atsakė Kerilas, – kad su šiomis nedidelėmis atsargomis, kurias čia turite, galima būtų nužudyti maždaug dvylika stiprių vyrų. Aš neži-

nau, kodėl jūs manote, kad tai nekenksminga.

– O Viešpatie, – su pasibaisėjimu žioptelėjo mis Eimori, sunkiai susmukdama į savo krėslą.

– Pavyzdžiui, čia, – tęsė Kerilas, kreipdamasis į susirinkusią kompaniją. Jis pakėlė buteliuką ir lėtai perskaitė etiketės užrašą. – „Strichnino hidrochloridas, viena šešioliktoji grano.“ Septynios ar aštuonios šios nedidelios tabletės – ir jūs numirtumėte išties nemalonia mirtimi. Labai skausmingas būdas išeiti iš šio pasaulio. – Jis pakėlė kitą buteliuką. – „Atropino sulfatas“. Nunuodijimą atropinu kartais labai sunku atskirti nuo apsinuodijimo ptomainu*. Tai taip pat labai skausminga mirtis.

Padėjęs du buteliukus, apie kuriuos kalbėjo, Kerilas paėmė trečiąjį.

– O čia, – tęsė jis, žodžius tardamas labai lėtai ir aiškiai, – mes turime hioskino hidrobromidą, vieną šimtąją grano. Skamba nelabai galingai, ar ne? Bet aš jus užtikrinu, kad pakanka praryti pusę mažos tabletės iš šio buteliuko – ir... – jis ranka parodė išraiškingą gestą. – Šiuo atveju nebūtų jokio skausmo – visiškai jokio. Tik greitas ir gilus miegas be jokių sapnų, miegas, iš kurio jau niekuomet nebepabundama. – Jis žengė Liusijos link, atkišdamas jai buteliuką su tabletėmis, tarsi kviesdamas jas išbandyti. Jo veide buvo šypsena, bet akys nesišypsojo.

Liusija tarsi pakerėta spoksojo į buteliuką. Tiesdama ranką ji ištartė taip, tarytum būtų užhipnotizuota.

– Greitas ir gilus miegas be sapnų... – pasakė ji, siekdama buteliuko.

* nuodai, kurių atsiranda pūvant baltymams, – vert.

Daktaras Kerilas, užuot jį padavęs, pažvelgė į Karoliną Eimori beveik klausiamai. Ledi nieko neatsakė, tik nusipurtė; ji atrodė prislėgta. Gūžtelėjęs pečiais, Kerilas nusisuko nuo Liusijos, vis dar laikydamas rankoje hioskino hidrobromidą.

Atsidarė durys į prieškambarį, ir pasirodė Ričardas Eimoris. Netaręs nė žodžio, jis nužingsniavo prie kėdės šalia stalo ir atsisėdo. Paskui jį į kambarį įėjo Tridvelas, nešinas padėklu, ant kurio buvo kavinukas su puodeliais bei lėkštutėmis.

Barbara priėjo prie Liusijos, paėmė nuo padėklo du puodelius kavos, vieną nunešė Ričardui, kitą pasilikdama sau. Daktaras Kerilas tuo metu dėjo buteliukus į dėžę, stovinčią stalo viduryje.

– Žinote, – pasakė mis Eimori Kerilui, – jūs man įvarėte nemažai baimės savo kalbomis apie greitą bei gilų miegą be sapnų ir nemalonią mirtį. Aš matau, kad jūs, kaip italas, puikiai išmanote nuodus?

– Mano brangioji ledi, – nusijuokė Kerilas, – tai nėra labai teisinga, kaip jūs sakote – *non sequitur.* Kodėl italas turėtų geriau nusimanyti apie nuodus nei anglas? Aš girdėjau sakant, – žaismingai tęsė jis, – kad nuodai yra greičiau moterų nei vyrų ginklas. Galbūt galėčiau jūsų paklausti...? Ak, bet galbūt, brangioji ledi, jūs turėjote galvoje italę? Gal jūs norėjote paminėti tam tikrą moterį, vardu Bordžias. Tiesa, ar ne? – Jis paėmė nuo Liusijos stalo kavos puodelį ir padavė jį mis Eimori, po to grįžo pasiimti kito.

– Lukrecija Bordžias – tas siaubingas sutvėrimas! Taip, aš pagalvojau apie ją, — sutiko mis Eimori. – Žinote, kai aš buvau vaikas, man sapnuodavosi košmarai

apie ją. Aš ją įsivaizdavau kaip labai blyškią, bet aukštą moterį su juodais tarytum degutas plaukais, panašiais į mūsų brangiosios Liusijos.

Daktaras Kerilas priėjo prie mis Eimori su cukrine. Ji atsisakydama papurtė galvą, tad jis nunešė cukrinę atgal ir padėjo ją ant kavos padėklo. Ričardas Eimoris pastatė savo puodelį ir, paėmęs nuo stalo žurnalą, pradėjo jį vartyti. Tuo tarpu jo teta toliau plėtojo Bordžias temą.

– Taip, aš sapnuodavau siaubingus košmarus, – pasakojo mis Eimori. – Aš būdavau vienintelis vaikas kambaryje tarp suaugusiųjų. Visi jie gerdavo iš labai įmantrių taurių. Tuomet ta kerinti moteris – kaip aš dabar prisimenu, ji būdavo labai panaši į tave, brangi Liusija, – prieidavo prie manęs ir paduodavo man taurę. Tarp kitko, ji šypsodavosi, tarsi sakydama, kad aš neturiu iš jos gerti, bet aš žinojau negalinti atsispirti. Ji mane kažkaip užhipnotizuodavo, kad gerčiau, ir tuomet aš pradėdavau jausti siaubingą deginantį skausmą gerklėje, galiausiai imdavau žiopčioti, gaudydama orą. Tuomet, be abejo, pabusdavau.

Daktaras Kerilas priėjo arčiau Liusijos. Atsistojęs priešais ją, jis ironiškai nusilenkė.

– Brangioji Lukrecija Bordžias, – maldaujamai tarė jis, – pasigailėkite mūsų.

Liusija nereagavo į Kerilo pokštą. Rodės, kad ji jo nė negirdėjo. Kurį laiką buvo tylu. Daktaras Kerilas, nusišypsojęs sau, nusigręžė nuo Liusijos. Jis išgėrė kavą ir pastatė puodelį į stalo vidurį. Barbara greitomis pabaigė gerti savo kavą. Atrodė, ji suprato, jog buvo laikas praskaidrinti nuotaiką.

– Gal paklausome muzikos? – pasiūlė ji, žengdama gramofono link. – Ir ką gi uždėti? Neseniai nupirkau miestelyje žavingą plokštelę. – Mergina pradėjo dainuoti, savo žodžius palydėdama nežymiais šokių judesiais. – „Aiki, vaje, ką tu sumanei?“ Ar mes čia dar ką turime?

– O, Barbara, brangioji, tik ne šitą vulgarią dainą, – maldaujamai tarė mis Eimori, prieidama prie merginos ir imdama peržiūrinėti gramofono plokšteles. – Čia yra kur kas gražesnių dainų. Jei mes norime populiarios muzikos, tai kažkur čia turėtų būti keletas žavių Džono Makormako dainų. Arba gal tiktų „Šventas miestas“? Tik negaliu priminti šią dainą atliekančio dainininko vardo... Arba kodėl ne puiki Melbos plokštelė? O, taip... Štai čia Hendelio „Largo“.

– Baikit, teta Karolina. Nemanau, kad mus pralinksmintų Hendelio „Largo“, – užprotestavo Barbara. – Čia yra kelios itališkos operos, jei jau norime klausytis klasikinės muzikos. Ateikit, daktare Kerilai, čia jau iš jūsų varpinės. Ateikit ir padėkit mums išsirinkti.

Kerilas prisijungė prie Barbaros ir mis Eimori, ir jie visi trys ėmė vartyti gramofono plokšteles. Ričardas regis buvo įnikęs į savo žurnalą.

Liusija pakilo, lėtai ir iš pažiūros be tikslo priėjo prie kambario viduryje stovinčio staliuko. Žvilgtelėjo į skardinę dėžutę. Tuomet, įsitikinusi, kad niekas į ją nežiūri, paėmė iš šios dėžutės buteliuką, ant kurio buvo užklijuota etiketė: „Hioskino hidrobromidas“. Atidariusi šį buteliuką, Liusija išbėrė beveik visas tabletes sau į delną. Tuomet atsivėrė sero Klodo kabineto durys, ir tarpduryje pasirodė Edvardas Reinoras,

sero Klodo sekretorius. Liusija nežinojo, kad Reinoras matė, kaip ji įdėjo buteliuką atgal į skardinę dėžutę, prieš grįždama prie kavos staliuko.

Tuo metu iš kabineto pasigirdo sero Klodo balsas. Jo žodžiai buvo neaiškūs, bet galėjai aiškiai girdėti, kaip Reinoras, atsisukęs į jį, ištarė: „Gerai, sere Klodai. Tuojau atnešiu jums kavą."

Sekretorius jau buvo bežengiąs į biblioteką, tačiau sero Klodo balsas privertė jį sustoti.

– O kaip dėl to laiško maršalui?

– Jis iškeliavo su popietės paštu, sere Klodai, – atsakė sekretorius.

– Bet, Reinorai, aš jums sakiau... O, grįžkite atgal, vyre, – sudundėjo seras Klodas iš kabineto.

– Atleiskite, sere, – pasigirdo Reinoro balsas, jam grįžus į kabinetą pas serą Klodą. Liusija, kuri atsigręžė į sekretorių, išgirdusi jo balsą, atrodė nesuvokusi, kad jis stebėjo jos veiksmus. Pasisukusi nugara į Ričardą, ji subėrė tai, ką turėjo delne, į vieną iš kavos puodelių ant stalo ir nuėjo prie sofos.

Gramofonas staiga pratrūko greitu fokstrotu. Ričardas Eimoris padėjo žurnalą, greitai pabaigė savo kavą ir, pastatęs puodelį ant kambario viduryje esančio stalo, priėjo prie savo žmonos.

– Aš padarysiu taip, kaip sakai. Aš apsisprendžiau. Mes kartu iš čia dingsime.

Liusija nustebusi pažvelgė į jį.

– Ričardai, – silpnu balsu tarė ji, – tu iš tiesų taip manai? Kad mes galime iš čia išvykti? Bet aš maniau, kad tu sakei... Kaip dėl?... Iš kur mes gausime pinigų?

– Visuomet yra būdų prasimanyti pinigų, – nuož-

miai atkirto Ričardas.

Liusija išsigandusi paklausė:

– Ką tu turi galvoje?

– Turiu galvoje, – atsakė jos vyras, – jog kai vyras taip rūpinasi savo žmona, kaip aš rūpinuosi tavimi, jis yra pasiryžęs viskam. Viskam!

– Manęs tavo žodžiai visai nepaguodė, – atsakė Liusija. – Jie tik parodo, kad tu vis dar nepasitiki manimi – manai, jog turi mano meilę nupirkti už...

Ji nutilo, pažvelgusi į atsidariusias kabineto duris, pro kurias įžengė Reinoras. Šis priėjo prie staliuko ir paėmė puodelį kavos; Liusija tuo tarpu įsispraudė į sofos kampą. Ričardas niūriai nupėdino prie židinio ir sustojo, stebėdamas nedegančias malkas.

Barbara, nedrąsiai pradėdama viena šokti fokstrotą, pažvelgė į savo pusbrolį Ričardą, tarsi ketindama pakviesti jį šokiui. Bet, greičiausiai atstumta jo akmeninės veido išraiškos, persigalvojo ir pasisuko į Reinorą.

– Norite pašokti, misteri Reinorai? – paklausė ji.

– Mielai, mis Eimori, – atsakė sekretorius. – Vieną minutėlę, tik nunešiu serui Klodui jo kavą.

Liusija staiga pakilo nuo sofos.

– Misteri Reinorai, – paskubomis ištarė ji, – tai ne sero Klodo kava. Jūs paėmėte ne tą puodelį.

– Tikrai? – atsakė Reinoras. – Atleiskite.

Liusija paėmė kitą puodelį nuo stalo ir padavė Reinorui. Jie apsikeitė kava.

– Štai šis, – pasakė Liusija, – yra sero Klodo puodelis. – Ji mįslingai nusišypsojo sau ir, padėjusi iš Reinoro paimtą puodelį ant kavos staliuko, sugrįžo ant sofos.

Sekretorius, atsukęs nugarą Liusijai, išsitraukė iš ki-

šenės keletą tablečių ir įmetė jas į puodelį, kurį laikė rankoje. Kai jis ėjo, nešinas puodeliu, į kabinetą, Barbara pastojo jam kelią.

– Ateikite ir pašokite su manimi, misteri Reinorai, – maldaujamai paprašė ji, žavingai šypsodamasi. – Aš pakviesčiau daktarą Kerilą, bet jis tiesiog alpsta nuo troškimo pašokti su Liusija.

Reinorui neryžtingai mindžikuojant, priėjo Ričardas Eimoris.

– Galite pašokti, – padrąsino jis. – O, duokite tą kavą man. Aš nunešiu ją tėvui.

Reinoras nenoromis atidavė puodelį. Ričardas pasisukęs kuriam laikui stabtelėjo, tuomet nuėjo į sero Klodo kabinetą. Barbara ir Edvardas Reinoras, iš pradžių apvertę plokštelę, dabar susikabinę šoko valsą. Daktaras Kerilas kurį laiką juos stebėjo, atlaidžiai šypsodamasis, po to priėjo prie Liusijos, kuri vis dar tebesėdėjo ant sofos prislėgta veido išraiška.

Kerilas kreipėsi į ją.

– Aš be galo dėkingas mis Eimori, kuri leido man prisijungti prie jūsų savaitgaliui, – pasakė jis.

Liusija pažvelgė į jį. Kurį laiką ji tylėjo, galiausiai tarė:

– Ji pati mieliausia moteris.

– Šis namas toks žavingas, – tęsė Kerilas, apeidamas sofą. – Jūs turite man jį aprodyti. Aš nepaprastai domiuosi vietine šio periodo architektūra.

Kol jis kalbėjo, iš kabineto grįžo Ričardas Eimoris. Ignoruodamas savo žmoną bei Kerilą, jis priėjo prie vaistų dėžutės ir ėmė tvarkyti jos turinį.

– Mis Eimori apie šį namą gali papasakoti kur kas

daugiau nei aš, – pasakė Liusija daktarui Kerilui. – Aš nelabai išmanau šią sritį.

Pradžioje apsidairęs ir įsitikinęs, kad Ričardas Eimoris užsiėmęs vaistais, kad Edvardas Reinoras vis dar šoka su Barbara Eimori tolimajame kambario kampe, o Karolina, atrodė, snūduriuoja, Kerilas apėjo sofą iš priekio ir atsisėdo šalia Liusijos. Jis greitai tyliu balsu sumurmėjo:

– Jūs padarėte, ko aš prašiau?

Liusija dar tylesniu balsu, beveik pašnabždomis, desperatiškai paklausė:

– Ar jūs neturite jokio gailesčio?

– Ar jūs padarėte tai, ko jūsų prašiau? – primygtinai pakartojo Kerilas.

– Aš... aš... – pradėjo Liusija, bet tuomet drebėdama atsistojo, greitai nusigręžė ir nuskubėjo prie durų į prieškambarį. Pasukusi rankeną ji pamatė, kad durys neatsidaro.

– Kažkas negerai su šiomis durimis! – sušuko ji, atsisukdama veidu į kitus. – Aš negaliu jų atidaryti.

– Kas ten yra? – sušuko Barbara, vis dar šokdama su Reinoru.

– Aš negaliu atidaryti šitų durų, – pakartojo Liusija.

Barbara su Reinoru, liovęsi šokę, priėjo prie Liusijos, kuri stovėjo prie durų. Ričardas Eimoris, išjungęs gramofoną, taip pat prisijungė prie jų. Jie visi iš eilės nesėkmingai pabandė atidaryti duris, stebimi pabudusios iš snaudulio, bet vis dar sėdinčios mis Eimori ir daktaro Kerilo, kuris stovėjo prie knygų lentynos.

Niekieno nepastebėtas, iš savo kabineto išniro seras

Klodas su puodeliu rankoje. Jis kurį laiką lydėjo akimis prie durų į prieškambarį susirinkusią grupelę.

– Koks neįprastas dalykas! – sušuko Reinoras, liovęsis bandęs atidaryti duris ir atsisukęs į likusiuosius. – Atrodo, jos kažkaip užsikirto.

Kambariu atskriejo sero Klodo balsas, privertęs visus krūptelėti.

– O ne, jos neužsikirto. Jos užrakintos. Užrakintos iš išorės.

Jo sesuo atsistojusi priėjo prie sero Klodo. Ji jau žiojosi kažką sakyti, bet jis ją nustelbė.

– Jos buvo užrakintos mano nurodymu, Karolina, – pasakė jis.

Seras Klodas, į jį susmigus visų akims, priėjo prie kavos staliuko, paėmė iš cukrinės gabalėlį cukraus ir įmetė į savo puoduką.

– Aš jums visiems turiu kai ką pasakyti, – paskelbė jis susirinkusiai kompanijai. – Ričardai, gal galėtum paskambinti Tridvelui?

Jo sūnus regis norėjo kažką atsakyti. Tačiau po akimirkos jis nuėjo prie židinio ir paspaudė sienoje esantį skambutį.

– Siūlyčiau visiems atsisėsti, – tęsė seras Klodas, mostelėjęs krėslų pusėn.

Daktaras Kerilas, kilstelėjęs antakius, atsisėdo ant kėdės. Edvardas Reinoras ir Liusija Eimori taip pat susirado kur atsisėsti, tik Ričardas Eimoris liko mąsliai stovėti prie židinio. Karolina Eimori su dukterėčia Barbara įsitaisė ant sofos.

Visiems patogiai susėdus, seras Klodas perstūmė krėslą į vietą, iš kurios jis galėjo visus matyti. Jis atsi-

sėdo.

Kairėje esančios durys atsidarė, ir įėjo Tridvelas.

– Skambinote, sere Klodai?

– Taip, Tridvelai. Ar paskambinote telefonu, kurį jums daviau?

– Taip, sere.

– Ar atsakymas jus tenkino?

– Absoliučiai, sere.

– Ir automobilis nuvažiavo į stotį?

– Taip, sere. Automobilis nuvažiavo pasitikti traukinio.

– Labai gerai, Tridvelai, – pasakė seras Klodas. – Dabar galite užrakinti.

– Gerai, sere, – pasakė Tridvelas ir išėjo.

Liokajui uždarius paskui save duris, pasigirdo spynoje sukamo rakto garsas.

– Klodai! – sušuko mis Eimori, – ką, po galais, tas Tridvelas sau galvoja...?

– Tridvelas tik vykdo mano nurodymus, Karolina, – griežtai nutraukė ją seras Klodas.

Ričardas Eimoris kreipėsi į savo tėvą.

– Galima paklausti, ką visa tai reiškia? – šaltai paklausė jis.

– Aš tuoj paaiškinsiu, – atsakė seras Klodas. – Visų prašau ramiai išklausyti. Pradėsiu nuo to, kad abejos šios durys, kaip dabar suprantate, – jis mostelėjo į duris prieškambario pusėje, – yra užrakintos iš išorės. Iš mano kabineto galima išeiti tiktai per šį kambarį. Verandos durys šiame kambaryje taip pat užrakintos. – Pasisukęs savo krėsle į Kerilą, jis paaiškino: – Užrakintos mano paties patentuotu užraktu, kuriuo mano

šeima nemoka naudotis. – Seras Klodas, toliau kreipdamasis į visus, tęsė: – Ši vieta yra pelėkautai. – Jis pažvelgė į laikrodį. – Dabar dešimt po aštuonių. Kelios minutės po devynių atvyks pelių gaudytojas.

– Pelių gaudytojas? – Ričardo Eimorio veidas atrodė suglumęs. – Koks pelių gaudytojas?

– Detektyvas, – sausai paaiškino garsusis mokslininkas, siurbtelėjęs kavos.

Penktas skyrius

Visi nustėro, išgirdę sero Klodo pareiškimą. Liusija negarsiai šūktelėjo, jos vyras įdėmiai pažvelgė į ją. Mis Eimori suspiegė, Barbara sušuko: „Oho!“, o Edvardas išreiškė nusistebėjimą: „O, sere Klodai!“... Tik daktaro Kerilo, rodės, šis pranešimas nepaveikė.

Seras Klodas sėdėjo savo krėsle, dešinėje rankoje laikydamas kavos puoduką, o kairėje –lėkštutę.

– Atrodo, kad jums tai padarė šiokį tokį įspūdį, – neslėpdamas pasitenkinimo, pastebėjo jis. Baigęs gerti kavą, seras Klodas pastatė puodelį su lėkštute ant stalo ir susiraukęs nusiskundė: – Šiandien kava neįprastai karti.

Jo sesers veide šmėkštelėjo nusivylimas dėl tokio nepagrįsto kaltinimo. Šį nusivylimą ji priėmė kaip tiesioginę jos vadovavimo namų ūkiui kritiką. Moteris jau ketino kažką sakyti, tačiau ją aplenkė Ričardas Eimoris.

– Koks detektyvas? – paklausė jis tėvo.

– Jo vardas Erkiulis Puaro, – atsakė seras Klodas. – Jis yra belgas.

– Bet kodėl? – spyrėsi Ričardas. – Kam tu jį pakvietei?

– Geras klausimas, – pasakė jo tėvas, nemaloniai nuožmiai šypsodamasis. – Tuoj mes prieisime prie reikalo esmės. Pastaruoju metu, kaip dauguma iš jūsų žinote, aš buvau užsiėmęs atomų tyrinėjimais. Aš išradau naują sprogstamąją medžiagą. Jos jėga yra tokia, kad visi ligi šiolei išrasti sprogmenys prieš ją atrodo lyg vaikų žaidimas. Dauguma iš jūsų jau žinote...

Kerilas greitai pašoko ant kojų.

– Aš nežinau! – entuziastingai sušuko jis. – Būtų labai įdomu apie tai išgirsti.

– Tikrai, daktare Kerilai? – seras Klodas šiai paprastai bereikšmei frazei suteikė keistą atspalvį, tad Kerilas kiek sumišęs vėl atsisėdo į savo vietą.

– Kaip jau sakiau, – tęsė seras Klodas, – „Amoritas“, kaip aš tai vadinu, yra toks galingas, kad su jo pagalba ten, kur su ligšioliniais sprogmenimis nužudydavome tūkstančius, dabar galime nužudyti šimtus tūkstančių.

– Kaip baisu, – nusipurčiusi ištarė Liusija.

– Mano brangioji Liusija, – jos uošvis kalbėdamas jai nežymiai nusišypsojo, – tiesa niekuomet nėra baisi, tiktai įdomi.

– Bet kam, – paklausė Ričardas, – tu mums visa tai pasakoji?

– Nes man jau kurį laiką kyla įtarimas, kad kažkas iš namiškių bando pavogti „Amorito“ formulę. Aš paprašiau mesjė Puaro, kad jis rytoj prie mūsų prisijungtų savaitgaliui, o pirmadienį pasiimtų formulę, ją nuvežtų į Londoną ir asmeniškai įteiktų Gynybos ministerijos pareigūnui.

– Bet, Klodai, tai absurdas. Iš tiesų tai mus visus labai žeidžia, – nesutiko Karolina Eimori. – Tu negali rimtai įtarti...

– Aš dar nebaigiau, Karolina, – pertraukė jos brolis. – Užtikrinu jus, kad čia nėra nieko absurdiška. Pakartosiu, kad aš buvau pakvietęs Erkiulį Puaro prie mūsų prisijungti rytoj, tačiau pakeičiau savo planus ir paprašiau mesjė Puaro skubiai atvykti iš Londono čionai jau šį vakarą. Aš žengiau šį žingsnį, nes...

Seras Klodas stabtelėjo. Kai vėl prabilo, jis kalbėjo lėčiau ir kur kas stipriau pabrėždamas žodžius.

– Nes, – pakartojo jis, žvilgsniu apmesdamas susirinkusiuosius, – formulė, užrašyta ant paprasto popieriaus ir įdėta į pailgą voką, buvo pavogta iš mano kabineto seifo šį vakarą, prieš pat vakarienę. Ją pavogė vienas iš esančiųjų šiame kambaryje!

Garsaus mokslininko pareiškimą palydėjo išsigandusių šūksnių choras. Visi iškart ėmė kalbėti.

– Pavogta formulė? – pradėjo Karolina Eimori.

– Kaip? Iš seifo? Neįmanoma! – sušuko Edvardas Reinoras.

Balsų klegesyje nesigirdėjo daktaro Kerilo pastabų – jis sėdėjo susimąsčiusia veido išraiška. Kiti nutilo tik tuomet, kai seras Klodas vėl ėmė kalbėti.

– Aš visuomet tiksliai fiksuoju faktus, – patikino jis savo klausytojus. – Lygiai dvidešimt po septynių aš padėjau formulę į seifą. Kai išėjau iš kabineto, į jį įėjo Reinoras.

Sekretorius, paraudęs nuo sumišimo ar pykčio, puolė teisintis:

– Sere Klodai, iš tikrųjų aš protestuoju...

Seras Klodas rankos pakėlimu jį nutildė.

– Reinoras liko kabinete, – tęsė mokslininkas, – jis ten dirbo, kai prie durų pasirodė daktaras Kerilas. Reinoras, su juo pasisveikinęs, paliko Kerilą vieną kabinete ir nuėjo Liusijai pranešti...

– Aš protestuoju... Aš... – pradėjo Kerilas, bet seras Klodas vėl rankos gestu nutildė protestuotoją. Tuomet tęsė savo pasakojimą. – Bet Reinoras nenuėjo toliau nei iki šio kambario, kur jis susitiko su mano seserimi Karolina ir Barbara. Visi trys liko šiame kambaryje; prie jų prisijungė ir daktaras Kerilas. Karolina su Barbara buvo vieninteliai žmonės, neįžengę į mano kabinetą.

Barbara žvilgtelėjo į savo tetą, tuomet kreipėsi į serą Klodą.

– Bijau, kad jūsų informacija apie mūsų judėjimą nėra visiškai teisinga, dėde Klodai, – pasakė ji. – Aš negaliu būti išbraukta iš įtariamųjų sąrašo. Pamenate, teta Karolina? Jūs kažkur nukišote mezgimo virbalus ir paprašėte manęs pažiūrėti, ar tik jie nebus kabinete. Pamanėte, kad jie gali ten būti.

Nekreipdamas dėmesio į dukterėčios pastabas, mokslininkas tęsė toliau.

– Vėliau pasirodė Ričardas. Jis nužingsniavo į mano kabinetą ir išbuvo ten kelias minutes.

– O Viešpatie! – sušuko Ričardas. – Iš tikrųjų, tėti, negi tu manai, kad aš galėjau pavogti tą niekingą formulę?

Žiūrėdamas tiesiai į savo sūnų, seras Klodas argumentavo mąsliu balsu:

– Tas popieriaus gabalėlis vertas nemažos pinigų sumos.

– Suprantu. – Jo sūnus žvelgė į jį. – O aš paskendęs skolose. Tu tai turėjai galvoje, ar ne?

Seras Klodas jam nieko neatsakė. Jis, nukreipęs žvilgsnį į kitus, tęsė toliau.

– Kaip jau sakiau, Ričardas kelias minutes išbuvo kabinete. Jis grįžo į šį kambarį kaip tik tuo metu, kai įėjo Liusija. Praėjus kelioms minutėms po kvietimo vakarienei, Liusijos su mumis jau nebebuvo. Aš radau ją kabinete, stovinčią prie seifo.

– Tėve! – sušuko Ričardas, prieidamas prie savo žmonos ir globėjiškai ją apkabindamas.

– Aš kartoju: stovinčią prie seifo, – neatlyžo seras Klodas. – Ji atrodė labai susijaudinusi. Kai aš paklausiau, kas atsitiko, ji man pasakė, kad blogai jaučiasi. Aš jai pasiūliau išgerti taurę vyno. Tačiau ji mane patikino, esą dabar pasijuto geriau, ir grįžusi prisijungė prie kitų. Užuot iškart ėjęs Liusijai iš paskos į valgomąjį, aš pasilikau kabinete. Nežinau, kodėl, bet kažkokia nuojauta privertė mane žvilgtelėti į seifą. Voko su formule jame jau nebebuvo.

Kurį laiką buvo tylu. Niekas nepratarė nė žodžio. Atrodė, kad visus paveikė situacijos rimtumas. Tuomet Ričardas paklausė:

– Kaip tu surinkai šią informaciją apie mūsų judėjimą, tėve?

– Be abejo, pasitelkdamas protą, – atsakė seras Klodas. – Stebėdamas ir darydamas išvadas. Remdamasis savo paties akių liudijimu ir tuo, ką sužinojau, klausinėdamas Tridvelą.

– Aš pastebėjau, Klodai, kad neįtraukei Tridvelo ar kitų tarnų į įtariamųjų sąrašą, – kandžiai pastebėjo Ka-

rolina. – Tiktai mūsų šeimą.

– Mūsų šeimą... ir mūsų svečią, – pataisė ją brolis. – Taip yra, Karolina. Aš su pasitenkinimu įsitikinau, kad nei Tridvelas, nei kuris kitas iš tarnų nebuvo įėjęs į kabinetą nuo to momento, kai aš įdėjau formulę į seifą, iki kol aš vėl atidariau seifą ir išvydau, kad formulės jame jau nebėra.

Jis visus paeiliui apžvelgė ir pridūrė:

– Tikiuosi, kad situacija jums suprantama. Kad ir kas būtų paėmęs formulę, jis ją vis dar turi. Mums čionai grįžus po vakarienės, valgomasis buvo kruopščiai apieškotas. Tridvelas mane informuotų, jei ten būtų rastas vokas su formule. Be to, kaip jūs suprantate, aš pasirūpinau, kad nė vienas neturėtumėte galimybės išeiti iš šio kambario.

Kurį laiką truko įtempta tyla. Ją sutrikdė tik mandagus daktaro Kerilo klausimas:

– Tai jūs siūlote, sere Klodai, mus visus apieškoti?

– Tai nėra mano pasiūlymas, – atsakė seras Klodas, žvilgtelėjęs į laikrodį. – Dabar yra be dviejų minučių devynios. Erkiulis Puaro jau atvyko į Market Klivą, kur jis buvo pasitiktas. Lygiai devintą valandą Tridvelas išjungs pagrindinį jungiklį rūsyje. Vieną minutę šis kambarys skendės visiškoje tamsoje. Bet tiktai vieną minutę. Užsidegus šviesai, aš liausiuosi vadovavęs. Netrukus čia pasirodys Erkiulis Puaro, kuris ir užsiims šiuo reikalu. Tačiau jeigu tamsoje formulė atsidurs čia, – seras Klodas pliaukštelėjo ranka per stalą, – tuomet aš informuosiu mesjė Puaro, jog įvyko nesusipratimas ir man nebereikia jo paslaugų.

– Tai įžeidžiantis pasiūlymas, – karštai pareiškė Ri-

čardas. Jis pažvelgė į kitus. – Aš sakyčiau, kad mes visi turime būti apieškoti. Bent jau aš to norėčiau.

– Aš, be abejo, taip pat, – pasiskubino pareikšti Edvardas Reinoras.

Ričardas Eimoris įdėmiai pažvelgė į daktarą Kerilą. Italas nusišypsojo ir gūžtelėjo pečiais.

– Ir aš.

Ričardo žvilgsnis nukrypo į jo tetą.

– Gerai, jei reikia, tai reikia, – sumurmėjo mis Eimori.

– Liusija? – paklausė Ričardas, pasisukdamas į savo žmoną.

– Ne, ne, Ričardai, – sunkiai alsuodama ištarė Liusija. – Tavo tėvo planas yra geriausias.

Ričardas kurį laiką tylėdamas žvelgė į ją.

– Na, Ričardai? – paklausė seras Klodas.

Iš pradžių jis sunkiai atsiduso, po to tarė:

– Ką gi, aš sutinku. – Jis žvilgtelėjo į savo pusseserę Barbarą, kuri pritarimai linktelėjo.

Seras Klodas išvargęs atsilošė krėsle ir tyliu, ištęstu balsu tarė:

– Vis dar burnoje jaučiu tą kavos skonį. – Ir nusižiovavo.

Laikrodis ant židinio atbrailos pradėjo mušti valandas. Visi nuščiuvę sukluso. Seras Klodas pasisuko savo krėsle ir įsmeigė akis į sūnų Ričardą. Kartu su paskutiniu laikrodžio dūžiu dingo šviesa, ir kambarys paskendo visiškoje tamsoje.

Keli žioptelėjimai, keletas prislopusių moteriškų šūktelėjimų, o po jų aiškiai suskambo mis Eimori balsas:

– Man šis dalykas visiškai nerūpi.

– Patylėkite, teta Karolina, – įsakmiai tarė Barbara. – Aš bandau įsiklausyti.

Kelias sekundes buvo visiška tyla, palydama sunkaus kvėpavimo. Tuomet pasigirdo popieriaus šiugždėjimas. Ir vėl tyla. Staiga ausis pasiekė metalo skimbtelėjimas, kažkoks dūžtantis garsas, po to garsus pokštelėjimas, kurį akivaizdžiai sukėlė nukritusi kėdė.

Netikėtai Liusija suspigo.

– Sere Klodai! Sere Klodai! Aš to neištversiu. Man reikia šviesos. Kas nors, prašau!

Kambarys toliau skendėjo tamsoje. Kažkas giliai įkvėpė, tuomet pasigirdo garsus beldimas į prieškambario pusės duris. Liusija vėl suriko. Lyg atsakydama į šį riksmą, staiga užsidegė šviesa.

Ričardas stovėjo prie durų, tarsi svarstydamas, ar bandyti jas vėl atidaryti. Edvardas Reinoras stoviniavo prie savo kėdės, kuri buvo apvirtusi. Liusija drybsojo krėsle alpstančia veido išraiška.

Seras Klodas visiškai ramiai sėdėjo savo krėsle užmerkęs akis. Jo sekretorius staiga parodė į stalą gretimais.

– Pažiūrėkite! – sušuko jis. – Tai formulė.

Ant stalo šalia sero Klodo gulėjo pailgas vokas – kaip jis ir buvo nurodęs.

– Ačiū Dievui! – sušuko Liusija. – Ačiū Dievui!

Vėl pasigirdo beldimas į duris. Jos iš lėto atsivėrė. Visiems sužiurus, Tridvelas į kambarį įleido nepažįstamąjį, o pats išėjo.

Susirinkusieji spoksojo į nepažįstamąjį. Jie pamatė neįprastos išvaizdos žemą vyrą, ne daugiau kaip pen-

kių pėdų ir keturių inčų ūgio, kuris laikėsi itin oriai. Jo galva tiksliai atitiko kiaušinio formą. Vyriškis ją buvo kiek pakreipęs į šoną, tarytum klausantis terjeras. Jo ūsai buvo kariški ir ypač vešlūs. Jis buvo labai gražiai apsirengęs.

– Erkiulis Puaro jūsų paslaugoms, – prisistatė nepažįstamasis nusilenkdamas.

Ričardas Eimoris ištiesė ranką.

– Mesjė Puaro, – pasakė jis, spausdamas ranką.

– Seras Klodas? – paklausė Puaro. – O ne, jūs, be abejo, per jaunas. Jūs galbūt esate jo sūnus? – Jis praslinko pro Ričardą į kambario vidurį. Detektyvui iš paskos į kambarį kukliai įtipeno kitas vyriškis – vidutinio amžiaus, aukštas, kariškos laikysenos. Jam atsistojus šalia Puaro, pastarasis paskelbė: – Mano kolega kapitonas Hastingsas.

– Koks nuostabus kambarys, – pastebėjo Hastingsas, spausdamas ranką Ričardui Eimoriui.

Ričardas vėl atsisuko į Puaro.

– Atleiskite, mesjė Puaro, – pasakė jis, – aš bijau, kad mes jus čia pasikvietėme per nesusipratimą. Mums nebereikia jūsų paslaugų.

– Iš tikrųjų? – paklausė Puaro.

– Taip, man labai gaila, – tęsė Ričardas. – Labai nemalonu, kad jums reikėjo sukarti tokį kelią čionai iš Londono. Be abejo, jūsų honoraras ir išlaidos... turiu galvoje... hm... viskas bus, be abejo, atlyginta...

– Aš puikiausiai viską suprantu, – pasakė Puaro, – bet šiuo metu mane domina ne honoraras ir ne mano išlaidos.

– Ne? Tuomet kas gi?

– Kas mane domina, misteri Eimori? Aš jums pasakysiu. Tai tiesiog nežymi detalė, daugiau nieko. Bet mane čia pakvietė jūsų tėvas. Kodėl jis pats man to nepasako?

– O, žinoma. Atleiskite, – atsakė Ričardas, pasisukdamas į serą Klodą. – Tėve, gal tu patvirtinsi mesjė Puaro, kad mums nebereikia jo paslaugų?

Seras Klodas nieko neatsakė.

– Tėve! – sušuko Ričardas, paskubomis žengdamas sero Klodo krėslo link. Ričardas pasilenkė virš tėvo, tuomet staigiai atsitiesė. – Daktare Kerilai, – pakvietė jis.

Mis Eimori pakilo visa išblyškusi. Kerilas greitai priėjo prie sero Klodo ir patikrino šio pulsą. Suraukęs antakius, daktaras pridėjo ranką prie sero Klodo širdies, tuomet papurtė galvą.

Puaro lėtai prisiartino prie krėslo ir sustojo, žvelgdamas į nejudantį mokslininko kūną.

– Taip, aš bijau... – sumurmėjo jis tarytum sau pačiam, – aš labai bijau...

– Ko jūs bijote? – paklausė Barbara, žengdama jo link.

Puaro pažvelgė į ją.

– Aš bijau, kad seras Klodas per vėlai mane pakvietė, madmuazele.

Šeštas skyrius

Po Erkiulio Puaro pareiškimo įsivyravo mirtina tyla. Daktaras Kerilas dar kurį laiką apžiūrinėjo serą Klodą, po to atsitiesė ir atsisuko į kitus. Kreipdamasis į Ričardą Eimorį, jis patvirtino Puaro žodžius:

– Bijau, kad jūsų tėvas yra miręs.

Ričardas nepatikliai spoksojo į jį, tarsi nesuprasdamas italo daktaro žodžių.

– O Viešpatie, kas tai? Širdies smūgis? – paklausė jis.

– Aš... aš taip manau, – kažkaip abejodamas atsakė Kerilas.

Barbara priėjo prie savo tetos, kad ją paguostų, nes mis Eimori beveik alpo. Edvardas Reinoras, kuris taip pat padėjo prilaikyti mis Eimori, sušnabždėjo Barbarai:

– Tikiuosi, kad šis bičiulis yra tikras daktaras?

– Taip, bet tiktai italas, – sumurmėjo Barbara, jiems pasodinant mis Eimori į krėslą.

Puaro, išgirdęs Barbaros pastabą, energingai papurtė galvą. Tuomet jis, ypač rūpestingai ranka perbraukęs

per savo nuostabiuosius ūsus, nusišypsojo ir švelniai pasakė:

– Aš esu detektyvas – tačiau tiktai belgas. Vis dėlto, madmuazele, kartais ir mes, užsieniečiai, teisingai įvertiname padėtį.

Barbara buvo pakankamai mandagi, kad dėtųsi bent šiek tiek sumišusi. Ji dar kurį laiką kalbėjosi su Reinoru. Tuo tarpu Liusija priėjo prie Puaro ir, paėmusi jį už alkūnės, nusivedė atokiau nuo kitų.

– Mesjė Puaro, – jaudindamasi ištarė ji, – jūs tūrite pasilikti! Nesileiskite išsiunčiamas namo.

Puaro įdėmiai į ją pažvelgė. Jo veidas buvo visiškai neišraiškingas, kai jis jos paklausė:

– Būtent jūs norite, kad aš pasilikčiau, madam?

– Taip, taip, – atsakė Liusija, nekantriai žvilgčiodama į sero Klodo, vis dar tiesiai sėdinčio krėsle, kūną. – Čia kažkas ne taip. Mano uošvio širdis buvo kuo sveikiausia. Kuo sveikiausia, sakau jums. Prašau, mesjė Puaro, jūs turite išsiaiškinti, kas čia įvyko.

Daktaras Kerilas ir Ričardas Eimoris vis dar stoviniavo prie sero Klodo kūno. Ričardas, kurį užplūdo neryžtingumo agonija, rodėsi, beveik visai suakmenėjo.

– Aš patarčiau, misteri Eimori, – kreipėsi į jį daktaras Kerilas, – pakviesti jūsų tėvo asmeninį gydytoją. Manau, jis tokį turėjo?

Ričardas šiaip taip atsipeikėjo.

– Ką? O, taip, – atsakė jis. – Tai daktaras Greihamas. Jaunasis Kenetas Greihamas. Jis dirba gydytoju kaimelyje. Tiesą sakant, jam į akį kritusi mano pusseserė Barbara. Turiu galvoje... Atleiskite, tai su šiuo reika-

lu neturi nieko bendra. – Ričardas, pažvelgęs į kitame kambario gale besisukinėjančią pusseserę, šūktelėjo: – Koks yra Keneto Greihamo telefono numeris?

– Market Klivas penki, – atsakė Barbara.

Ričardas nuėjo prie telefono, pakėlė ragelį ir padiktavo numerį. Kol jis laukė būsiąs sujungtas, Edvardas Reinoras, prisiminęs sekretoriaus pareigas, paklausė Ričardo:

– Ar man iškviesti automobilį mesjė Puaro?

Puaro apgailestaujamai skėstelėjo rankomis. Jis jau ketino kažką sakyti, bet Liusija jį aplenkė.

– Mesjė Puaro pasilieka – mano prašymu, – pareiškė ji visiems susirinkusiesiems.

Ričardas, vis dar laikydamas ragelį prie ausies, krūptelėjo ir atsisukęs atžariai paklausė:

– Ką tu turi galvoje?

– Taip, taip, Ričardai, jis turi pasilikti, – spyrėsi Liusija. Jos balsas skambėjo beveik isteriškai.

Mis Eimori nustėro, Barbara su Edvardu Reinoru apsikeitė susirūpinusiais žvilgsniais, daktaras Kerilas mąsliai žvelgė į nejudantį didžiojo mokslininko kūną, o Hastingsas, kuris išsiblaškęs apžiūrinėjo knygas lentynose, atsisuko, norėdamas apžvelgti susirinkusiuosius.

Ričardas jau norėjo atsakyti į Liusijos išsišokimą, tačiau tuo metu jo dėmesį patraukė telefono ragelyje pasigirdę garsai.

– Atleiskite... Čia daktaras Greihamas? – paklausė jis. – Kenetai, čia Ričardas Eimoris. Mano tėtį ištiko širdies smūgis. Galite atvykti, iškart dabar? ... Na, atrodo, kad jau per vėlu kuo nors padėti... Taip, jis jau

miręs... Ne... Bijau, kad taip... Ačiū.

Padėjęs ragelį jis priėjo prie žmonos ir susijaudinęs tyliai jai sumurmėjo:

– Liusija, tu išprotėjai? Ką tu darai? Ar tu nesuvoki, kad mums reikia atsikratyti šito detektyvo?

Apstulbusi Liusija pakilo nuo savo kėdės.

– Ką tu turi omenyje? – paklausė ji Ričardo.

Jiedu kalbėjosi tyliai, bet emocingai.

– Tu negirdėjai, ką sakė tėvas? – ištarė jis ir reikšmingai pacitavo: – „Kava yra labai karti“.

Iš pradžių atrodė, kad Liusija nieko nesuprato.

– Kava yra labai karti? – pakartojo ji. Ji jau kurį laiką nesusivokdama žvelgė į Ričardą. Tuomet iš jos lūpų išsiveržė greitas, siaubo kupinas riktelėjimas, kurį jį tuoj pat nuslopino.

– Dabar supratai? – paklausė Ričardas. Ir pašnibždomis pridūrė: – Jį nunuodijo. Akivaizdu, kad kažkas iš šeimos narių. Tu nori siaubingo skandalo?

– O Viešpatie, – sumurmėjo Liusija, žiūrėdama tiesiai priešais save. – O maloningasis Viešpatie...

Ričardas, nusigręžęs nuo jos, priėjo prie Puaro.

– Mesjė Puaro... – pradėjo jis, tačiau suabejojęs nutilo.

– Mesjė? – mandagiai paklausė Puaro.

Sutelkęs ryžtą, Ričardas tęsė:

– Mesjė Puaro, bijau, kad ne visai supratau, ką mano žmona jūsų prašė ištirti.

Puaro prieš atsakydamas kiek pasvarstė.

Tuomet, maloniai šypsodamasis, atsakė:

– Tarkime, dokumento vagystę? Madmuazelė, – Puaro mostu parodė į Barbarą, – sakė, kad aš buvau dėl

to pakviestas.

Ričardas, metęs priekaištingą žvilgsnį į Barbarą, atsakė Puaro:

– Dokumentas, apie kurį kalbate, yra... sugrąžintas.

– Tikrai? – paklausė Puaro, paslaptingai šypsodamasis. Mažasis detektyvas staiga patraukė visų dėmesį, prieidamas prie kambario viduryje stovinčio stalo ir pažvelgdamas į ant jo gulintį voką, kuris, kilus jauduliui ir sambrūzdžiui dėl sero Klodo mirties, buvo visiškai pamirštas.

– Ką jūs turite galvoje? – Ričardas Eimoris paklausė Erkiulio Puaro.

Puaro užrietė savo ūsus ir rūpestingai nubraukė įsivaizduojamą dulkelę nuo rankovės.

– Tai tik – be abejo, skamba kvailai – viena iš mano idėjų, – galiausiai atsakė mažasis detektyvas. – Suprantate, kažkas kažkada yra man pasakojęs vieną linksmą istoriją. Istoriją apie tuščią butelį... Tiktai tiek.

– Atleiskite, aš jūsų nesuprantu, – pareiškė Ričardas Eimoris.

Puaro, paėmęs nuo stalo voką, sumurmėjo:

– Man tik įdomu... – Jis pažvelgė į Ričardą, kuris perėmė iš jo voką ir žvilgtelėjo vidun.

– Jis tuščias! – sušuko Ričardas. Suglamžęs voką, numetė jį ant stalo ir tiriamai pažvelgė į Liusiją. Ši pasitraukė nuo jo. – Tuomet, – neryžtingai tęsė jis, – aš manau, kad mes turime būti apieškoti. Mes...

Staiga jis nutilo ir apsižvalgė po kambarį, tarsi ieškodamas pritarimo. Jo akys sutiko sumišusias Barbaros ir jos tetos akis, pasipiktinimą spinduliuojantį Edvardo

Reinoro ir mandagų daktaro Kerilo žvilgsnius. Liusija ir toliau vengė jo akių.

– Kodėl jums nepaklausius mano patarimo, mesjė? – pasiūlė Puaro. – Nieko nedarykite, kol atvyks daktaras. Pasakykite, – pasiteiravo jis, rodydamas į kabineto pusę, – kas yra už tų durų?

– Ten yra mano tėvo kabinetas, – pasakė jam Ričardas. Puaro priėjo prie durų ir, kyštelėjęs galvą, apsižvalgė po kabinetą, tuomet sugrįžo į biblioteką, patenkintas linksėdamas galvą.

– Suprantu, – sumurmėjo jis. Tada, kreipdamasis į Ričardą, pridūrė: – *Eh bien*, mesjė. Aš nematau priežasties, dėl kurios visi turėtų pasilikti šiame kambaryje, jei jie to nenori.

Visi su palengvėjimu sujudo. Daktaras Kerilas buvo pirmasis, ketinęs išeiti.

– Tačiau savaime suprantama, – paskelbė Puaro, žvelgdamas į italą daktarą, – kad niekas neturėtų išeiti iš namų.

– Aš asmeniškai tuo pasirūpinsiu, – pareiškė Ričardas, Barbarai kartu su Reinoru išėjus ir Kerilui nusekus įkandin jų.

Karolina Eimori mindžikavo prie savo brolio krėslo.

– Vargšas Klodas, – sumurmėjo ji. – Vargšas mano Klodas.

Puaro priėjo prie jos.

– Jūs esate drąsi, – tarė jis. – Jums tai didžiulis šokas.

Mis Eimori pažvelgė į jį su ašaromis akyse.

– Aš taip džiaugiuosi, kad virėjos paprašiau šį vakarą

paruošti žuvies kepsnį, – pasakė ji. – Tai buvo vienas mėgstamiausių mano brolio patiekalų.

Puaro, bandydamas atrodyti rimtai, prisiderinti prie jos iškilmingo pareiškimo, teištarė:

– Taip, taip, tai jums tikra paguoda, esu tuo tikras.

Jis išlydėjo mis Eimori iš kambario. Ričardas nusekė paskui savo tetą. Liusija, kiek pasvyravusi, taip pat greitai išlėkė iš kambario. Puaro ir Hastingsas liko vieni kambaryje, kartu su sero Klodo lavonu.

Septintas skyrius

Vos tik kambarys ištuštėjo, Hastingsas nekantriai kreipėsi į Puaro.

– Na, ir ką jūs manote? – paklausė jis.

– Uždarykite duris, Hastingsai, – tik tiek tepasakė Puaro. Kai jo draugas įvykdė šį prašymą, Puaro, lėtai papurtęs galvą, apžvelgė kambarį. Jis vaikštinėjo aplink apžiūrinėdamas baldus, kartkartėmis žvilgsnį nukreipdamas į grindis. Staiga jis pasilenkė ties apversta kėde, ant kurios prieš išjungiant šviesą sėdėjo sekretorius Edvardas Reinoras. Iš po kėdės Puaro paėmė kažkokį nedidelį daiktą.

– Ką radote? – paklausė Hastingsas.

– Raktą, – atsakė Puaro. – Man regis, tai galėtų būti raktas nuo seifo. Aš mačiau seifą sero Klodo kabinete. Gal malonėsite, Hastingsai, išbandyti šį raktą, patikrinti, ar jis tikrai tinka?

Hastingsas paėmė iš Puaro raktą ir nuėjo su juo į kabinetą. Tuo tarpu Puaro priėjo prie mokslininko kūno ir, apčiupinėjęs kelnių kišenę, ištraukė iš jos raktų ryšulį. Atidžiai apžiūrėjo visus raktus. Hastingsas grįžęs

informavo, kad rastasis po kėde raktas iš tiesų tinka kabinete esančiam seifui.

– Manau, jog galiu spėti, kas nutiko, – tęsė Hastingsas. – Turbūt seras Klodas jį bus pametęs ir... hm...

Jis nutilo, o Puaro iš lėto papurtė galvą.

– Ne, ne, *mon ami*, prašyčiau duoti man raktą, – paprašė jis, mąsliai suraukęs antakius. Jis paėmė raktą iš Hastingso ir ėmė lyginti jį su raktais ryšulyje. – Šis raktas, – tarė jis Hastingsui, – yra dublikatas. Padarytas gana nevėkšliškai, tačiau savo paskirtį, be abejo, atliko.

Hastingsas susijaudinęs sušuko:

– Tuomet tai reiškia...

Puaro jį nutraukė rankos mostu. Pasigirdo besisukančio rakto garsas spynoje – duryse, atsiveriančiose į vestibiulį bei laiptus į viršutinius namo aukštus. Abiem vyrams atsisukus, durys iš lėto atsidarė, ir pasirodė liokajus Tridvelas.

– Prašau atleisti, sere, – pasakė Tridvelas, įėjęs į kambarį ir uždaręs paskui save duris. – Šeimininkas liepė man užrakinti šias duris, kaip ir kitas, vedančias iš šio kambario, iki jūs atvyksite. Šeimininkas... – Jis nutilo, pamatęs krėsle nejudantį sero Klodo kūną.

– Deja, jūsų šeimininkas yra miręs, – pasakė Puaro. – Galiu sužinoti jūsų vardą?

– Tridvelas, sere. – Tarnas priėjo prie rašomojo stalo, žvelgdamas į savo šeimininko kūną. – O Viešpatie! Vargšas seras Klodas! – sumurmėjo jis. Tuomet, pasisukęs į Puaro, pridūrė: – Atleiskite, sere, bet tai toks sukrėtimas. Galima paklausti, kas nutiko? Ar tai... žmogžudystė?

– Kodėl jūs to klausiate? – pasiteiravo Puaro.

Liokajus pritilusiu balsu atsakė:

– Šį vakarą čia buvo keistų dalykų, sere.

– Tikrai?! – sušuko Puaro, mesdamas žvilgsnį į Hastingsą. – Papasakokite man apie tuos keistus dalykus.

– Na, aš nežinau, nuo ko pradėti, sere, – atsakė Tridvelas. – Aš... aš iš pat pradžių pamaniau, kad kažkas čia ne taip, kai pavakariams atėjo italas džentelmenas.

– Italas džentelmenas?

– Daktaras Kerilas, sere.

– Jis atėjo netikėtai?

– Taip, sere. Mis Eimori pakvietė jį pasilikti, matydama, kad jis yra misis Ričard draugas. Bet mano nuomone, sere...

Jis nutilo. Puaro jį švelniai paragino:

– Taip?

– Tikiuosi, kad jūs nepamanysite, sere, – pasakė Tridvelas, – kad aš esu linkęs apkalbinėti namiškius. Tačiau šiuo atveju, kai šeimininkas mirė...

Jis vėl nutilo. Puaro užjaučiamai tarė:

– Taip, taip, aš suprantu. Esu tikras, kad jūs buvote labai prisirišęs prie savo šeimininko. – Tridvelas linktelėjo. Puaro tęsė toliau. – Seras Klodas mane pakvietė, norėdamas kažką pasakyti. Jūs turite man papasakoti viską, ką žinote.

– Tuomet gerai, – atsakė Tridvelas. – Mano nuomone, sere, misis Ričard Eimori nenorėjo, kad italas džentelmenas būtų pakviestas vakarieniauti. Aš mačiau jos reakciją, kai mis Eimori išsakė savo kvietimą.

– Kokia jūsų paties nuomonė apie daktarą Kerilą? – paklausė Puaro.

– Daktaras Kerilas, sere, – išdidžiai atsakė liokajus, – nėra vienas iš mūsų.

Puaro, nevisiškai suprasdamas Tridvelo pastabą, klausiamai žvilgtelėjo į Hastingsą. Šis nusisuko, slėpdamas šypseną. Puaro, su švelniu priekaištu dėbtelėjęs į savo kolegą, vėl atsigręžė į Tridvelą. Liokajaus veidas tebebuvo be galo rimtas.

– Ar jums nepasirodė, – pasiteiravo Puaro, – kad daktaro Kerilo vizitas šiuose namuose buvo gana keistas?

– Būtent taip, sere. Tai buvo kažkaip nenatūralu. Be to, būtent jam atvykus, prasidėjo visas tas subruzdimas, kai šeimininkas po pavakarių paprašė pasitikti jus ir nurodė užrakinti duris.

– Misis Ričard šį vakarą taip pat buvo lyg nesava. Ji net turėjo pakilti nuo vakarienės stalo. Misteris Ričardas dėl to buvo labai sunerimęs.

– Ak, – ištarė Puaro, – ji turėjo nutraukti vakarienę? Ar ji buvo atėjusi į šį kambarį?

– Taip, sere, – atsakė Tridvelas.

Puaro apsižvalgė po kambarį. Jo akys nušvito išvydus rankinę, kurią Liusija buvo palikusi ant stalo.

– Viena iš ledi, kaip matau, paliko rankinę,– pastebėjo detektyvas, ją paimdamas.

Tridvelas, priėjęs arčiau ir pažvelgęs į rankinę, tarė:

– Tai misis Ričard rankinė, sere.

– Taip, – patvirtino Hastingsas. – Aš pastebėjau, kaip ji padėjo šią rankinę čia, prieš išeidama iš kambario.

– Prieš išeidama iš kambario, taip? – paklausė Puaro. – Kaip keista. – Jis padėjo rankinę ant sofos ir susimąs-

tęs iš padilbų pažvelgė į ją.

– Dėl durų užrakinimo, sere, – tęsė Tridvelas po trumpos pertraukos. – Šeimininkas man liepė...

Puaro, staiga pabudęs iš savo apmąstymų, pertraukė liokajų.

– Taip, taip, aš noriu viską apie tai išgirsti. Eikime verčiau čionai, – pasiūlė jis, rodydamas į duris, vedančias į priekinę namo dalį.

Tridvelas, lydimas Puaro, nuėjo durų link. Hastingsas savo ruožtu gana reikšmingu tonu pareiškė:

– Aš verčiau pasiliksiu čia.

Puaro atsisuko ir pažvelgė į Hastingsą atlaidžiai pašaipiu žvilgsniu.

– Ne, ne, eime kartu, prašau jūsų, – pasakė jis kolegai.

– Bet ar jūs nemanote, jog geriau... – pradėjo Hastingsas. Tačiau Puaro jį nutraukė, prabildamas reikšmingu bei iškilmingu tonu.

– Man reikia jūsų pagalbos, mano drauge, – pasakė jis.

– O, žinoma, tokiu atveju...

Visi trys vyrai išėjo iš kambario, uždarydami paskui save duris. Nepraėjus nė kelioms sekundėms durys, vedančios į prieškambarį, atsargiai prasivėrė, ir į kambarį vogčiomis įslinko Liusija. Skubiai apsidairiusi po kambarį – tarsi norėdama įsitikinti, jog jame nieko nėra, – ji priėjo prie apvalaus stalo kambario viduryje ir paėmė sero Klodo kavos puodelį. Merginos žvilgsnis staiga tapo gudrus ir griežtas. Tai nesiderino su jos įprasta nekalta išvaizda. Ji staiga ėmė atrodyti gerokai vyresnė.

Liusija vis dar stoviniavo su puodeliu rankoje, tarsi nesumodama, ką su juo daryti, kai atsivėrė kitos durys, vedančios į namo priekį, ir į biblioteką įžengė Puaro, tik be savo palydovų.

– Atleiskite, madam, – ištarė Puaro, priversdamas Liusiją smarkiai krūptelėti. Jis priėjo prie merginos ir, mėgaudamasis savo mandagumu, paėmė iš jos rankų puodelį.

– Aš... aš... grįžau pasiimti savo rankinės, – žioptelėjo Liusija.

– Ak taip, – pasakė Puaro. – Leiskite prisiminti, kur aš mačiau ledi rankinę. Ak taip, štai ten. – Jis priėjo prie sofos, paėmė rankinę ir padavė ją Liusijai.

– Labai jums ačiū, – pasakė ji, žvalgydamasi aplink.

– Nėra už ką, madam.

Liusija, greitai ir nervingai nusišypsojusi Puaro, išskubėjo iš kambario. Jai išėjus, Puaro pastovėjo keletą akimirkų, tuomet pakėlė kavos puodelį. Atsargiai jį apuostęs, išsiėmė iš kišenės mėgintuvėlį, įpylė į jį kavos drumzlių iš sero Klodo puodelio ir užkimšo mėgintuvėlį. Įsidėjęs jį į kišenę, detektyvas ėmė žvalgytis po kambarį, garsiai skaičiuodamas puodelius.

– Vienas, du, trys, keturi, penki, šeši. Taip, šeši kavos puodeliai.

Puaro antakiai jau pamažėle mąsliai raukėsi. Staiga jo akys nušvito ta žalia šviesa, kuri visuomet liudijo jo vidinį užsidegimą. Detektyvas, paskubomis priėjęs prie durų, pro kurias pastarąjį kartą įėjo, jas pravėrė ir vėl triukšmingai užtrenkė. Tuomet kaip kulka nėrė prie verandos durų ir pasislėpė už užuolaidų. Po akimirkos atsidarė kitos durys, vedančios į prieškambarį,

ir vėl pasirodė Liusija. Šį kartą ji žengė dar atsargiau nei prieš tai, tarsi kažko labai saugodamasi. Apsižvalgiusi aplink, bandydama neišleisti iš akių abejų durų, ji pačiupo kavos puodelį, iš kurio gėrė seras Klodas, ir tiriamai apžvelgė kambarį.

Jos žvilgsnis užkliuvo už nedidelio staliuko netoli durų į prieškambarį, ant kurio stovėjo didelis vazonas su kambarinėmis gėlėmis. Liusija, priėjusi prie staliuko, įdėjo į vazoną puodelį, jį apversdama. Tuomet, vis dar nenuleisdama akių nuo durų, paėmė kitą puodelį ir padėjo jį šalia sero Klodo kūno. Po to nuskubėjo prie durų, tačiau priėjus prie jų, šios netikėtai atsivėrė, ir įėjo jos vyras Ričardas su labai aukštu šviesiaplaukiu jaunu vyru, kurio veido išraiška, nors ir draugiška, liudijo, kad jis yra situacijos šeimininkas. Atvykėlis nešėsi odinį sakvojažą.

– Liusija! – krūptelėjęs sušuko Ričardas. – Ką tu čia veiki?

– Aš... aš... atėjau pasiimti savo rankinės, – paaiškino Liusija. – Sveiki, daktare Greihamai. Atleiskite, – pasakė ji, skubiai prasibraudama pro juos. Kai Ričardas pažvelgė jai įkandin, Puaro išniro iš po užuolaidos ir priėjo prie abiejų vyrų, tarsi būtų ką tik įžengęs pro kitas duris.

– Ak, čia mesjė Puaro. Leiskite jus pristatyti. Puaro, čia daktaras Greihamas. Kenetas Greihamas.

Puaro ir daktaras Greihamas vienas antram nusilenkė, ir pastarasis nedelsdamas nuėjo apžiūrėti mirusio mokslininko kūno, stebint Ričardui. Erkiulis Puaro, į kurį jie daugiau nekreipė dėmesio, vaikštinėjo po kambarį, su šypsena veide vėl skaičiuodamas kavos puodu-

kus.

– Vienas, du, trys, keturi, penki, – sumurmėjo jis. – Penki, taip, tikrai.

Puaro veide nušvito lengvas pasitenkinimas, ir jis nusišypsojo tik jam vienam suprantama šypsena. Ištraukęs iš kišenės mėgintuvėlį, pažvelgė į jį ir iš lėto papurtė galvą.

Tuo tarpu daktaras Greihamas baigė savo paviršutinišką sero Klodo kūno apžiūrą.

– Bijau, – kreipėsi jis į Ričardą, – kad negalėsiu išrašyti mirties liudijimo. Sero Klodo sveikatos būklė buvo nuostabi. Man visiškai nepanašu, kad jį būtų galėjęs ištikti širdies smūgis. Manau, mes turime išsiaiškinti, ką jis valgė ar gėrė prieš pat mirtį.

– O Viešpatie, žmogau, ar tai iš tiesų būtina? – paklausė Ričardas sunerimęs. – Jis valgė ir gėrė tik tai, ką ir visi likusieji. Absurdiška manyti...

– Aš nieko nemanau, – pertraukė daktaras Greihamas, kalbėdamas tvirtai ir valdingai. – Noriu tik pasakyti, kad pagal įstatymus čia turės būti ištirtos mirties aplinkybės, ir koroneris būtinai pareikalaus išvados dėl mirties priežasties. Šiuo metu aš negaliu pasakyti, kas sukėlė sero Klodo mirtį. Aš turiu išvežti kūną ir rytoj iš pat ryto skubos tvarka suorganizuoti skrodimą. Prieš pietus aš jau galėsiu pas jus atvykti, turėdamas neginčytinų faktų.

Daktaras greitai išėjo iš kambario, lydimas vis dar jam prieštaraujančio Ričardo. Puaro nusekė juos žvilgsniu. Tuomet jo veidas tapo mąslus. Detektyvas atsisuko ir pažvelgė į kūną žmogaus, kuris jį skubiai iškvietė iš Londono nerimastingu balsu.

„Ką jūs man norėjote pasakyti, mano drauge? Ko jūs bijojote? – mąstė Puaro. – Ar tai buvo tik formulės vagystė, ar jūs taip pat baiminotės ir dėl savo gyvybės? Jūs kreipėtės į Erkiulį Puaro pagalbos. Jūs tai padarėte per vėlai, bet aš turiu pabandyti atrasti tiesą."

Puaro, mąsliai palingavęs galvą, jau norėjo išeiti iš kambario, kai į jį įžengė Tridvelas.

– Aš palydėjau aną džentelmeną į jo kambarį, sere, – pasakė jis Puaro. – Ar galiu jus palydėti į jūsų kambarį, kuris yra šalia viršutiniame aukšte? Aš taip pat pasirūpinau, kad jums būtų patiektas šaltas užkandis po jūsų kelionės. Pakeliui aš parodysiu, kur yra valgomasis.

Puaro su dėkingumu mandagiai linktelėjo galvą.

– Labai jums ačiū, Tridvelai, – atsakė jis. – Tarp kitko, aš ketinu misteriui Eimoriui patarti, kad šis kambarys būtų griežtai laikomas užrakintas iki rytdienos, iki tol, kol mes sužinosime daugiau informacijos apie siaubingus šio vakaro įvykius. Gal malonėtume jį užrakinti dabar, mums išėjus?

– Žinoma, sere, kaip pageidausite, – atsakė Tridvelas, eidamas iš kambario paskui Puaro.

Aštuntas skyrius

Kai Hastingsas, gerai ir ilgai pamiegojęs, nusileido pusryčiauti vėlyvą kitos dienos rytą, jis pamatė, kad teks valgyti vienam. Detektyvo padėjėjas iš Tridvelo sužinojo, kad Edvardas Reinoras papusryčiavo gerokai anksčiau ir nuėjo į savo kambarį sutvarkyti kai kurių sero Klodo dokumentų; misteris ir misis Eimoriai pusryčiavo savo kambariuose ir dar nebuvo pasirodę; Barbara Eimori pasiėmė puodelį kavos ir išėjo į sodą, kur tikriausiai iki šiol mėgaujasi saule; mis Karolina Eimori paprašė pusryčius atnešti į kambarį, skųsdamasi nežymiu galvos skausmu. Tridvelas po to jos nebuvo matęs.

– Gal jūs kur matėte mesjė Puaro šį rytą, Tridvelai? – paklausė Hastingsas.

Jis išgirdo, kad jo draugas anksti atsikėlė ir nusprendė paėjėti į kaimą.

– Kaip supratau, mesjė Puaro ten turi sutvarkyti kažkokius reikalus, – pridūrė Tridvelas.

Pavalgęs gausius pusryčius – kiaušinienės su kumpiu, dešrelių, skrudintos duonos ir kavos, – Hastingsas grį-

žo į savo kambarį antrajame aukšte. Pro šio kambario langą vėrėsi nuostabus vaizdas į sodą, kurį, Hastingsui atrodė, šią akimirką dar labiau praturtino besimėgaujanti saule Barbara Eimori. Tik po to, kai Barbara sugrįžo į namą, detektyvo padėjėjas atsitraukė nuo lango ir atsisėdo į krėslą, laikydamas rankose to ryto *Times*. Jame, be abejo, dar nebuvo pranešimo apie sero Klodo Eimorio mirtį vakar vakare.

Hastingsas atsivertė redaktoriaus skiltį ir pradėjo skaityti. Po gero pusvalandžio jis nubudo iš lengvo snūstelėjimo, išvydęs šalia stovint Erkiulį Puaro.

– Ak, *mon cher*, kaip matau, jūs smarkiai darbuojatės, – sukikeno Puaro.

– Tiesą sakant, Puaro, aš visą laiką mąsčiau apie praėjusio vakaro įvykius, – ryžtingai pareiškė Hastingsas. – Man reikėjo šiek tiek nusnūsti.

– Kodėl gi ne, mano drauge? – padrąsino jį Puaro. – Aš taip pat galvojau apie sero Klodo mirtį ir, be abejo, apie tos svarbios formulės vagystę. Tiesą sakant, aš jau ėmiausi šiokių tokių veiksmų. Dabar bet kurią minutę laukiu žinutės telefonu, kuria man bus pranešta, ar mano įtarimai pasitvirtino.

– Ką jūs įtariate, Puaro? – užsidegęs paklausė Hastingsas.

Puaro prieš atsakydamas žvilgtelėjo pro langą.

– Ne, aš nemanau, kad jums, mano drauge, tai galiu atskleisti šiame žaidimo etape, – šelmiškai atsakė jis. – Pasakysiu tik tiek, kad rankų miklumas dažnai apgauna akis.

– Iš tiesų, Puaro, – sušuko Hastingsas, – kartais jūs mane nepaprastai erzinate. Aš manau, kad jūs man

bent jau turėtumėte pasakyti, ką įtariate pavogus formulę. Galų gale, tuomet aš jums galėčiau padėti...

Puaro sustabdė savo kolegą rankos mostu. Mažasis detektyvas dabar nekalta veido išraiška mąsliai žvelgė pro langą. Jo akys buvo nukreiptos kažkur į tolį.

– Jus tai glumina, Hastingsai? – paklausė jis. – Jūs stebitės, kodėl aš nepuolu persekioti įtariamojo?

– Na... kažkas panašaus, – sutiko Hastingsas.

– Be abejonės, būtent tai jūs darytumėte mano vietoje, – su pasitenkinimu pastebėjo Puaro. – Man tai suprantama. Bet aš nesu iš tų, kurie entuziastingai puola lakstyti aplink, ieškodami adatos šieno kupetoje, kaip jūs, anglai, sakote. Šiuo metu aš pasitenkinu laukimu. Kodėl aš laukiu – *eh bien*, kai kurie dalykai Erkiulio Puaro protui yra visiškai akivaizdūs, tačiau tai paslėpta nuo tų, kurių gamta nėra taip dosniai apdovanojusi.

– O Viešpatie, Puaro! – sušuko Hastingsas. – Žinote, aš nežinia ką atiduočiau už tai, kad jus pamatyčiau likus kvailio vietoje – nors kartelį. Jūs toks įžūliai pasipūtęs!

– Nenirškite, mano brangus Hastingsai, – raminamai ištarė Puaro. – Tiesą sakant, aš matau, kad jūs kartais beveik bjauritės manimi! Deja, tai mano didingumo rykštė!

Mažasis žmogus išpūtė savo krūtinę ir taip komiškai atsiduso, kad Hastingsas nesusilaikė nenusijuokęs.

– Puaro, aš iš tiesų dar nesu matęs žmogaus, kuris būtų tokios puikios nuomonės apie save, – pareiškė jis.

– O ką daryti? Jei jau esi išskirtinis, tai negali to nežinoti. Bet dabar prie rimtesnių reikalų, mano bran-

gus Hastingsai. Leiskite jums pranešti, kad aš paprašiau sero Klodo sūnaus, misterio Ričardo Eimorio, pusiaudienį susitikti su mumis bibliotekoje. Aš sakau: su „mumis“, Hastingsai, nes man reikia, kad jūs ten būtumėte ir atidžiai viską stebėtumėte.

– Kaip visuomet, aš džiaugiuosi, galėdamas jums padėti, Puaro, – patikino jo draugas.

Pusiaudienį Puaro, Hastingsas ir Ričardas Eimoris susitiko bibliotekoje, iš kurios vėlyvą vakarą buvo išneštas sero Klodo kūnas. Detektyvas paprašė Ričardo Eimorio smulkiai papasakoti apie praėjusio vakaro įvykius iki jam, Puaro, atvykstant. Tuo tarpu Hastingsas, patogiai įsitaisęs ant sofos, klausėsi. Baigęs pasakoti, Ričardas, sėdėdamas tame pačiame krėsle, kurį praėjusį vakarą buvo užėmęs jo tėvas, pridūrė:

– Na, manau, kad tai viskas. Tikiuosi, jog viską aiškiai išdėsčiau.

– Nuostabiai, mesjė Eimori, nuostabiai, – atsakė Puaro, atsirėmęs į Ričardo krėslo porankį. – Dabar aš turiu aiškų *tableau*. – Užmerkęs akis, jis pabandė mintyse atgaminti vykusią sceną. – Štai čia, savo krėsle, sėdi seras Klodas, vadovaujantis situacijai. Tuomet – tamsa, beldimas į duris. Taip, iš tiesų, tai kiek dramatiška scena.

– Na, – pasakė Ričardas, ketindamas stotis, – jei tai viskas...

– Vieną minutėlę, – ištarė Puaro, gestu jį sulaikydamas.

Ričardas, nenoriai vėl atsisėdęs į krėslą, paklausė:

– Taip?

– O kaip dėl ankstesnių įvykių, mesjė Eimori?

– Ankstesnių įvykių?

– Taip, – priminė jam Puaro. – Po pietų.

– Ak tai! – atsakė Ričardas. – Tiesą sakant, nelabai yra ką pridurti. Mano tėvas su savo sekretoriumi Reinoru – Edvardu Reinoru – nuėjo tiesiai į savo kabinetą. Likusieji iš mūsų buvome čia.

Puaro padrąsinamai nusišypsojo Ričardui.

– Ir ką jūs veikėte?

– O, paprasčiausiai kalbėjomės. Be to, didžiąją laiko dalį klausėmės gramofono melodijų.

Puaro kurį laiką mąstė. Tuomet paklausė:

– Ar neįvyko nieko tokio, ką būtų verta paminėti?

– Visiškai nieko, – greitomis patvirtino Ričardas.

Puaro, akylai stebėdamas Ričardą, mygė jį toliau.

– Kada buvo atnešta kava?

– Iškart po vakarienės, – atsakė Ričardas.

Puaro ranka mostelėjo aplink.

– Ar liokajus išdalijo kavą, ar paliko čia, kad patys pasiimtumėte?

– To tikrai negaliu prisiminti, – atsakė Ričardas.

Puaro lengvai atsiduso. Jis, kiek pasvarstęs, paklausė:

– Ar jūs visi gėrėte kavą?

– Taip, manau, kad taip. Tai yra visi, išskyrus Reinorą. Jis negeria kavos.

– O sero Klodo kava buvo nunešta į kabinetą?

– Manau, kad taip, atsakė Ričardas. Jo balse pamažu pradėjo ryškėti susierzinimas. – Ar iš tiesų būtina žinoti visas šias smulkmenas?

Puaro apgailestaudamas kilstelėjo ranką.

– Man labai gaila, – pasakė jis. – Tiesiog aš labai no-

riu susiformuoti visą įvykių vaizdą. Galų gale, mes juk norime susigrąžinti tą vertingą formulę, ar ne?

– Manau, kad taip, – Ričardas vėl atšovė gana niūriai. Puaro į tai sureagavo, smarkiai kilsteldamas antakius ir su nuostaba šūktelėdamas. – Taip, taip, be abejo, – paskubėjo pridurti Ričardas.

Puaro, nusukęs žvilgsnį nuo Ričardo Eimorio, paklausė:

– Kada seras Klodas iš savo kabineto atėjo į šį kambarį?

– Iškart po to, kai jie pabandė atidaryti tas duris, – atsakė jam Eimoris.

– Jie? – pasiteiravo Puaro, atsisukdamas į jį.

– Taip. Reinoras ir kiti.

– Galiu paklausti, kas norėjo išeiti?

– Mano žmona Liusija, – atsakė Ričardas. – Ji tą vakarą nekaip jautėsi.

Puaro užjaučiančiu tonu tarė:

– *La pauvre dame*! Tikiuosi, šį rytą ji jaučiasi jau geriau. Aš skubiai norėčiau kai ko jos paklausti.

– Bijau, kad tai visiškai neįmanoma, – pasakė Ričardas. – Ji nenori nieko matyti nei atsakinėti į jokius klausimus. Šiaip ar taip, ji negalėtų pasakyti nieko daugiau nei aš.

– Žinoma, žinoma, – nuramino jį Puaro. – Bet moterys, mesjė Eimori, geba kur kas geriau pastebėti smulkmenas. Kaip ir jūsų teta mis Eimori, aš tuo neabejoju.

– Ji dabar lovoje, – skubiai ištarė Ričardas. – Mano tėvo mirtis jai buvo didelis šokas.

– Taip, suprantu, – mąsliai sumurmėjo Puaro. Kurį

laiką buvo tylu. Ričardas, akivaizdžiai suglumęs, pakilo ir priėjo prie verandos durų.

– Įleiskime šiek tiek oro, – pareiškė jis. – Čia labai tvanku.

– Ak, jūs kaip ir visi anglai, – šypsodamasis pasakė Puaro. – Gero oro jūs nepaliekate lauke. Ne! Jis būtinai turi būti įleistas vidun.

– Tikiuosi, jūs neprieštaraujate? – paklausė Ričardas.

– Aš? – pasakė Puaro. – Ne, žinoma, ne. Aš prisitaikiau prie anglų papročių. Visur mane palaiko anglu. – Hastingsas ant sofos negalėjo susilaikyti nenusišypsojęs. – Bet atleiskite, mesjė Eimori, ar šios durys nėra užsklęstos kažkokia naujoviška sklende?

– Taip, taip ir yra, – atsakė Ričardas, – bet raktas yra mano tėvo raktų ryšulyje, kurį aš čia turiu. – Tuomet jaunas vyras, išsitraukęs iš kišenės raktų ryšulį, atrakino spyną ir plačiai atvėrė duris.

Puaro, pasitraukęs nuo jo, atsisėdo ant taburetės, stovinčios gerokai atokiau nuo verandos durų, ir nusipurtė. Tuo tarpu Ričardas giliai įkvėpė oro ir kurį laiką stovėjo, žvelgdamas į sodą. Galiausiai sugrįžo pas Puaro apsisprendusio žmogaus veido išraiška.

– Mesjė Puaro, – pareiškė Ričardas Eimoris, – aš nenoriu kalbėti užuolankomis. Aš žinau, kad mano žmona praėjusį vakarą maldavo jūsų pasilikti, bet ji buvo apimta nevilties ir isterijos, tad sunkiai galėjo suvokti savo veiksmus. Aš čia esu suinteresuotas asmuo, todėl jums atvirai pasakysiu, kad man visai nerūpi ta prakeikta formulė. Mano tėvas buvo turtingas žmogus. Jo atradimas yra vertas didelių pinigų, bet man nereikia

daugiau, negu aš gavau. Aš nenoriu dėtis tokiu pat to dalyko entuziastu, kaip ir jis. Pasaulyje ir taip jau pakankamai sprogmenų.

– Suprantu, – mąsliai sumurmėjo Puaro.

– Aš noriu pasakyti, – tęsė Ričardas, – kad mes turėtume palikti visa tai ramybėje.

Puaro antakiai pakilo, kaip ir visuomet, jam išreiškiant nuostabą.

– Jūs norite, kad aš išvykčiau? – paklausė jis. – Kad aš nutraukčiau savo tyrimą?

– Taip, būtent tai. – Ričardas buvo pusiau nusigręžęs nuo Puaro. Jo balsas atrodė kiek suvaržytas.

– Tačiau, – spyrėsi detektyvas, – tas, kas pavogė formulę, tai padarė ne dėl to, kad neturėjo kito užsiėmimo.

– Žinoma, ne, – sutiko Ričardas. Jis vėl atsisuko į Puaro. – Ir vis dėlto...

Puaro, lėtai ir reikšmingai tardamas žodžius, tęsė toliau:

– Tuomet jums nerūpi... kaip čia pasakius... dėmė?

– Dėmė? – aštriai paklausė Ričardas.

– Penki žmonės... – paaiškino jam Puaro, – penki žmonės turėjo galimybę pavogti formulę. Kol nėra įrodyta vieno kaltė, negali būti įrodytas ir likusių keturių nekaltumas.

Puaro tebekalbant, į kambarį įėjo Tridvelas. Ričardas neryžtingai pradėjo mikčioti: „Aš... tai yra...“, tačiau liokajus jį pertraukė.

– Prašau atleisti, sere, – pasakė jis savo darbdaviui, – bet atvyko daktaras Greihamas. Jis norėtų su jumis pasikalbėti.

Ričardas, aiškiai apsidžiaugęs galimybe išvengti tolesnių Puaro klausimų, tarė:

– Aš tuoj pat einu, – ir iškart pajudėjo durų link. Pasisukęs į Puaro, jis formaliai pasakė: – Prašau atleisti, – ir išėjo su Tridvelu.

Abiem vyrams uždarius duris, Hastingsas pakilo nuo sofos ir priėjo prie Puaro, su užgniaužtu jauduliu sušukdamas:

– Aš sakau! Nuodai, ar ne?

– Kas, mano brangus Hastingsai? – paklausė Puaro.

– Nuodai, be jokios abejonės! – pakartojo Hastingsas, energingai linguodamas galva.

Devintas skyrius

Puaro žvelgė į savo draugą su žaižaruojančiomis liepsnelėmis akyse.

– Jūs mane pritrenkiate, mano brangus Hastingsai! – sušuko jis. – Kaip žavingai ir lengvai jūs puolate daryti išvadas!

– Gerai, Puaro, – ėmė protestuoti Hastingsas, – jūs negalite paneigti mano pozicijos. Juk neketinate dėtis tikinčiu, kad vargšas vyrukas mirė, patyręs širdies smūgį. Tai, kas atsitiko praėjusį vakarą, labai krenta į akis. Bet aš turiu pasakyti, kad Ričardas Eimoris nėra itin sumanus vaikinas. Atrodo, kad galimybė, jog jo tėvas nunuodytas, jam nebus atėjusi į galvą.

– Jūs taip manote, mano drauge? – paklausė Puaro.

– Man ši mintis kilo dar vakar, kai daktaras Greihamas pareiškė, kad negali išrašyti mirties liudijimo ir kad būtina atlikti skrodimą.

Puaro lengvai atsiduso.

– Taip, taip, – raminamai sumurmėjo jis. – Daktaras Greihamas šį rytą atvyko pranešti skrodimo rezultatų. Mes jau po kelių minučių sužinosime, ar jūs buvote

teisus. – Puaro, rodėsi, jau ketino dar kažką sakyti, bet persigalvojo. Jis priėjo prie židinio ir pataisė ant jo atbrailos stovinčią vazą su balanomis.

Hastingsas žvelgė į jį atlaidžiai.

– Na, Puaro, – nusijuokė jis, – jūsų tvarkos pomėgis nepajudinamas.

– Argi taip ne gražiau? – apklausė Puaro, apžiūrinėdamas židinio atbrailą, palenkęs į šoną galvą.

Hastingsas suprunkštė.

– Nepasakyčiau, kad man anksčiau tai būtų labai užkliuvę.

– Neužsimirškite! – sušuko Puaro, perspėjančiai pagrūmodamas jam pirštu. – Visur turi būti simetrija. Visur turi būti tvarka ir eiliškumas, ypač mažose pilkosiose smegenų ląstelėse. – Kalbėdamas jis pabaksnojo sau į galvą.

– O, tik nepradėkite savo mėgstamiausios temos, – maldaujamai tarė Hastingsas. – Verčiau pasakykite, ką jūsų vertingos pilkosios ląstelės mano apie šį reikalą.

Puaro priėjo prie sofos ir prieš atsakydamas atsisėdo. Jis akylai stebėjo Hastingsą. Jo akys susiaurėjo lyg katino, spindėdamos žalia šviesa.

– Jei jūs naudotumėtės savo pilkosiomis ląstelėmis ir pabandytumėte aiškiai įsižiūrėti į visą šį reikalą – kaip darau aš, – jūs galbūt suvoktumėte tiesą, mano drauge, – pasipūtusiai pareiškė jis. – Vis dėlto, – tęsė Puaro tokiu tonu, kad buvo galima spėti, jog jis save laiko be galo didžiadvasišku žmogumi, – kol dar neatėjo daktaras Greihamas, iš pradžių paklausykime mano draugo Hastingso.

– Na, – su užsidegimu pradėjo Hastingsas, – raktas,

rastas po sekretoriaus kėde, yra įtartinas.

– Jūs taip manote, Hastingsai?

– Žinoma, – atsakė jo draugas. – Labai įtartinas. Šiaip, apskritai imant, aš balsuočiau už italą.

– Ak! – sumurmėjo Puaro. – Paslaptingasis daktaras Kerilas.

– Paslaptingasis, būtent, – tęsė Hastingsas. – Būtent šis žodis jį geriausiai apibūdina. Ką jis veikia šioje šalyje? Aš jums pasakysiu. Jis atvyko dėl sero Klodo formulės. Beveik neabejotina, kad jį pasiuntė užsienio valstybės vyriausybė. Jūs žinote, ką aš turiu galvoje.

– Iš tiesų žinau, Hastingsai, – šypsodamasis atsakė Puaro. – Žinote, aš retkarčiais taip pat apsilankau kino teatre.

– Jei paaiškės, kad seras Klodas išties buvo nunuodytas, – Hastingsas dabar jau kaip reikiant įsibėgėjo, – tai tik dar labiau sustiprins įtarimus daktarui Keriliui. Pamenate Bordžias? Nuodai yra italų nusikaltimų įrankis. Tik aš bijau, kad Kerilas nepaspruktų kartu su formule.

– Jis to nedarys, mano drauge, – pasakė Puaro, purtydamas galvą.

– Kaip, po galais, jūs galite būti tuo tikras? – paklausė Hastingsas.

Puaro atsilošė savo kėdėje, suglausdamas pirštų galiukus gerai pažįstamu būdu.

– Aš tiksliai nežinau, Hastingsai, – sutiko jis. – Aš, be abejo, negaliu būti tikras. Bet aš turiu šiokių tokių minčių.

– Ką jūs turite galvoje?

– Kur, jūsų manymu, formulė yra dabar, mano gud-

rusis pagalbininke? – paklausė Puaro.

– Iš kur man žinoti?

Puaro kurį laiką žiūrėjo į Hastingsą, tarsi duodamas jam laiko apsvarstyti klausimą.

– Pagalvokite, mano drauge, – padrąsinamai ištarė jis. – Surikiuokite savo mintis. Būkite metodiškas. Būkite tvarkingas. Tai yra sėkmės paslaptis. – Hastingsui tik mąslia veido išraiška papurčius galvą, detektyvas pabandė savo kolegai padėti, suteikdamas nuorodą. – Yra tik viena vieta, kur ji galėtų būti, – pasakė Puaro.

– Kur ji yra, dėl Dievo meilės? – paklausė Hastingsas su ryškia susierzinimo gaidele balse.

– Be abejo, šiame kambaryje, – paskelbė Puaro, ir jo akys užsidegė žalia triumfo spalva.

– Ką, po galais, jūs turite omenyje?

– Iš tikrųjų, Hastingsai. Tik prisiminkite faktus. Mes iš šauniojo Tridvelo žinome, kad seras Klodas ėmėsi atsargumo priemonių, kad sutrukdytų išnešti formulę iš šio kambario. Tuo metu, kai jis pateikė savo nedidelį siurprizą, paskelbdamas apie neišvengiamą mūsų atvykimą, vagis, be abejo, turėjo formulę. Ką jam reikėjo daryti? Jis negalėjo rizikuoti ir pasilikti formulę, baimindamasis, kad ši nebūtų surasta pas jį, man atvykus. Jam beliko dvi išeitys. Jis galėjo ją grąžinti taip, kaip pasiūlė seras Klodas, arba, prisidengdamas minutės tamsa, ją kur nors paslėpti. Kadangi jis neatliko pirmojo veiksmo, tai turėjo atlikti antrąjį. *Voila*! Man akivaizdu, kad formulė yra paslėpta šiame kambaryje.

– O Viešpatie, Puaro! – didžiai susijaudinęs sušuko Hastingsas, – aš manau, kad jūs esate teisus! Paieškokime jos. – Jis greitai atsistojo ir žengė stalo link.

– Ieškokite, jei jums rausimasis teikia džiaugsmo, – atsakė Puaro. – Tačiau yra žmogus, galintis ją surasti kur kas lengviau nei jūs.

– O, ir kas gi jis? – paklausė Hastingsas.

Puaro, užplūstas energijos bangos, užrietė savo ūsus.

– Tas, kuris ją paslėpė, *parbleu*! – sušuko jis, palydėdamas savo žodžius tokiu gestu, kuris labiau tiktų fokusininkui, traukiančiam iš skrybėlės kiškį.

– Norite pasakyti, kad...

– Noriu pasakyti, – Puaro kantriai paaiškino savo kolegai, – kad vagis anksčiau ar vėliau ateis pasiimti savo grobio. Todėl vienas iš mūsų turi tą grobį nuolatos saugoti... – Išgirdęs tyliai ir atsargiai atdarant duris, detektyvas nutilęs pasislėpė šalia gramofono, pamodamas Hastingsai prisijungti prie jo, kad jie nebūtų iškart pastebėti to, kuris įeis į kambarį.

Dešimtas skyrius

Durys atsidarė, ir į kambarį atsargiai įėjo Barbara Eimori. Paėmusi prie sienos stovėjusią kėdę, ji pastatė ją priešais knygų lentyną, užlipo ant šios kėdės ir nukėlė skardinę dėžę su medikamentais. Tuo metu Hastingsas netikėtai sučiaudėjo, ir Barbara krūptelėjusi išmetė dėžę iš rankų.

– O! – kiek sumišusi sušuko ji. – Aš nežinojau, kad kambaryje kažkas yra.

Hastingsas, nuskubėjęs prie jos, pakėlė dėžę, kurią iš jo perėmė Puaro.

– Leiskite man, madmuazele, – pasakė detektyvas. – Esu tikras, kad ji jums per sunki. – Jis priėjo prie stalo ir pastatė ant jo skardinę dėžę. – Ar jūs čia laikote savo nedidelę kolekciją? – paklausė jis. – Paukščių kiaušinius? O galbūt savo kriaukleles?

– Bijau, kad tai kur kas nuobodžiau, – atsakė Barbara, nervingai nusijuokdama. – Nieko, išskyrus tabletes ir miltelius.

– Bet aš esu tikras, – pasakė Puaro, – kad tokiai jaunai, sveikatos ir energijos kupinai merginai nereikia

visų šių niekniekių?

– O, tai ne man, – patikino jį Barbara. – Tai Liusijai. Jai šį rytą baisiai skauda galvą.

– *La pouvre dame*, – sumurmėjo Puaro užjaučiamai virpančiu balsu. – Tuomet tai ji paprašė jūsų atnešti šių tablečių?

– Taip, – atsakė Barbara. – Aš jai daviau porą tablečių aspirino, bet ji panoro kai ko stipresnio. Aš pasakiau, kad verčiau jai atnešiu visą rinkinį – tai yra, jei kambaryje nieko nebus.

Puaro, rankomis atsirėmęs į dėžę, mąsliai ištarė:

– Jei kambaryje nieko nebus... Kodėl tai turi reikšmės, madmuazele?

– Na, jūs žinote, kas darosi tokiuose namuose kaip šie, – paaiškino Barbara. – Sumaištis, triukšmas, nervinimasis. Pavyzdžiui, teta Karolina yra lyg sena perekšlė! Ir tas nelemtai įkyrus Ričardas. Iš jo nėra jokios naudos – kaip ir iš visų vyrų, kai kas nors serga.

Puaro supratingai linktelėjo.

– Aš suprantu, suprantu, – pasakė jis Barbarai, palenkdamas galvą it ženklą, kad sutinka su jos paaiškinimais. Jis perbraukė pirštais per medikamentų dėžės kraštą, tuomet greitai žvilgtelėjo į savo rankas. Kiek patylėjęs, Puaro švelniai atsikosėjo ir tęsė toliau: – Jūs žinote, madmuazele, kad turite labai gerų tarnų?

– Ką jūs turite galvoje? – paklausė Barbara.

Puaro parodė į skardinę dėžę.

– Pažiūrėkite, ant šios dėžės nėra nė dulkelės. Užsikarti ant kėdės ir taip aukštai šluostyti dulkes... Ne visi tarnai yra tokie sąmoningi.

– Taip, – sutiko Barbara. – Man taip pat praėjusį

vakarą pasirodė keista, kad ji neapdulkėjusi.

– Ši dėžė praėjusį vakarą buvo nukelta? – paklausė jos Puaro.

– Taip, po vakarienės. Žinote, ji prikimšta ligoninės medikamentų.

– Pažvelkime į šiuos ligoninės medikamentus, – pasiūlė Puaro, atidarydamas dėžę. Ištraukęs keletą stiklinių buteliukų ir aukštai juos iškėlęs, jis pompastiškai kilstelėjo antakius. – Strichninas, atropinas – žavinga kolekcija! Ak! Tai hioskino buteliukas, beveik visai tuščias!

– Ką?! – sušuko Barbara. – Kaip tai?! Jie visi dar vakar buvo pilni. Esu tikra, kad buvo.

– *Voila*! – Puaro padavė jai buteliuką, tuomet, jį paėmęs, vėl įdėjo į dėžę. – Tai labai keista. Jūs sakote, kad visi tie stikliniai buteliukai buvo pilni? Kas būtent čia dėjosi su šiais vaistais praėjusį vakarą, madmuazele?

– Na, mes juos nukėlėme ir pastatėme ant šio stalo, – informavo Barbara. – Daktaras Kerilas peržiūrėjo medikamentus, juos pakomentuodamas, ir...

Ji nutilo, į kambarį įėjus Liusijai. Ričardo Eimorio žmona nustebo, išvydusi čia du vyrus. Jos blyškus veidas dienos šviesoje atrodė išvargintas rūpesčių, o lūpos buvo kažkaip ilgesingai sučiauptos. Barbara puolė prie jos.

– O, brangioji, tau nereikėjo keltis, – pasakė ji Liusijai. – Aš tuoj būčiau pas tave atėjusi.

– Mano galvos skausmas gerokai aprimo, mieloji Barbara, – atsakė Liusija, žvelgdama į Puaro. Aš nusileidau žemyn, nes noriu pakalbėti su mesjė Puaro.

– Bet, mano brangioji, ar tu nemanai, kad turė-

tum...

– Prašau, Barbara.

– Na, tu žinai geriau, – ištarė Barbara, pasukdama durų, kurias Hastingsas pasiskubino jai atidaryti, link.

Jai išėjus, Liusija priėjo prie kėdės ir atsisėdo.

– Mesjė Puaro, – pradėjo ji.

– Aš jūsų paslaugoms, madam, – mandagiai atsakė Puaro.

Liusija kalbėjo nenoriai; jos balsas truputį drebėjo.

– Mesjė Puaro, – vėl pradėjo ji, – praėjusį vakarą aš jūsų kai ko paprašiau. Aš paprašiau jūsų pasilikti. Aš... aš maldavau jūsų. Šį rytą aš supratau padariusi klaidą.

– Jūs esate tuo tikra, madam? – ramiai paklausė Puaro.

– Absoliučiai tikra. Aš praėjusį vakarą buvau nervinga ir pervargusi. Aš jums labai dėkinga už tai, kad išpildėte mano prašymą, bet dabar būtų geriau, kad jūs išvyktumėte.

– Ak, *c'est comme ca*! – tyliai sumurmėjo Puaro. Garsiai jo atsakymas nuskambėjo tarsi paprasčiausias išsisukinėjimas. – Suprantu, madam.

Stodamasi Liusija nervingai pažvelgė į jį ir pasiteiravo:

– Tuomet sutarta?

– Nevisiškai, madam, – atsakė Puaro, žengdamas žingsnį jos link. – Jeigu pamenate, jūs išreiškėte abejones dėl to, kad jūsų uošvis mirė natūralia mirtimi.

– Tai buvo beprotiškas vakaras, – spyrėsi Liusija. – Aš pati nežinojau, ką kalbu.

– O dabar jūs įsitikinote, – nenusileido Puaro, – kad ši mirtis buvo natūrali?

– Absoliučiai, – pareiškė Liusija.

Puaro antakiai nežymiai pakilo. Jis tylėdamas žvelgė į ją.

– Kodėl jūs į mane taip žiūrite? – sunerimusiu balsu paklausė Liusija.

– Kadangi, madam, kartais sunku šuniui aptikti pėdsakus. Bet kai tik jis juos aptinka, niekas pasaulyje jo negali priversti nuo jų atsitraukti. Na, jei tai geras šuo pėdsekys. O aš, Erkiulis Puaro, madam, esu labai geras pėdsekys!

Didžiai susijaudinusi, Liusija pareiškė:

– O, bet jūs turite išvykti, iš tiesų turite! Prašau jūsų, maldauju. Jūs nežinote, kiek žalos galite pridaryti pasilikdamas!

– Žalos? – paklausė Puaro. – Jums, madam?

– Visiems mums, mesjė Puaro. Aš negaliu nieko daugiau paaiškinti, bet maldauju patikėti mano žodžiu, kad taip iš tiesų yra. Nuo pat pirmos akimirkos aš jumis pasitikėjau. Prašau...

Ji nutilo. Tuo metu atsidarė durys, ir įėjo Ričardas su daktaru Greihamu. Ričardas atrodė esąs šokiruotas.

– Liusija! – sušuko jis, pamatęs savo žmoną.

– Ričardai, kas atsitiko? – susirūpinusi paklausė Liusija, nuskubėdama prie jo. – Kažkas atsitiko, aš tai matau iš tavo veido. Kas yra?

– Nieko, mano mieloji, – atsakė Ričardas, bandydamas kalbėti ramiu tonu. – Tu neprieštarausi, jei paprašysiu kuriam laikui palikti mus vienus?

Liusija tiriamai žvelgė jam į veidą.

– Gal aš galėčiau... – pratarė ji, bet sudvejojusi nutilo. Tuo tarpu Ričardas priėjo prie durų ir jas atidarė.

– Prašau, – pakartojo jis.

Liusija, paskutinįkart metusi žvilgsnį atgal, su ryškia baime akyse, išėjo iš kambario.

Vienuoliktas skyrius

Daktaras Greihamas, pastatęs savo sakvojažą ant kavos staliuko, priėjo prie sofos ir atsisėdo.

– Bijau, kad tai nešvarus reikalas, mesjė Puaro, – pasakė jis detektyvui.

– Sakote, nešvarus reikalas? Iš tikrųjų? Jūs nustatėte sero Klodo mirties priežastį? – paklausė Puaro.

– Jis mirė, apsinuodijęs galingu augaliniu alkaloidu, – paskelbė Greihamas.

– Galbūt hioskinu? – paklausė Puaro, pakeldamas nuo stalo skardinę medikamentų dėžę.

– O taip, būtent.

Daktaro Greihamo balse jautėsi nuostaba dėl tikslaus detektyvo spėjimo. Puaro nunešė dėžę į kitą kambario pusę ir pastatė ją ant gramofono stalo. Hastingsas nusekė jam iš paskos. Tuo tarpu Ričardas Eimoris atsisėdo šalia daktaro ant sofos.

– Ką visa tai reiškia? – paklausė Ričardas daktaro Greihamo.

– Visų pirma, tai reiškia policijos įsikišimą, – paskubomis atsakė Greihamas.

– O Viešpatie! – sušuko Ričardas. – Tai siaubinga. Galbūt jūs galite viską nuleisti negirdomis?

Daktaras Greihamas atidžiai pažvelgė į Ričardą Eimorį. Tuomet pradėjo kalbėti lėtai ir ryžtingai.

– Mano brangus Ričardai, – tarė jis. – Patikėkite manimi, aš labiausiai išgyvenu ir sielojuosi dėl šios siaubingos nelaimės. Ypač kai, turint galvoje aplinkybes, neatrodo, kad jis būtų išgėręs nuodų savo noru.

Ričardas, patylėjęs keletą sekundžių, prabilo.

– Jūs norite pasakyti, kad tai buvo žmogžudystė? – paklausė jis netvirtu balsu.

Daktaras Greihamas nieko neatsakė, bet pabrėžtinai linktelėjo galvą.

– Žmogžudystė! – sušuko Ričardas. – Ką, po galais, mums dabar daryti?

Greihamo veido išraiška tapo labiau praktiška bei dalykiška, kai jis ėmė aiškinti apie būsimos procedūros subtilybes.

– Aš informavau koronerį. Mirties aplinkybių tyrimas bus atliktas rytoj King Arme.

– Ir... jūs turite galvoje... kad turės dalyvauti policija? Ar nėra būdų to išvengti?

– Nėra. Jūs turite tai suprasti, Ričardai, – pasakė daktaras Greihamas.

Ričardas pratrūko paklaikusiai plūstis:

– Bet kodėl jūs manęs neįspėjote, kad...

– Nagi, Ričardai, susiimkite. Esu tikras, kad jūs suprantate, jog aš žengiau tik tuos žingsnius, kuriuos maniau esant neišvengiamus, – pertraukė jį Greihamas. – Galų gale, tiriant tokius dalykus, negalima gaišti.

– O Viešpatie! – sušuko Ričardas.

Daktaras Greihamas kreipėsi į Ričardą švelnesniu tonu.

– Ričardai, aš žinau. Aš suprantu. Jums tai buvo baisus šokas. Bet yra dalykų, kurių aš turiu jūsų paklausti. Ar jūs jaučiatės galįs atsakyti į keletą klausimų?

Ričardas akivaizdžiai pasistengė susitvardyti.

– Ką jūs norėtumėte sužinoti? – paklausė jis.

– Visų pirma, – pasakė Greihamas, – ką vakar jūsų tėvas valgė ir gėrė vakarienės metu?

– Leiskite prisiminti... Mes visi valgėme tą patį. Sriubą, žuvies kepsnį, kotletus ir baigėme vakarienę vaisių salotomis.

– O kaip dėl gėrimų? – tęsė Greihamas.

Ričardas prieš atsakydamas kiek pagalvojo.

– Tėvas su mano teta gėrė burgundišką vyną. Taip pat, manau, ir Reinoras. Aš paprašiau viskio su soda, o daktaras Kerilas... taip, daktaras Kerilas valgydamas užsigėrė baltu vynu.

– Ak taip, paslaptingasis daktaras Kerilas, – sumurmėjo Greihamas. – Atleiskite, Ričardai, bet ar jūs ką nors žinote apie šį vyrą?

Hastingsas, susidomėjęs, ką pasakys Ričardas Eimoris, priėjo arčiau abiejų vyrų. Ričardas, atsakydamas daktarui Greihamui, pareiškė:

– Aš apie jį nieko nežinau. Iki vakar dienos niekuomet jo nebuvau matęs nei apie jį girdėjęs.

– Bet jis yra jūsų žmonos draugas? – paklausė daktaras.

– Atrodo, kad taip.

– Ar jie artimai vienas kitą pažinojo?

– O, ne, aš manau, jis paprasčiausiai buvo jos pažįs-

tamas.

Greihamas nežymiai pliaukštelėjo liežuviu ir papurtė galvą.

– Aš tikiuosi, jūs neleidote jam išeiti iš namo? – paklausė jis.

– Ne, ne, – patikino jį Ričardas. – Aš jam praėjusį vakarą pabrėžiau, jog, kol šis reikalas nebus išaiškintas – turiu galvoje, pavogtos formulės reikalas, – jam geriausia būtų pasilikti name. Be to, aš pasirūpinau, kad jo daiktai iš užeigos namų, kur jis buvo užsisakęs kambarį, būtų atnešti čionai.

– Ar jis tam nė kiek neprieštaravo? – truputį nustebęs paklausė Greihamas.

– O, ne, iš esmės jis labai noriai priėmė šį pasiūlymą.

– Hm... – tik tiek tepasakė Greihamas. Tuomet apsidairęs paklausė: – Na, o kaip dėl šio kambario?

Puaro priėjo prie abiejų vyrų.

– Durys praėjusį vakarą buvo užrakintos. Tuo pasirūpino liokajus Tridvelas, – patikino jis daktarą Greihamą, – jis atidavė man raktus. Viskas čia tiksliai taip, kaip ir buvo, išskyrus tai, kad mes, kaip matote, pajudinome kėdes.

Daktaras Greihamas pažvelgė į kavos puodelį ant stalo. Rodydamas į jį, pasiteiravo:

– Ar tai šis puodelis? – Jis priėjo prie stalo, paėmė puodelį ir jį pauostė. – Ričardai, – paklausė jis, – ar jūsų tėvas gėrė iš šio puodelio? Aš verčiau jį pasiimsiu. Jis turi būti ištirtas. – Su puodeliu rankoje priėjęs prie kavos staliuko, daktaras atidarė savo sakvojažą.

Ričardas pašoko ant kojų.

– Betgi jūs nemanote... – pradėjo jis, tačiau iškart nutilo.

– Visai nepanašu, – pasakė jam Greihamas, – kad nuodų galėjo būti duota vakarienės metu. Labiausiai tikėtina, kad hioskino buvo įmaišyta į sero Klodo kavą.

– Aš... aš... – Ričardas bandė kažką sakyti, pakildamas ir žengdamas žingsnį daktaro link, tačiau nutilo, beviltiškai mostelėjęs ranka. Netrukus jis išėjo pro verandos duris į sodą.

Daktaras Greihamas iš savo lagaminėlio ištraukė nedidelę kartoninę dėžutę ir atsargiai į ją įdėjo puodelį, tuo pat metu kreipdamasis į Puaro.

– Bjaurus reikalas, – pasakė jis. – Aš visiškai nesistebiu, kad Ričardas Eimoris yra toks prislėgtas. Laikraščiai visais kampais narstys to italo draugystę su Ričardo žmona. Atrodo, kad iš šio purvo taip lengvai neišlipsi, mesjė Puaro. Taip lengvai neišlipsi. Vargšė ledi! Ji tikriausiai čia visiškai niekuo dėta. Akivaizdu, kad tas vyras su ja kažkaip gudriai susipažino. Jie nepaprastai sumanūs, tie užsieniečiai. Be abejo, aš manau, kad man nederėtų šitaip kalbėti, nesulaukus visų išvadų, bet ką čia dar galima būtų įsivaizduoti?

– Jūs manote, kad tai labai akivaizdu, tiesa? – paklausė Puaro, pažvelgdamas į Hastingsą.

– Na, galų gale, – paaiškino daktaras Greihamas, – sero Klodo išradimas buvo labai vertingas... Atvyksta šis užsienietis, apie kurį niekas nieko nežino. Italas. Tuomet seras Klodas paslaptingai nunuodijamas...

– Ak taip! Bordžias! – sušuko Puaro.

– Prašau atleisti? – paklausė daktaras.

– Nieko, nieko.

Daktaras Greihamas, pasiėmęs savo lagaminėlį ir jau ruošdamasis išeiti, ištiesė ranką Puaro.

– Na, aš jau verčiau eisiu.

– Viso gero – iki greito pasimatymo, mesjė daktare, – pasakė Puaro, spausdamas ranką.

Greihamas stabtelėjo prie durų ir pažvelgė atgal.

– Viso labo, mesjė Puaro. Tikiuosi, jūs prižiūrėsite, kad šiame kambaryje niekas nieko nejudintų, kol atvyks policija? Tai neparastai svarbu.

– Žinoma, aš asmeniškai tuo pasirūpinsiu, – užtikrino daktarą Puaro.

Kai Greihamas išėjo, paskui save uždarydamas duris, Hastingsas santūriai pasakė:

– Žinote, Puaro, aš nenorėčiau sirgti šiuose namuose. Visų pirma, atrodo, kad po juos laisvai vaikšto nuodytojas, o antra, man tas jaunasis gydytojas visiškai nekelia pasitikėjimo.

Puaro pažvelgė į jį atlaidžiai pašaipiu žvilgsniu.

– Tikėkimės, kad mes šiame name nepasiliksime taip ilgai, kad susirgtumėme, – pasakė jis, nužingsniavęs prie židinio ir paspaudęs skambutį. – O dabar, mano brangus Hastingsai, kibkime į darbą, – pareiškė jis, prieidamas prie savo kolegos, kuris susimąstęs žvelgė į kavos staliuką.

– Ką jūs ketinate daryti? – paklausė Hastingsas.

– Mes su jumis, mano drauge, – atsakė Puaro, kibirkštėlėms žaižaruojant jo akyse, – ketiname pasikalbėti su Čezare Bordžias.

Įėjo Tridvelas, atsiliepdamas į Puaro skambutį.

– Jūs skambinote, sere? - paklausė liokajus.

– Taip, Tridvelai. Galbūt galėtumėte pakviesti italą džentelmeną, daktarą Kerilą, jei jis bus toks geranoriškas?

– Žinoma, sere, – atsakė Tridvelas. Jis išėjo iš kambario. Tuomet Puaro priėjo prie stalo ir pakėlė medikamentų dėžę.

– Manau, būtų geriau, – pasakė jis Hastingsui, – jei mes šią dėžę su tokiais pavojingais vaistais grąžintume į jos ankstesnę vietą. Galų gale, būkime tvarkingi.

Puaro padavė skardinę dėžę Hastingsui. Tuomet paėmė kėdę ir, pastatęs prie knygų lentynos, užsikabarojo ant jos.

– Senoji aistra tvarkai bei simetrijai, ar ne? – sušuko Hastingsas. – Bet čia, aš įsivaizduoju, yra kai kas daugiau.

– Ką jūs turite galvoje, mano drauge? – paklausė Puaro.

– Aš žinau, kur čia šuo pakastas. Jūs nenorite išgąsdinti Kerilo. Galų gale, kas apžiūrinėjo tuos vaistus praėjusį vakarą? Tarp tų smalsuolių buvo ir jis. Jei jis pamatytų juos nukeltus ant stalo, būtų kur kas atsargesnis, ar ne, Puaro?

Puaro patapšnojo Hastingsui per galvą.

– Koks sumanus mano draugas Hastingsas, – pasakė jis, paimdamas iš jo dėžę.

– Aš jus per daug gerai pažįstu, – neatlyžo Hastingsas. – Jūs nepripūsite man miglos į akis.

Hastingsui tebekalbant, Puaro pirštu perbraukė per lentynos viršų, nubraukdamas dulkes tiesiai savo draugui ant veido.

– Man regis, mano drauge Hastingsai, kad būtent

tai aš dabar ir darau! – sušuko Puaro, dar kartą atsargiai perbraukdamas pirštu per lentyną ir nutaisydamas grimasą. – Atrodo, kad aš per anksti pagyriau namų tarnus. Lentyna kaip reikiant apdulkėjusi. Norėčiau po ranka turėti gerą drėgną dulkių šluostę, kad galėčiau nuvalyti šią lentyną!

– Mano brangus Puaro, – nusijuokė Hastingsas, – jūs nesate kambarinė.

– Deja, ne, – liūdnai pastebėjo Puaro. – Aš viso labo tik detektyvas!

– Na, ten daugiau nieko nerasite, – pareiškė Hastingsas, – lipkite žemyn.

– Kaip jūs sakote, čia daugiau nieko... – pradėjo Puaro. Staiga jis nutilo tarsi suakmenėjęs.

– Kas yra? – nekantriai paklausė Hastigsas ir pridūrė: – Lipkite žemyn, Puaro. Daktaras Kerilas gali įeiti bet kurią akimirką. Jūs juk nenorite, kad jis aptiktų jus užsikorus ant kėdės?

– Jūs teisus, mano drauge, – sutiko Puaro, lėtai lipdamas žemyn. Jo veido išraiška buvo iškilminga.

– Kas, po galais, atsitiko? – paklausė Hastingsas.

– Aš apie kai ką pagalvojau, – atsakė Puaro, žvelgdamas stiklinėmis akimis.

– Apie ką jūs pagalvojote?

– Apie dulkes, Hastingsai. Apie dulkes, – atsakė Puaro keistu balsu.

Durys atsidarė, ir į kambarį įėjo daktaras Kerilas. Jis ir Puaro ceremoningai nusilenkė vienas antram, kiekvienas mandagiai kreipdamasis į kitą jo gimtąja kalba.

– Ak, mesjė Puaro, – pradėjo Kerilas. – *Vous voulez me questionner*?

– *Si, signor dottore, si lei permetate*, – atsakė Puaro.

– *Ah, lei parla Italiano?*

– *Si, ma preferisco parlare in Francese.*

– *Alors*, – pasakė Kerilas, – *qu'esr-ce que vous voulez me demander?*

– Palaukite, – įsiterpė Hastingsas suirzusiu balsu. – Kas čia, po galais, vyksta?

– Ak, vargšas Hastingsas nėra lingvistas. Aš pamiršau, – nusišypsojo Puaro. – Geriau kalbėkime angliškai.

– Atleiskite. Žinoma, – sutiko Kerilas. Jis kreipėsi į Puaro be galo nuoširdžiai. – Aš džiaugiuosi, kad jūs mane pakvietėte, mesjė Puaro, – pareiškė jis. – Jei jūs to nebūtumėte padaręs, aš pats būčiau pasiprašęs pokalbiui.

– Iš tikrųjų? – tarstelėjo Puaro, parodydamas į kėdę prie stalo.

Kerilas atsisėdo. Puaro įsitaisė krėsle, o Hastingsas patogiai sudribo ant sofos.

– Taip, – tęsė italas daktaras. – Tuo metu, kai čia visa tai įvyko, man Londone iškilo neatidėliotinų reikalų.

– Prašau tęsti, – padrąsino jį Puaro.

– Aš, be abejo, puikiai suvokiau vakarykštę situaciją. Buvo pavogtas vertingas dokumentas. Aš buvau vienintelis pašalietis. Todėl natūralu, kad aš noriai sutikau pasilikti, ketinau leisti, kad mane apieškotų, faktiškai netgi reikalavau to. Daugiau aš niekuo negalėjau padėti.

– Taip, taip, – sutiko Puaro. – O šiandien?

– Šiandien visai kas kita, – atsakė Kerilas. – Kaip jau sakiau, turiu skubių reikalų Londone.

– Ir jūs norite išvykti?

– Būtent.

– Visiškai pagrįstas noras, – pareiškė Puaro. – Jūs taip nemanote, Hastingsai?

Hastingsas nieko neatsakė, bet atrodė nė trupučio nemanąs, kad tai būtų pagrįsta.

– Jūsų žodelis misteriui Eimoriui visai nepamaišytų, mesjė Puaro, – pasiūlė Kerilas. – Aš norėčiau išvengti bet kokių nemalonumų.

– Aš esu jūsų paslaugoms, mesjė daktare, – patikino jį Puaro. – O dabar galbūt jūs man padėtumėte vienu kitu klausimu.

– Aš labai džiaugčiausi galėdamas padėti, – atsakė Kerilas.

Puaro prieš klausdamas kiek pasvarstė.

– Ar madam Ričard Eimori yra sena jūsų draugė?

– Labai sena draugė, – pasakė Kerilas. Jis atsiduso. – Tai buvo nuostabus siurprizas – netikėtai susitikti su ja tokiame nuošaliame kampelyje.

– Jūs sakote, netikėtai? – pasitikslino Puaro.

– Visiškai netikėtai, – atsakė Kerilas, greitomis žvilgtelėjęs į detektyvą.

– Visiškai netikėtai, – pakartojo Puaro. – Kaip keista!

Atmosfera tapo šiek tiek įtempta. Kerilas aštriai pažvelgė į Puaro, tačiau nieko nepasakė.

– Jūs domitės pastaraisiais mokslo pasiekimais? – paklausė Puaro.

– Žinoma. Aš esu daktaras.

– Ak! Bet tai, be abejo, nevisiškai adekvatu, – pastebėjo Puaro. – Nauji skiepai, švitinimo metodai, nau-

jos bakterijos – visa tai būtų suprantama. Tačiau nauja sprogstamoji medžiaga... Tai, aišku, nėra medicinos daktaro sritis?

– Mokslas turėtų visus dominti, – spyrėsi Kerilas. – Jis atspindi žmogaus pergalę prieš gamtą. Žmogus atskleidžia gamtos paslaptis, nors ir kaip ji tam priešintųsi.

Puaro pritariamai linktelėjo galvą.

– Tai, ką jūs dabar pasakėte, iš tiesų žavinga. Tai poetiška! Bet, kaip man neseniai priminė mano draugas Hastingsas, aš esu tik detektyvas. Aš viską vertinu labiau praktiniu žvilgsniu. Tas sero Klodo atradimas – jis buvo vertas krūvos pinigų, ar ne?

– Galbūt, – Kerilo tonas buvo nerūpestingas. – Aš per daug negalvojau apie tai.

– Akivaizdu, jog jūs laikotės aukštų principų, – pastebėjo Puaro, – be to, matyt, esate, dar ir pasiturintis žmogus. Pavyzdžiui, kelionės yra brangus malonumas.

– Reikia pamatyti pasaulį, kuriame gyveni, – sausai atsakė Kerilas.

– Iš tiesų, – sutiko Puaro. Ir žmones, kurie jame gyvena. Keisti žmonės, ypač kai kurie iš jų. Vagys, pavyzdžiui, – kaip keistai jie turi mąstyti!

– Labai keistai, kaip jūs ir sakote, – sutiko Kerilas.

– Ir šantažuotojai, – tęsė Puaro.

– Ką jūs turite galvoje? – aštriai paklausė Kerilas.

– Aš kalbu apie šantažuotojus, – pakartojo Puaro. Kurį laiką truko nejauki tyla, kol jis vėl prabilo, – bet mes nukrypstame nuo savo temos – sero Klodo Eimorio mirties.

– Sero Klodo Eimorio mirties? Ar tai yra mūsų

tema?

– Ak, žinoma, – prisiminė Puaro. – Jūs dar nežinote. Bijau, kad seras Klodas mirė ne nuo širdies smūgio. Jis buvo nunuodytas. – Detektyvas akylai stebėjo italo reakciją.

– Ak! – sumurmėjo Kerilas, kartu linkteldamas galvą.

– Jūsų tai nestebina? – paklausė Puaro.

– Atvirai sakant, ne, – atsakė Kerilas. – Aš jau vakar vakare tai įtariau.

– Tuomet jūs suprantate, – tęsė Puaro, – kad reikalas tampa žymiai rimtesnis. – Jo tonas pasikeitė. – Jūs negalėsite šiandien išvykti iš šių namų, daktare Kerilai.

Kerilas, palinkęs į priekį Puaro link, paklausė:

– Jūs sero Klodo mirtį siejate su formulės vagyste?

– Žinoma, – atsakė Puaro. – O jūs ne?

Kerilas kalbėjo greitai ir karštai.

– Ar šiuose namuose yra nors vienas šeimos narys, kuris trokštų sero Klodo mirties, to apskritai nesiedamas su formulės klausimu? Ką ši mirtis reiškė daugumai žmonių šiuose namuose? Aš jums pasakysiu. Ji reiškė laisvę, mesjė Puaro. Laisvę, ir tai, ką jūs ką tik paminėjote, – pinigus. Tas žmogus buvo tironas, mylintis tik savo darbą, ir, be to, šykštuolis.

– Jūs visa tai pastebėjote praėjusį vakarą, mesjė daktare? – nekaltai paklausė Puaro.

– O ką, jei taip? – atsakė Kerilas. – Aš turiu akis. Ir matau. Mažiausiai trys žmonės šiuose namuose norėjo patraukti serą Klodą sau iš kelio. – Jis pakilo ir pažvelgė į laikrodį ant židinio atbrailos. – Tačiau dabar man tai nerūpi.

Hastingsas palinko į priekį. Jis atrodė labai susidomėjęs. Kerilas tęsė toliau:

– Mane labai siutina tai, kad negaliu dalyvauti susitikime Londone.

– Aš labai apgailestauju, mesjė daktare, – pasakė Puaro. – Bet ką aš galiu padaryti?

– Suprantu. Jums manęs daugiau nebereikia? – paklausė Kerilas.

– Kol kas ne, – atsakė jam Puaro.

Daktaras Kerilas žengė durų link.

– Aš jums pasakysiu dar vieną dalyką, mesjė Puaro, – paskelbė jis, atidaręs duris ir atsisukęs į detektyvą. – Yra moterų, kurias pavojinga pernelyg išvarginti.

Puaro mandagiai jam nusilenkė. Kerilas atsakydamas taip pat nusilenkė, tik daugiau ironiškai, ir išėjo.

Dvyliktas skyrius

Kerilui išėjus iš kambario, Hastingsas kurį laiką žvelgė jam pavymui.

– Puaro, – galiausiai paklausė jis, – ką, jūsų manymu, jis turėjo galvoje?

Puaro gūžtelėjo pečiais.

– Ši pastaba neturi didelės reikšmės, – pareiškė jis.

– Bet Puaro, – nenusileido Hastingsas, – aš esu tikras, jog Kerilas jums bandė kažką pasakyti.

– Nuspauskite skambutį dar kartą, Hastingsai, – tik tiek tepasakė mažasis detektyvas. Hastingsas padarė, ko buvo prašomas, bet negalėjo susilaikyti nuo tolesnių klausimų.

– Ką jūs dabar ketinate daryti?

Puaro atsakė savo paslaptinguoju stiliumi.

– Netrukus pamatysite, mano brangus Hastingsai. Kantrumas yra didelė dorybė.

Į kambarį vėl įėjo Tridvelas ir įprastai mandagiai pasiteiravo: „Taip, sere?"

Puaro bičiulišku tonu kreipėsi į jį:

– Ak, Tridvelai, galbūt jūs perduosite mano linkėji-

mus mis Karolinai Eimori ir paklausite, ar ji malonėtų man skirti keletą minučių savo laiko?

– Žinoma, sere.

– Ačiū jums, Tridvelai.

Liokajui išėjus, Hastingsas sušuko:

– Bet moteriškė guli lovoje. Jūs jos nepriversite atsikelti, jei ji nekaip jaučiasi.

– Mano draugas Hastingsas viską žino! Tai ji yra lovoje, taip?

– O argi ne taip?

Puaro švelniai patapšnojo savo draugui per petį.

– Būtent tai aš ir noriu sužinoti.

– Bet juk taip ir yra, – neatlyžo Hastingsas. – Ar jūs nepamenate? Ričardas Eimoris taip sakė.

Detektyvas atidžiai pažvelgė į savo draugą.

– Hastingsai, – pareiškė jis, – čia buvo nužudytas žmogus. O kokia jo šeimos reakcija? Melas, melas kiekviename žingsnyje! Kodėl madam Eimori norėjo, kad aš išvykčiau? Dėl ko mesjė Eimoris pageidavo, kad aš išvykčiau? Kodėl jis nenorėjo leisti man pasiklabėti su jo teta? Gal ji gali man kai ką pasakyti, ko jis nenorėtų, kad aš sužinočiau? Sakau jums, Hastingsai, čia tikra drama! Ne paprastas, niekšingas nusikaltimas, o tikra drama! Skaudi, žmogiška drama!

Atrodė, kad jis buvo linkęs toliau tęsti šią temą, bet į kambarį įėjo mis Eimori.

– Mesjė Puaro, – pasakė ji, uždariusi duris, – Tridvelas man perdavė, kad jūs norėjote mane matyti.

– Ak taip, madmuazele, – tarė Puaro, eidamas jos link. – Aš tiesiog norėjau jums užduoti keletą klausimų. Galbūt atsisėsite? – Jis palydėjo ją prie kėdės šalia

stalo, ir ji atsisėdo, nervingai žvelgdama į jį. – Kaip supratau, jūs sunegalavote, blogai jautėtės? – Puaro, atsisėdęs kitoje stalo pusėje, žiūrėjo į ją susirūpinusia veido išraiška.

– Tai buvo, be abejo, baisus šokas, – atsiduso Karolina Eimori. – Iš tikrųjų baisus! Bet aš visuomet sakau, kad negalima pamesti galvos. Tarp tarnų, žinote, kilo sumaištis. Na, – tęsė ji, kalbėdama vis greičiau, – jūs žinote, kokie tie tarnai, mesjė Puaro. Jie tiesiog džiaugiasi laidotuvėmis! Manau, jiems laidotuvės mielesnės už vestuves. O brangusis daktaras Greihamas! Jis toks malonus – tikra paguoda. Iš tiesų protingas daktaras. Be to, žinoma, jis labai myli Barbarą. Gaila, kad Ričardui, mano manymu, jis visai nerūpi, bet... ką aš sakiau? Ak taip, daktaras Greihamas. Toks jaunas. Jis praėjusiais metais mane išgydė nuo neurito. Nors, apskritai imant, aš retai sergu. Tačiau ši auganti karta man visiškai neatrodo stipri. Vargšė Liusija vakar turėjo pakilti nuo vakarienės stalo, nes silpnai pasijuto. Aišku, vargšas vaikas: ji – tikras nervų kamuolys. Bet ko daugiau galima tikėtis, kai jos gyslomis teka itališkas kraujas? Nors, pamenu, ji visai neblogai laikėsi, kai buvo pavogti jos deimantiniai karoliai...

Mis Eimori stabtelėjo atsikvėpti. Puaro, jai bekalbant, išsitraukė portsigarą ir jau ketino prisidegti cigaretę, tačiau sustojo, pasinaudodamas galimybe užduoti klausimą:

– Buvo pavogti madam Eimori deimantiniai karoliai? Kada tai įvyko, madmuazele?

Mis Eimori susimąstė.

– Leiskite pagalvoti, tai turėjo būti... Taip, tai buvo

prieš du mėnesius – maždaug tuo metu, kai Ričardas buvo susikivirčijęs su savo tėvu.

Puaro pažvelgė į cigaretę savo rankoje.

– Jūs neprieštarausite, jei aš užsirūkysiu, madmuazele? – paklausė jis. Sulaukęs šypsenos bei gracingo pritariančio linktelėjimo, išsitraukė iš kišenės degtukus ir užsidegė cigaretę. Tuomet padrąsinamai pažvelgė į mis Eimori. Kadangi ledi nesistengė atnaujinti savo pasakojimo, Puaro ją paskatino. – Jei neklystu, jūs sakėte, jog mesjė Eimoris susikivirčijo su savo tėvu, – priminė jis.

– O, ten nebuvo nieko rimta, – atsakė mis Eimori. – Tai tik dėl Ričardo skolų. Žinoma, visi jauni vyrai turi skolų! Nors seras Klodas buvo visai kitoks. Jis visuomet buvo toks skrupulingas, netgi kai buvo jaunuolis. Vėliau, žinoma, jis išleisdavo daug pinigų savo eksperimentams. Žinote, aš savo broliui sakydavau, kad jis Ričardui duodavo per mažai pinigų. Taip, maždaug prieš du mėnesius jie susiginčijo. O be viso to, dar dingo Liusijos karoliai. Tačiau ji nepanoro kreiptis į policiją. Buvo sunkus metas. Ir taip pat absurdiškas! Nervai, visur nervai...!

– Jūs esate tikra, kad mano dūmai jūsų neerzina, madmuazele? – paklausė Puaro, pakeldamas cigaretę.

– O, ne, visiškai ne, – patikino jį mis Eimori. – Aš manau, kad džentelmenai *turi* rūkyti.

Puaro, tik dabar pastebėjęs, kad jo cigaretė užgeso, vėl paėmė nuo stalo degtukų dėžutę.

– Greičiausiai tai labai neįprasta, kad tokia jauna ir nuostabi ledi šitaip ramiai reaguotų, netekusi savo brangenybių? – paklausė jis, iš naujo prisidegdamas ci-

garetę. Tuomet rūpestingai įkišo du sudegusius degtukus atgal į dėžutę ir įsidėjo ją į kišenę.

– Taip, tai keista. Ir aš taip sakau, – sutiko mis Eimori. – Labai keista! Bet ji, rodos, dėl to visai nesijaudino. O Viešpatie, aš plepu apie tokius dalykus, kurie jūsų galbūt visai nedomina, mesjė Puaro.

– Jie mane nepaprastai domina, madmuazele, – užtikrino ją Puaro. – Prašyčiau pasakyti, ar madam Eimori praėjusį vakarą pakilo į savo kamabarį po to, kai, blogai pasijutusi, atsikėlė nuo stalo?

– O, ne, – atsakė Karolina Eimori. – Ji atėjo čionai. Aš pasodinau ją ant sofos, o pati grįžau į valgomąjį, palikdama ją su Ričardu. Ak, tie jaunavedžiai, mesjė Puaro! Vyrai nė iš tolo nėra tokie romantiški, kokie buvo, kai aš dar buvau jauna mergina! O Dieve! Prisimenu vieną vaikiną, vardu Aloyzas Džonsas. Mes kartu žaisdavome kriketą. Kvailas vaikinas... Kvailas vaikinas! Bet aš vėl nukrypstu nuo temos. Mes kalbėjome apie Ričardą ir Liusiją. Labai miela porelė. Jūs taip nemanote, mesjė Puaro? Žinote, jie susipažino Italijoje – prie ežerų – praėjusių metų lapkritį. Tai buvo meilė iš pirmo žvilgsnio. Jiedu susituokė po savaitės. Ji buvo našlaitė, visai viena šiame pasaulyje. Labai liūdna, nors aš kartais pagalvoju: gal tai kaip tik palaima, tam tikra prasme. Jei ji turėtų daugybę giminaičių užsienyje, būtų gana keblus reikalas. Jūs taip nemanote? Jūs juk žinote, kokie tie užsieniečiai! Jie... O! – Ji staiga nutilo. Pasisukusi į Puaro, pažvelgė į jį neramiu, sumišusiu žvilgsniu. – O, prašau man atleisti!

– Nieko tokio, nieko tokio, – sumurmėjo Puaro, linksmai žvilgteldamas į Hastingsą.

– Taip kvaila iš mano pusės, – apgailestavo mis Eimori, smarkiai paraudusi. – Aš neturėjau galvoje... Be abejo, jūsų atveju visai kas kita. „Les praves Belges“, kaip mes sakydavome per karą.

– Prašau nesijaudinti, – Puaro ją nuramino. Kiek patylėjęs jis tęsė toliau, tarsi karo paminėjimas jam būtų kai ką priminęs, – aš manau... tai yra... aš suprantu, kad ta medikamentų dėžė knygų lentynos viršuje yra karo reliktas. Jūs visi ją išstudijavote praėjusį vakarą, ar ne?

– Taip, tiesa.

– O kas jus paskatino tai padaryti? – paklausė Puaro.

Mis Eimori prieš atsakydama kiek pagalvojo.

– Nuo ko viskas prasidėjo? Ak, taip, prisiminiau. Aš pasakiau, kad ne pro šalį būtų surasti uostomosios sodos, tad Barbara nukėlė dėžę, kad ją apžiūrėtų. Tuomet įėjo džentelmenas. Daktaras Kerilas mane mirtinai išgąsdino savo komentarais.

Hastingsas pradėjo rodyti didžiulį susidomėjimą pokalbio eigos pasikeitimu, o Puaro ragino mis Eimori tęsti toliau.

– Turite galvoje komentarus apie vaistus? Jis atidžiai juos peržiūrėjo, kaip suprantu?

– Taip, – patvirtino mis Eimori, – be to, jis iškėlė vieną buteliuką, kažkokį visai nekaltu pavadinimu – manau, bromidas, – kurį mes dažnai naudojame nuo jūrligės, – ir pasakė, kad jis gali nužudyti dvylika stiprių vyrų!

– Hioskino hidrobromidas? – paklausė Puaro.

– Atleiskite?

– Ar daktaras Kerilas kalbėjo apie hioksino hidrobromidą?

– Taip, taip, būtent tai! – sušuko mis Eimori. – Koks jūs protingas! Tuomet Liusija paėmė iš jo buteliuką ir atkartojo, ką jis buvo sakęs, – apie miegą be sapnų. Aš nekenčiu tos modernios šiuolaikinės poezijos. Aš visuomet sakiau, kad po brangaus lordo Tenisono mirties niekas nėra sukūręs jokios poezijos...

– O Dieve... – sumurmėjo Puaro.

– Atleiskite? – pasiteiravo mis Eimori.

– Ak, aš tiesiog pagalvojau apie lordą Tenisoną. Prašau tęsti. Kas atsitiko vėliau?

– Vėliau?

– Jūs pasakojote apie praėjusį vakarą. Čia, šiame kambaryje...

– Ak, taip. Na, Barbara norėjo uždėti be galo vulgarią dainą. Įdėti į gramofoną plokštelę, turiu galvoje. Laimei, man pavyko ją sustabdyti.

– Suprantu, – sumurmėjo Puaro. – O tas mažas buteliukas, kurį laikė daktaras, – jis buvo pilnas?

– O, taip, – nedvejodama atsakė mis Eimori. – Mat daktaras, pacitavęs žodžius apie miegą be sapnų, pridūrė, kad pakaktų ir pusės tablečių, esančių buteliuke...

Mis Eimori atsistojo ir pasitraukė nuo stalo.

– Žinote, mesjė Puaro, – tęsė ji, Puaro taip pat atsikėlus ir priėjus prie jos, – aš visuomet sakiau, kad man tas vyras nepatinka. Tas daktaras Kerilas. Kažkas su juo ne taip – jis kažkoks netyras, ir toks suktas... Be abejo, aš viso to nesakiau, Liusijai girdint, nes jis regis yra jos draugas, bet man jis nepatinka. Suprantate, Liusija yra tokia patikli! Aš esu tikra, kad tas vyras įgijo jos pasiti-

kėjimą, turėdamas ketinimų būti pakviestas į namus ir taip pavogti formulę.

Puaro atlaidžiu bei pašaipiu žvilgsniu pažvelgė į mis Eimori, prieš paklausdamas:

– Tai jūs neabejojate, kad būtent daktaras Kerilas pavogė formulę?

Mis Eimori nustebusi pažvelgė į detektyvą.

– Brangus mesjė Puaro! – sušuko ji. – Kas dar būtų galėjęs tai padaryti? Jis buvo vienintelis pašalietis. Be abejo, mano brolis nenorėjo apkaltinti svečio, todėl suteikė galimybę grąžinti dokumentą. Aš manau, kad tai buvo padaryta labai delikačiai. Iš tiesų labai delikačiai!

– Sutinku, – taktiškai pritarė Puaro, draugiškai per pečius apkabindamas mis Eimori, tuo akivaizdžiai sukeldamas jos nepasitenkinimą. – Dabar, madmuazele, aš ketinu atlikti nedidelį eksperimentą, kuriame man reikės jūsų pagalbos. – Jis patraukė savo ranką nuo jos pečių. – Kur jūs sėdėjote praėjusį vakarą, kai buvo išjungta šviesa?

– Čia! – pareiškė mis Eimori, rodydama į sofą.

– Tuomet galbūt malonėsite čia atsisėsti dar kartą?

Mis Eimori priėjo prie sofos ir atsisėdo.

– Dabar, madmuazele, – pasakė Puaro, – aš noriu, kad jūs pasitelktumėte visą savo vaizduotę. Prašyčiau užsimerkti.

Mis Eimori padarė, ko buvo iš jos prašoma.

– Gerai, – tęsė Puaro. – Dabar įsivaizduokite, kad jūs vėl grįžote į praėjusį vakarą. Aplink tamsa. Jūs nieko nematote. Tačiau jūs galite girdėti. Grįžkite mintimis į praeitį. Ką jūs girdite? Pasistenkite prisiminti. Na, ką jūs girdite tamsoje?

Paveikta akivaizdaus detektyvo rimtumo, mis Eimori pabandė padaryti, ko iš jos buvo prašoma. Kiek patylėjusi, ji pradėjo kalbėti – lėtai, su pertrūkiais.

– Žioptelėjimai, – pasakė ji. – Daug tylių žioptelėjimų. Tuomet – krentančios kėdės garsas, galiausiai metalo skambtelėjimas...

– Panašus į šį? – paklausė Puaro, išsiimdamas iš kišenės raktą ir numesdamas jį ant grindų. Nebuvo jokio garso. Mis Eimori, palaukusi kelias sekundes, pareiškė nieko negirdinti. – Tuomet galbūt panašus į šį? – Puaro pabandė antrą kartą, paimdamas raktą nuo grindų ir greitai suduodamas juo į stalą.

– O, tai lygiai toks pats garsas, kokį aš girdėjau vakar! – sušuko mis Eimori. – Kaip keista!

– Tęskite toliau, madmuazele, meldžiu jus, – padrąsino Puaro.

– Na, aš išgirdau Liusijos šauksmą ir kreipimąsi į serą Klodą. Tuomet pasigirdo beldimas į duris.

– Ir tai viskas? Juo esate tuo tikra?

– Taip, manau, kad taip... O, palaukite minutėlę! Pačioje pradžioje pasigirdo keistas garsas, tarytum kas plėštų audinį. Manau, tai buvo kažkieno suknelės garsas.

– Kaip jūs manote, kieno? – paklausė Puaro.

– Turėtų būti Liusijos. Tai negalėjo būti Barbaros, nes ji sėdėjo čia, visai prie pat manęs.

– Tai keista, – mąsliai sumurmėjo Puaro.

– Ir tai išties viskas, – užbaigė mis Eimori. – Dabar galiu atsimerkti?

– O taip, žinoma, madmuazele. – Jai atsimerkus, Puaro pasiteiravo: – Kas įpylė kavos serui Klodui? Gal-

būt jūs?

– Ne, – atsakė jam mis Eimori. – Kavą pilstė Liusija.

– Kada tiksliai tai buvo?

– Turėjo būti iškart po to, kai mes baigėme kalbėti apie tuos baisius medikamentus.

– Ar misis Eimori pati nunešė kavą serui Klodui?

Karolina kurį laiką mąstė.

– Ne, – galiausiai nutarė ji.

– Ne? – paklausė Puaro. – Tuomet kas?

– Aš nežinau... negaliu tvirtinti... leiskite pagalvoti. O taip, prisiminiau! Sero Klodo kavos puodelis buvo ant stalo, šalia Liusijos puodelio. Aš tai pamenu, nes misteris Reinoras, paėmęs vieną kavos puodelį, jau nešė jį serui Klodui į kabinetą, bet Liusija pašaukė jį sugrįžti ir pareiškė, esą jis paėmęs ne tą puodelį. Tai buvo iš tiesų gana kvaila, nes jie abu buvo visiškai vienodi – juoda kava be cukraus...

– Taigi, – pastebėjo Puaro, – serui Klodui kavą nunešė Reinoras?

– Taip... Arba, bent jau... ne. Teisingai, Ričardas paėmė puodelį iš jo, nes Barbara norėjo šokti su misteriu Reinoru.

– O! Tai mesjė Eimoris nunešė kavą savo tėvui?

– Taip, teisingai, – patvirtino mis Eimori.

– Ak! – sušuko Puaro. – Pasakykite man, ką iškart po to darė mesjė Eimoris? Šoko?

– O ne, – atsakė mis Eimori. – Jis supakavo medikamentus. Tvarkingai sudėjo juos atgal į dėžę.

– Suprantu, suprantu. Seras Klodas savo kavą išgėrė kabinete?

– Aš manau, jis pradėjo gerti, – prisiminė mis Eimori. – Tačiau jis atėjo čionai su puodeliu rankoje. Aš prisimenu, kad jis skundėsi dėl kavos skonio – sakė ją esant karčią. Bet aš jus užtikrinu, mesjė Puaro: tai buvo pati geriausia kava. Specialus mišinys, kurį aš užsakiau iš „Kariuomenės bei laivyno parduotuvės“ Londone. Žinote, tai nuostabi parduotuvė Viktorijos gatvėje. Taip patogu, netoli geležinkelio stoties. Ir aš...

Ji nutilo, atsidarius durims ir į kambarį įėjus Edvardui Reinorui.

– Ar aš sutrukdžiau? – paklausė sekretorius. – Atleiskite. Aš norėjau pasikalbėti su mesjė Puaro. Bet aš galiu ateiti ir vėliau.

– Ne, ne, – pareiškė Puaro. – Aš jau baigiau kankinti šią vargšę ledi!

Mis Eimori pakilo.

– Bijau, kad nieko naudinga jums nepasakiau, – ji apgailestaudama pasuko durų link.

Puaro atsistojo ir užbėgo priekin jos.

– Jūs man labai daug ką pasakėte, madmuazele. Daugiau, nei galbūt jūs pati suvokiate, – patikino jis mis Eimori, atidarydamas jai duris.

Tryliktas skyrius

Puaro, akimis palydėjęs išeinančią mis Eimori, dėmesį sutelkė į Edvardą Reinorą.

– Na, mesjė Reinorai, – pasakė jis, gestu sekretoriui parodydamas į kėdę, – paklausykime, ką jūs turite man pasakyti.

Reinoras atsisėdo, rimtai žvelgdamas į Puaro.

– Misteris Eimoris man ką tik pranešė žinią apie serą Klodą. Turiu galvoje, apie jo mirties priežastį. Tai nepaprastas reikalas, mesjė.

– Ar jus ši žinia sukrėtė? – paklausė Puaro.

– Be abejo. Aš nė neįsivaizdavau tokių dalykų.

Puaro, priėjęs prie Reinoro, padavė jam raktą, kurį buvo radęs, akylai stebėdamas sekretorių.

– Ar jums kada nors teko matyti šį raktą, mesjė Reinorai? – paklausė jis.

Reinoras paėmė raktą ir mąsliai pavartė jį rankose.

– Panašu į raktą nuo sero Klodo seifo, – pastebėjo jis. – Bet, kaip supratau iš misterio Eimorio, sero Klodo raktas buvo ten, kur jam ir priklausė, prikabintas grandinėle. – Sekretorius grąžino raktą Puaro.

– Taip, tai yra raktas nuo sero Klodo seifo, tačiau tai dublikatas, – paaiškino jam Puaro, lėtai ir pabrėžtinai pridurdamas: – Šis dublikatas gulėjo ant grindų šalia kėdės, ant kurios jūs sėdėjote praėjusį vakarą.

Reinoras žvelgė į Puaro tvirtu žvilgsniu.

– Jei jūs manote, kad tai aš jį išmečiau, jūs klystate, – pareiškė jis.

Puaro kurį laiką įdėmiai žvelgė į jį, tuomet linktelėjo galvą, tarsi atsakymas būtų jį tenkinęs.

– Aš jumis tikiu, – tarė jis. Tuomet, greitai priėjęs prie sofos, atsisėdo ir patrynė rankas. – Na, dabar prie reikalo, mesjė Reinorai. Seras Klodas jumis labai pasitikėjo, ar ne?

– Taip, tai tiesa.

– Tuomet jūs daug ką žinote apie jo darbą?

– Taip. Aš šį tą nutuokiu apie mokslo dalykus. Aš kartkartėmis padėdavau jam atlikti eksperimentus.

– Ar jūs žinote ką nors, – paklausė Puaro, – kas galėtų kažkaip nušviesti visą šią nelaimę?

Reinoras išsitraukė iš kišenės laišką.

– Tik tai, – atsakė jis. Reinoras atsistojo ir, priėjęs prie Puaro, padavė jam laišką. – Viena iš mano pareigų buvo atplėšti bei surūšiuoti sero Klodo korespondenciją. Šis laiškas atėjo prieš dvi dienas.

Puaro paėmė laišką ir garsiai jį perskaitė.

– „Jūs šildote savo užantyje gyvatę.“ Užantyje? – pakartojo jis ir atsisuko į Hastingsą, prieš skaitydamas toliau. – „Saugokitės Selmos Giotz ir jos šeimynėlės. Jūsų paslaptis yra žinoma. Būkite atsargus.“ Pasirašė „Sargybinis“. Hm... Labai įspūdinga ir dramatiška. Hastingsai, jums tai patiks, – pastebėjo Puaro, paduo-

damas laišką savo draugui.

– Būtų įdomu sužinoti, – pareiškė Edvardas Reinoras, – kas gi toji Selma Giotz?

Puaro, atsilošęs ir suglaudęs pirštų galiukus, atsakė:

– Manau, kad galėčiau patenkinti jūsų smalsumą. Selma Giotz buvo labai sėkmingai besidarbuojanti tarptautinė šnipė. Be to, ji buvo labai nuostabi moteris. Ji dirbo Italijai, Prancūzijai, Vokietijai ir galiausiai, manau, Rusijai. Taip, Selma Giotz buvo nepaprasta moteris.

Reinoras, kiek atsitraukęs atgal, aštriai paklausė:

– Buvo?

– Dabar jos nebėra, – pasakė Puaro. – Ji mirė praėjusį lapkritį Genujoje. – Jis vėl paėmė laišką iš Hastingso, kuris, jį tyrinėdamas, mąsliai lingavo galvą.

– Tuomet šis laiškas tėra pokštas! – sušuko Reinoras.

– Kaip čia pasakius, – sumurmėjo Puaro. – Parašyta: „Selmos Giotz ir jos šeimynėlės“. Selma Giotz turėjo dukterį, mesjė Reinorai, labai gražią merginą. Po savo motinos mirties ji dingo lyg į vandenį. – Detektyvas įsikišo laišką į kišenę.

– Ar įmanoma, kad... – pradėjo Reinoras, bet nutilo.

– Taip? Jūs norėjote kažką pasakyti, mesjė? – paragino jį Puaro.

Reinoras, priėjęs prie detektyvo, su užsidegimu tarė:

– Misis Eimori kambarinė yra italė. Eimori atsivežė ją iš Italijos. Labai graži mergina. Vitorija Mazio, toks jos vardas. Ar ji galėtų būti tos Selmos Giotz duktė?

– Ak, tai įdomi mintis. – Puaro regis tai padarė įspūdį.

– Leiskite man ją pakviesti, – pasiūlė Reinoras, pasisukdamas eiti.

Puaro atsistojo.

– Ne, ne, palaukite minutėlę. Nereikia iškart skambinti pavojaus varpais. Leiskite iš pradžių pasikalbėti su madam Eimori. Ji galės man kažką papasakoti apie tą merginą.

– Galbūt jūs ir teisus, – sutiko Reinoras. – Aš tuojau ją pakviesiu.

Sekretorius ryžtinga veido išraiška išėjo iš kambario. Tuomet prie Puaro didžiai susijaudinęs pripuolė Hastingsas.

– Viskas aišku, Puaro! Kerilas išvien su italų kambarine dirba užsienio vyriausybei. Jūs su tuo sutinkate?

Puaro, giliai susimąstęs, nekreipė į savo kolegą jokio dėmesio.

– Puaro? Jūs taip nemanote? Aš sakau, kad Kerilas turi dirbti išvien su kambarine.

– Ak, taip, būtent taip jūs ir turėjote pamanyti.

Hastingsas atrodė įsižeidęs.

– Na, o kokios jūsų mintys? – paklausė jis užgauliu balsu.

– Yra keletas klausimų, į kuriuos reikia atsakyti, mano brangus Hastingsai. Kodėl prieš du mėnesius buvo pavogti madam Eimori karoliai? Kodėl ji atsisakė kreiptis į policiją? Kodėl...?

Jis nutilo, mat į kambarį įėjo Liusija Eimori, nešina savo rankine.

– Kaip supratau, jūs norėjote su manimi pasikalbėti,

mesjė Puaro. Tiesa? – paklausė ji.

– Taip, madam. Paprasčiausiai norėjau jums užduoti keletą klausimų. – Jis parodė į kėdę prie stalo. – Galbūt prisėsite?

– Liusija priėjo prie kėdės ir atsisėdo. Tuo tarpu Puaro atsisuko į Hastingsą.

– Mano drauge, sodas už šio lango yra išties nuostabus, – pažymėjo Puaro, paimdamas Hastingsą už parankės ir švelniai nutempdamas jį prie verandos durų. Hastingsas atrodė labai nenorįs išeiti, bet Puaro buvo nusistatęs nors ir švelniai, bet tvirtai. – Taip, mano drauge. Įsižiūrėkite į gamtą. Niekada nepraleiskite progos pasigėrėti gamtos grožiu.

Hastingsas nenoromis leidosi išstumiamas už durų. Kadangi diena buvo šilta bei saulėta, jis nusprendė apžiūrėti Eimorių sodą. Tad lengvu žingsniu nužengė takeliu prie gyvatvorės, už kurios esantis sodas atrodė neparastai viliojančiai.

Hastingsas, eidamas palei gyvatvorę, netoliese išgirdo balsus, kuriuos jis prisiartinęs atpažino – jie buvo Barbaros Eimori ir daktaro Greihamo. Barbara ir daktaras regis džiaugėsi, galėdami pasikalbėti *tete a tete*, sėdėdami ant suolo kitoje gyvatvorės pusėje. Hastingsas, tikėdamasis išgirsti ką nors tokio, kas galėtų būti susiję su sero Klodo mirtimi ar formulės dingimu, taigi būtų naudinga žinoti Puaro, stabtelėjo pasiklausyti.

– ... visiškai aišku, kad jis mano, jog jo nuostabi jaunoji pusseserė gali pati savimi pasirūpinti – geriau, nei kaimo gydytojas ja rūpintųsi. Atrodo, kad dėl šios priežasties į mūsų pasimatymus ir žiūrima be didelio entuziazmo, – kalbėjo Kenetas Greihamas.

– O, aš žinau, kad Ričardas kartais gali būti labai konservatyvus ir elgtis taip, tarsi jam būtų penkiasdešimt, – pasigirdo Barbaros balsas. – Tačiau aš nemanau, kad tai tave turėtų kaip nors paveikti, Keni. Aš nekreipiu į tai dėmesio.

– Na, aš taip pat, – pasakė daktaras Greihamas. – Bet paklausyk, Barbara, aš tave pasikviečiau čionai, norėdamas asmeniškai pasikalbėti, nematant ir negirdint tavo šeimai. Visų pirma, turiu pasakyti, jog nėra jokių abejonių, kad tavo tėtis vakar vakare buvo nunuodytas.

– O, tikrai? – Barbaros balsas nuskambėjo taip, tarsi ji nuobodžiautų.

– Atrodo, kad tu visai nesistebi tai girdėdama.

– Na, stebiuosi, kodėl. Galų gale, ne kasdien kažkas iš giminaičių yra nunuodijamas, ar ne? Tačiau turiu pripažinti, kad pernelyg neišgyvenu dėl jo mirties. Tiesą sakant, aš greičiau džiaugiuosi.

– Barbara!

– Na, nepradėk vaidinti nustebusio, Keni. Tu žinai, kaip tas šykštuolis dažniausiai elgdavosi. Iš tikrųjų nė vienas iš mūsų jam nerūpėjo – jį domino tik jo niekingi eksperimentai. Jis labai blogai elgėsi su Ričardu, net neparodė jokio džiaugsmo, kai jo sūnus iš Italijos atsivežė Liusiją, kaip nuotaką. O Liusija yra tokia miela, ji labai tinka Ričardui.

– Barbara, mieloji, aš noriu tavęs kai ko paklausti. Aš tau pažadu, kad viskas, ką tu man pasakysi, liks tarp mudviejų. Aš tave apsaugosiu, jei reikės. Bet pasakyk man, ar tu ką nors žinai – ar nujauti – apie savo dėdės mirtį? Ar tu turi kokių nors priežasčių įtarti, kad,

pavyzdžiui, Ričardas taip beviltiškai jaustųsi dėl savo finansinės situacijos, kad galėtų pagalvoti apie tėvo nužudymą, siekdamas anksčiau laiko pasiglemžti savo būsimą palikimą?

– Aš nebenoriu daugiau apie tai kalbėti, Keni. Aš maniau, kad tu čia mane pakvietei tam, kad pasakytum kokių nors malonių smulkmenų, o ne kad apkaltintum mano pusbrolį žmogžudyste.

– Mieloji, aš Ričardo niekuo nekaltinu. Bet juk tu neneigsi, kad čia kažkas ne taip. Ričardas regis nenori, kad policija tirtų jo tėvo mirtį. Atrodo beveik taip, tarsi jis bijotų, kad kažkas gali būti atskleista. Be abejo, jis niekaip negali išvengti policijos dalyvavimo šiame reikale, bet jis aiškiai parodė siuntąs ant manęs dėl to, kad aš daviau impulsą oficialiam tyrimui. Galų gale, aš tik atlikau savo, kaip gydytojo, pareigą. Kaip aš galėčiau pasirašyti mirties sertifikatą, kuriame būtų nurodyta, kad seras Klodas mirė nuo širdies smūgio? Dėl Dievo meilės, jo širdis buvo absoliučiai sveika, kai aš paskutinį kartą, vos prieš kelias savaites, apžiūrėjau tavo dėdę.

– Keni, aš daugiau nenoriu nieko girdėti. Aš einu vidun. O tu eik savo keliu per sodą, gerai? Pasimatysime kitą kartą.

– Barbara, aš tik norėjau... – Tačiau ji jau buvo nuėjusi. Daktaras Greihamas giliai atsiduso, o gal greičiau sudejavo. Tuo metu Hastingsas suskubo grįžti savo keliu į namą, likdamas nė vieno iš judviejų nepastebėtas.

Keturioliktas skyrius

Iškart po to, kai Hastingsas, palydėtas Puaro, nenoromis išėjo į sodą, bibliotekoje mažasis detektyvas savo dėmesį nukreipė į Liusiją Eimori. Prieš tai pasirūpino, kad verandos durys būtų uždarytos.

Liusija nerimastingai žvelgė į Puaro.

– Kaip supratau, jūs norite iš manęs išgirsti apie mano kambarinę, mesjė Puaro. Taip man pasakė misteris Reinoras. Bet ji yra labai gera mergina. Esu tikra, kad viskas gerai su ja.

– Madam, – atsakė Puaro, – aš noriu pasikalbėti ne apie jūsų kambarinę.

Liusijos balsas atrodė išgąstingas, kai ji tarė:

– Bet misteris Reinoras sakė...

Puaro ją pertraukė.

– Aš tiesiog leidau taip pamanyti misteriui Reinorui dėl tam tikrų sumetimų.

– Na, tuomet kas jus domina? – Liusijos balsas dabar buvo atsargus.

– Madam, – pastebėjo Puaro, – vakar jūs man išsakėte labai nuostabų komplimentą. Jūs minėjote, kai

pirmą kartą mane pamatėte... Jūs sakėte... kad pasitikite manimi.

– Taip?

– Madam, aš prašau jūsų pasitikėti manimi ir dabar!

– Ką jūs turite galvoje?

Puaro rimtai žvelgė į ją.

– Jūs turite jaunystę, grožį, žavesį, meilę – viską, ką trokšta turėti moterys. Bet yra vienas dalykas, kurio jums trūksta, madam, – tai nuodėmių išpažinimas! Leiskite tėtušiui Puaro pabūti jūsų nuodėmklausiu.

Liusija jau buvo besižiojanti kažką sakyti, bet Puaro ją pertraukė.

– Gerai pagalvokite prieš atsisakydama, madam. Aš čia pasilikau jūsų prašymu. Pasilikau, kad galėčiau jums padėti, ir vis dar noriu padėti.

Liusija, staiga temperamentingai užsiplieskusi, atsakė:

– Dabar jūs geriausiai man padėtumėte išvykdamas, mesjė.

– Madam, – šaltakraujiškai tęsė Puaro, – jūs žinote, kad apie įvykį buvo pranešta policijai?

– Policijai?

– Taip.

– Bet kas tai padarė? Ir kodėl?

– Daktaras Greihamas ir kiti gydytojai, jo kolegos, – pasakė Puaro, – nustatė, kad seras Klodas Eimoris buvo nunuodytas.

– O ne! Ne! Tik ne tai! – Liusija atrodė daugiau pasibaisėjusi nei nustebusi.

– Taip. Taigi matote, madam, kad lieka labai nedaug

laiko jums pasirinkti išmintingą veiksmų kryptį. Šiuo metu aš tarnauju jums. Vėliau aš galiu tarnauti teisėsaugai.

Liusijos akys tiriamai žvelgė į Puaro, tarsi bandydamos nuspręsti, ar juo pasitikėti. Galiausiai ji užsikirsdama paklausė:

– Ką jūs norite, kad aš padaryčiau?

Puaro atsisėdęs pažvelgė į ją.

– Jūs padarytumėt? – sumurmėjo jis sau. Tuomet, kreipdamasis į Liusiją, švelniai pasiūlė: – Kodėl jums paprasčiausiai man nepapasakojus tiesos, madam?

Liusija kiek patylėjo. Tada, ištiesusi ranką jo link, pradėjo:

– Aš... aš... – Ji vėl neryžtingai nutilo. Staiga jos veido išraiška sutvirtėjo. – Iš tikrųjų, mesjė Puaro, aš jūsų nesuprantu.

Puaro entuziastingai žiūrėjo į ją.

– Ak! Tai šitaip viskas atrodo? Man labai gaila.

Liusija, atgavusi savitvardą, kalbėjo šaltu balsu.

– Jei jūs pasakysite, ko iš manęs norite, aš atsakysiu į bet kurį jūsų klausimą.

– O! – sušuko mažasis detektyvas. – Jūs nusprendėte galynėtis su Erkiuliu Puaro? Tuomet labai gerai. Tik noriu jus užtikrinti, madam, kad mes vis tiek sužinosime tiesą. – Jis pabarbeno pirštais į stalą. – Tačiau tas procesas bus ne toks malonus.

– Aš neturiu ko slėpti, – gynėsi Liusija.

Puaro, išsitraukęs iš kišenės laišką, kurį jam davė Edvardas Reinoras, padavė jį Liusijai.

– Prieš porą dienų seras Klodas gavo šį anoniminį laišką, – paaiškino jis.

Liusija perbėgo akimis laišką, neparodydama jokio jaudulio.

– Na, ir kas iš to? – pakomentavo ji, grąžindama laišką Puaro.

– Ar jūs esate kada nors anksčiau girdėjusi Selmos Giotz pavardę?

– Niekada! Kas ji tokia? – paklausė Liusija.

– Ji mirė Genujoje praėjusį lapkritį, – informavo Puaro.

– Iš tikrųjų?

– Galbūt jūs ten susitikote, – pažymėjo Puaro, įsikišdamas laišką atgal į kišenę. – Tiesą sakant, aš taip manau.

– Aš niekuomet gyvenime nesu buvusi Genujoje, – aštriai užprotestavo Liusija.

– O kas, jei kas nors paliudytų, jog jus ten matė?

– Jie... jie apsiriktų.

Puaro nenusileido.

– Bet, kaip suprantu, madam, jūs pirmąkart su savo vyru susipažinote Genujoje?

– Taip sakė Ričardas? Kaip kvaila! Mes pirmą kartą susitikome Milane.

– Tuomet moteris, su kuria jūs buvote Genujoje...

Liusija piktai jį pertraukė.

– Aš jums jau sakiau, kad niekuomet nesu buvusi Genujoje!

– Ak, atleiskite! – sušuko Puaro. – Be abejo, jūs ką tik tai pasakėte. Vis dėlto tai labai keista!

– Kas keista?

Puaro užmerkė akis ir atsilošė kėdėje. Žodžiai švelniai liejosi iš jo lūpų.

– Aš jums papasakosiu nedidelę istoriją, madam, – pasakė jis, išsitraukdamas užrašų knygelę. – Aš turiu draugą, kuris daro nuotraukas tam tikriems Londono žurnalams. Jis fotografuoja tam tikras aukštuomenės moteris, kurios maudosi Lido. Kažkas tokio. – Puaro, prieš tęsdamas toliau, pasklaidė knygelės puslapius. – Praėjusį lapkritį tas mano draugas buvo Genujoje, kur jis atpažino vieną liūdnai pagarsėjusią ledi. Girso baronė – taip ji tuo metu save vadino – buvo vieno žymaus prancūzų diplomato *chere amie*. Žmonės apie tai kalba, bet ledi tai visiškai nerūpi, nes diplomatas taip pat kalba, o būtent to jai ir reikia. Suprantate, jis labiau atsidėjęs meilei nei paslapčių saugojimui... – Puaro nutilo, nutaisęs nekaltą veido išraišką. – Tikiuosi, jums neatsibodo klausyti, madam?

– Visiškai ne, bet aš vargiai galiu įžiūrėti šios istorijos prasmę.

Puaro, sklaidydamas savo knygelės puslapius, tęsė toliau.

– Aš jau artėju prie esmės, užtikrinu jus, madam. Mano draugas parodė man nuotrauką, kurią jis padarė. Mes abu sutarėme, kad Girso baronė yra *une tres belle femme*, tad visai nesistebėjome diplomato elgesiu.

– Ir tai viskas?

– Ne, madam. Matote, ledi buvo ne viena. Ji buvo nufotografuoja vaikščiojanti su savo dukterimi. O tos dukters, madam, labai gražus veidas, jo taip paprastai nepamirši. – Puaro pakilo ir, galantiškai nusilenkęs, užvertė savo užrašų knygelę. – Be abejo, tą veidą aš atpažinau iškart, kai tik atvykau čionai.

Liusija pažvelgė į Puaro greitai įkvėpdama.

– O! – sušuko ji. Po akimirkos susiėmusi nusijuokė. – Mano brangus Puaro, kokia keista klaida. Dabar aš, be abejo, suprantu viso jūsų klausinėjimo prasmę. Aš puikiai prisimenu Girso baronę, taip pat ir jos dukterį. Duktė buvo gana nuobodi mergina, bet jos motina mane sužavėjo. Ji mane labai traukė, tad mes keletą kartų išėjome kartu pasivaikščioti. Aš manau, kad mano prieraišumas ją pralinksmino. Be jokios abejonės, čia įvyko klaida. Kažkas pamanė, kad aš turėčiau būti tos moters duktė. – Liusija atsilošė savo kėdėje.

Puaro iš lėto pritariamai linktelėjo. Nuo to Liusijai akivaizdžiai palengvėjo. Bet staiga, palinkęs virš stalo jos link, detektyvas pastebėjo:

– Bet aš maniau, kad jūs niekuomet nebuvote Genujoje.

Netikėtai užklupta, Liusija žioptelėjo. Ji spoksojo į Puaro, šiam įsikišant savo užrašų knygelę į vidinę švarko kišenę.

– Jūs neturite fotografijos, – pasakė ji. Tai buvo pusiau klausimas, pusiau tvirtinimas.

– Ne, – prisipažino Puaro. – Aš neturiu fotografijos, madam. Aš žinau vardą, kuriuo Selma Giotz prisistatė Genujoje. Visa kita – mano draugas ir jo fotografavimas – buvo viso labo tik mano nedidelis, nieko bloga nedarantis prasimanymas!

Liusija pašoko ant kojų liepsnojančiomis iš pykčio akimis.

– Jūs paspendėte man spąstus! – įtūžusi sušuko ji.

Puaro gūžtelėjo pečiais.

– Taip, madam, – patvirtino jis. – Bet bijau, jog neturėjau kito pasirinkimo.

– Ką visa tai turi bendro su sero Klodo mirtimi? – tarsi sau pačiai sumurmėjo Liusija, pašėlusiomis akimis apžvelgusi kambarį.

Puaro, užuot atsakęs, abejingu balsu uždavė kitą klausimą.

– Madam, – paklausė jis, nubraukdamas įsivaizduojamą dulkelę nuo savo švarko, – ar tiesa tai, kad neseniai jūs praradote vertingus karolius?

Liusija nuožmiai žvelgė į jį.

– Aš dar kartą klausiu, – jos žodžiai nuskambėjo tarsi pro sukąstus dantis, – ką visa tai turi bendro su sero Klodo mirtimi?

Puaro kalbėjo lėtai bet užtikrintai.

– Iš pradžių – pavogti karoliai, po to – pavogta formulė. Abu daiktai verti didžiulės pinigų sumos.

– Ką jūs turite galvoje? – žioptelėjo Liusija.

– Turiu omenyje, madam, kad norėčiau sulaukti jūsų atsakymo į šį klausimą. Kiek norėjo daktaras Kerilas... šį kartą?

Liusija nusisuko nuo Puaro.

– Aš... aš... aš daugiau nebeatsakinėsiu į jokius klausimus, – sušnabždėjo ji.

– Nes jūs bijote? – paklausė Puaro, prisiartinęs prie jos.

Liusija vėl atsigręžė į jį, maištingai atmesdama atgal galvą.

– Ne, – ryžtingai tarė ji, – aš nebijau. Aš paprasčiausiai nežinau, apie ką jūs kalbate! Kodėl daktaras Kerilas turėtų prašyti iš manęs pinigų?

– Kad sumokėtumėte už jo tylėjimą, – atsakė Puaro. – Eimoriai yra kilminga šeima, todėl jūs nenorėtumė-

te, kad jie žinotų, jog jūs esate... Selmos Giotz duktė!

Liusija kurį laiką tylėdama žvelgė į jį. Tuomet jos pečiai nusviro, ir ji susmuko ant taburetės, rankomis susiimdama galvą. Praėjo mažiausiai minutė, kol ji atsidususi pažvelgė į jį.

– Ar Ričardas žino? – tyliai paklausė ji.

– Kol kas dar nežino, madam, – iš lėto atsakė Puaro.

Liusija nevilties kupinu balsu ėmė maldauti:

– Nesakykite jam, mesjė Puaro! Prašau, nesakykite jam! Jis taip didžiuojasi savo šeima, taip didžiuojasi savo kilme! Tai buvo niekšinga – tekėti už jo! Bet aš jaučiausi taip apgailėtinai. Aš nekenčiau to gyvenimo, to siaubingo gyvenimo, kurį buvau priversta gyventi kartu su savo motina. Aš jaučiausi tokia pažeminta. Bet ką aš galėjau padaryti? Ir galiausiai, mirus mamai, aš tapau laisva! Laisva, kad galėčiau būti sąžininga! Laisva, kad galėčiau pabėgti nuo to gyvenimo, kupino melo ir intrigų. Aš susipažinau su Ričardu. Tai buvo nuostabiausias dalykas, kokį tik esu patyrusi. Ričardas atėjo į mano gyvenimą. Aš jį pamilau, ir jis pasiūlė man tekėti už jo. Kaip aš galėjau jam pasisakyti, kas esanti? Kodėl aš jam turėjau tai prisipažinti?

– Tuomet, – švelniai paragino ją Puaro, – Kerilas kažkur pamatė jus su mesjė Eimoriu ir pradėjo jus šantažuoti?

– Taip, bet aš neturėjau savo pačios pinigų, – atsidususi tarė Liusija. – Aš pardaviau karolius ir sumokėjau jam. Aš maniau, kad viskas tuo bus baigta. Bet vakar jis čia vėl pasirodė. Jis išgirdo apie tą formulę, kurią išrado seras Klodas.

–Jis norėjo, kad jūs ją pavogtumėte ir perduotumėte jam?

Liusija atsiduso.

–Taip.

–Ir jūs tai padarėte? – paklausė Puaro, priėjęs arčiau jos.

–Jūs manimi nepatikėsite... dabar, – sumurmėjo Liusija, gailiai purtydama galvą.

Puaro susimąstęs žvelgė į nuostabią jauną merginą užuojautos kupinu žvilgsniu.

–Taip, taip, mano vaike, – patikino jis, – aš vis dar jumis tikiu. Būkite drąsi ir pasitikėkite tėtušiu Puaro, gerai? Tiesiog pasakykite man tiesą. Jūs paėmėte slaptą sero Klodo formulę?

–Ne, ne, aš neėmiau, neėmiau jos! – audringai pareiškė Liusija. – Tačiau turiu pripažinti, kad ketinau. Kerilas padarė rakto nuo sero Klodo seifo dublikatą, naudodamasis atspaudu, kurį aš padariau.

Puaro, išsitraukęs iš savo kišenės raktą, parodė jį merginai. Tuomet paklausė:

–Šitą?

Liusija pažvelgė į raktą.

–Taip, tai buvo visai paprasta. Kerilas davė man šį raktą. Aš buvau kabinete, ketindama atrakinti seifą. Tačiau tuo metu įėjo seras Klodas ir mane pamatė. Tai tiesa, prisiekiu jums!

–Aš tikiu jumis, madam, – pasakė Puaro. Jis įsikišo raktą atgal į kišenę, priėjo prie krėslo, atsisėdo į jį ir, suglaudęs pirštų galiukus, kurį laiką svarstė. – Ir vis dėlto jūs labai noriai sutikote su sero Klodo pasiūlymu paskandinti kambarį tamsoje?

– Aš nenorėjau, kad mane apieškotų, – paaiškino Liusija. – Kerilas kartu su raktu padavė man raštelį – jie abu buvo mano suknelėje.

– Ką jūs su jais padarėte? – paklausė Puaro.

– Kai dingo šviesa, aš mečiau raktą kiek galėdama toliau nuo savęs. Tenai. – Ji parodė į kėdės, ant kurios praėjusį vakarą sėdėjo Edvardas Reinoras, pusę.

– O kaip su rašteliu, kurį jums davė Kerilas? – tęsė Puaro.

– Aš nežinojau, ką daryti su tuo rašteliu. – Liusija pakilo ir priėjo prie stalo. – Paėmusi nuo stalo knygą, ji ėmė ją vartyti. – Taip, jis vis dar čia, – pareiškė ji, išimdama iš knygos popieriaus lapelį. – Norite jį pamatyti?

– Ne, madam, jis jūsų, – patikino ją Puaro.

Tuomet Liusija, sėdėdama ant kėdės prie stalo, suplėšė raštelį į smulkias skiauteles ir įsidėjo jį į savo rankinę. Puaro ją kurį laiką stebėjo, po to paklausė:

– Dar vienas nežymus dalykėlis, madam. Ar jūs kartais nesuplėšėte suknelės praėjusį vakarą?

– Aš? Ne! – nustebusi sušuko Liusija.

– Ar tomis tamsiomis akimirkomis jūs negirdėjote plyštančios suknelės garso? – paklausė Puaro.

Liusija keletą sekundžių pagalvojo. Tuomet tarė:

– Taip, dabar, kai jūs tai paminėjote, aš manau, jog girdėjau. Bet tai buvo ne mano suknelė. Turėjo būti mis Eimori ar Barbaros.

– Na, nesuksime dėl to galvos, – atsainiai tarė Puaro. – Pakalbėkime apie dar vieną dalyką. Kas vakar įpylė kavos serui Klodui?

– Aš.

– Ir jūs pastatėte sero Klodo puodelį ant stalo šalia savojo?

– Taip.

Puaro pasikėlęs palinko virš stalo prie Liusijos, užduodamas jai kitą klausimą.

– Į kurį puodelį jūs įpylėte hioskino?

Liusija įsmeigė į jį pašėlusias akis.

– Iš kur jūs žinote? – žioptelėjo ji.

– Toks mano darbas. Į kurį puodelį, madam?

Liusija atsiduso.

– Į savo.

– Kodėl?

– Nes aš... aš norėjau mirti. Ričardas pamanė, kad tarp mūsų su Kerilu kažkas yra – kad mus kažkas sieja. Ir jis netoli nuklydo nuo tiesos. Aš nekenčiau Kerilo! Aš nekenčiu jo ir dabar. Bet, kadangi man nepavyko pavogti jam formulės, aš buvau tikra, jog jis mane išduos Ričardui. Nusižudyti buvo išeitis – vienintelė išeitis. Greitas miegas be sapnų, iš kurio nebepabundama... – taip jis pasakė.

– Kas jums tai sakė?

– Daktaras Kerilas.

– Aš pradedu suprasti... Aš pradedu suprasti, – iš lėto tarė Puaro. Jis parodė į puodelį ant stalo. – Tuomet tai jūsų puodelis? Pilnas puodelis, nepaliestas?

– Taip.

– Kas privertė jus pakeisti apsisprendimą ir jo neišgerti?

– Ričardas man kai ką pasakė. Jis sakė, kad mane išveš iš čia – į užsienį, kad jis tam gaus iš kur nors pinigų. Jis man grąžino viltį.

– Dabar įdėmiai manęs paklausykite, madam, – rimtai pasakė Puaro. – Šį rytą daktaras Greihamas išsinešė puodelį, kuris buvo šalia sero Klodo kėdės.

– Taip?

– Jo bičiuliai gydytojai jame neras nieko, išskyrus kavos drumzles... – jis stabtelėjo.

Liusija, nežiūrėdama į detektyvą, atsakė:

– Be... be abejo.

– Teisingai, taip? – spyrė ją Puaro.

Liusija žvelgė tiesiai priešais save, nieko neatsakydama. Tuomet, metusi žvilgsnį į Puaro, sušuko:

– Kodėl jūs į mane taip žiūrite? Jūs mane gąsdinate!

– Aš sakiau, – pakartojo Puaro, – kad jie paėmė puodelį, kuris šį rytą buvo šalia sero Klodo krėslo. Įsivaizduokime, kad jie būtų paėmę puodelį, kuris buvo prie jo krėslo praėjusį vakarą... – Jis priėjo prie stalo šalia durų ir išėmė puodelį iš gėlių vazono. – Įsivaizduokime, kad jie būtų paėmę šį puodelį!

Liusija greitai atsistojo ir rankomis užsidengė veidą.

– Jūs žinote! – aiktelėjo ji.

Puaro priėjo prie jos.

– Madam! – Dabar jo balsas buvo griežtas. – Jie patikrins aną puodelį, jei dar to ligi šiol nepadarė, ir nieko neras. Tačiau praėjusį vakarą aš paėmiau šiek tiek tirščių iš tikrojo sero Klodo puodelio. Ką jūs atsakysite į tai, kad pastarajame puodelyje buvo rasta hioksino?

Liusija atrodė palūžusi. Ji susvirduliavo, bet greitai susitvardė. Kurį laiką ji nieko neatsakė. Tuomet sušnabždėjo:

– Jūs teisus. Jūs visiškai teisus. Aš jį nužudžiau. – Jos balsas staiga sustiprėjo. – Aš jį nužudžiau! Aš įbėriau

hioksino į *jo* puodelį. – Priėjusi prie stalo, ji pagriebė pilną kavos puoduką. – Čia... čia tiktai kava!

Ji pakėlė kavos puodelį sau prie lūpų. Bet Puaro šoko priekin, iškeldamas ranką tarp puodelio ir jos lūpų. Jie kurį laiką įdėmiai žiūrėjo vienas į kitą. Tuomet Liusija pratrūko raudoti. Puaro paėmė iš jos puodelį ir pastatė ant stalo.

– Madam! – sušuko jis.

– Kodėl jūs mane sustabdėte? – sumurmėjo Liusija.

– Madam, – tarė jai Puaro, – pasaulis labai nuostabus. Kodėl jūs norite iš jo pasitraukti?

– Aš... o! – Liusija sudribo ant sofos, graudžiai raudodama.

Puaro ištarė šiltu bei švelniu balsu:

– Jūs pasakėte man tiesą. Jūs įbėrėte hioksino į savo pačios puodelį. Aš jumis tikiu. Bet kitame puodelyje taip pat buvo hioksino. Aš prašau jūsų man darkart pasakyti tiesą. Kas įbėrė hioksino į sero Klodo puodelį?

Liusija su siaubu žvelgė į Puaro.

– Ne, ne, jūs klystate. Jis to nepadarė. Aš jį nužudžiau! – isteriškai sušuko ji.

– Kas nepadarė? Ką jūs pridengiate, madam? Pasakykite man, – pareikalavo Puaro.

– Jis to nepadarė, sakau jums, – kūkčiojo Liusija.

Pasigirdo beldimas į duris.

– Tikriausiai policija, – pareiškė Puaro. – Mes turime labai mažai laiko. Aš jums pažadu du dalykus, madam. Pirmasis – kad aš jus apsaugosiu...

– Bet aš jį nužudžiau, sakau jums. – Liusijos balsas buvo beveik spiegiantis.

– Antrasis pažadas, – šaltakraujiškai tęsė Puaro, –

kad aš apsaugosiu jūsų vyrą!

– O! – žioptelėjo Liusija, žvelgdama į jį paklaikusiu žvilgsniu.

Į kambarį įėjo liokajus Tridvelas. Kreipdamasis į Puaro, jis pareiškė:

– Inspektorius Džepas iš Skotland Jardo.

Penkioliktas skyrius

Po penkiolikos minučių inspektorius Džepas, padedamas jaunojo konsteblio Džonsono, baigė pirminę bibliotekos apžiūrą. Džepas – šiurkštokas, bet geraširdiškas, apkūnus, tačiau drūtai sudėtas vidutinio amžiaus vyras – dalijosi prisiminimais apie Puaro ir Hastingsą, kuris ką tik sugrįžo iš savo tremties sode.

– Taip, – Džepas porino savo konstebliui, – mes kartu su misteriu Puaro nuėjome ilgą kelią. Jūs daug kartų girdėjote mane pasakojant apie jį. Kai mes pradėjome dirbti kartu, jis vis dar priklausė Belgijos policijai. Tai buvo Eiberkrombio klastotės byla, ar ne, Puaro? Mes jį pričiupome Briuselyje. Ak, tai buvo šaunios dienos. O pamenate „baroną" Eltarą? Tas nenaudėlis jums buvo kietas riešutėlis! Jis išvengė pusės Europos policijos spąstų. Bet mes jį nukryžiavome Antverpene – su misterio Puaro pagalba.

Džepas, nusigręžęs nuo Džonsono, atsisuko į Puaro.

– Ir tuomet mes vėl susitikome šioje šalyje, ar ne,

Puaro?! – sušuko jis. – Jūs jau, be abejo, buvote išėjęs į pensiją. Jūs išnarpliojote tą mįslingą nutikimą Stailze, pamenate? Paskutinį kartą mes kartu tyrėme bylą prieš dvejus metus, tiesa? Susijusią su kilmingu italu Londone. Išties labai džiaugiuosi, jus vėl matydamas, Puaro. Aš buvau apstulbęs, kai prieš keletą minučių, atėjęs čionai, išvydau savo seno bičiulio marmūzę.

– Mano marmūzę? – paklausė Puaro. Jis atrodė susimąstęs. Angliškas folkloras jam visuomet buvo nesuprantamas.

– Turiu galvoje jūsų veidą, drauguži, – paaiškino Džepas, patapšnodamas Puaro per petį. – Ta moteris, misis Eimori, su kuria jūs čia kalbėjotės man įeinant, sakyčiau, labai neblogai atrodo. Spėju, jog tai Ričardo Eimorio žmona? Kertu lažybų, kad jūs mėgavotės bendravimu su ja, senas katine!

Inspektorius, gana vulgariai nusijuokęs, atsisėdo ant kėdės prie stalo.

– Šiaip ar taip, – tęsė jis, – tai viena iš tų bylų, kurios jums puikiausiai tinka. Tokios bylos suteikia malonumo jūsų suktai esybei. O aš nekenčiu nunuodijimo bylų. Nieko įdomaus. Tereikia atsekti, ką jie gėrė ir valgė ir kas jiems tiekė maistą bei prie jų sukinėjosi! Beje, daktarui Greihamui šis reikalas atrodo labai aiškus. Jis sako, kad nuodų turėjo būti įberta į kavą. Pasak daktaro, didelė dozė turėjo sukelti staigų efektą. Be abejo, tiksliai viską žinosime, tik sulaukę analizės rezultatų. Tačiau mes jau dabar turime pakankamai žinių, kad judėtume į priekį.

Džepas atsistojo.

– Na, aš baigiau apžiūrinėti šį kambarį, – pareiškė

jis. – Iš pradžių norėčiau pamatyti misterį Ričardą Eimorį, tuomet pasikalbėsiu su tuo daktaru Kerilu. Atrodo, kad jis bus mūsų. Bet reikia būti atviram visoms galimybėms. Aš tai visuomet sakau – būti visada atviram. – Jis pajudėjo durų link. – Eisite, Puaro?

– Be abejo, aš jus palydėsiu, – pasakė Puaro, prisijungdamas prie inspektoriaus.

– Neabejoju, kad prisijungs ir kapitonas Hastingsas, – nusijuokė Džepas. – Prilipęs prie jūsų tarsi šešėlis, tiesa, Puaro?

Puaro reikšmingai pažvelgė į savo draugą.

– Galbūt Hastingsas mieliau pasiliks čia, – pasakė jis.

Hastingsas, gana akivaizdžiai parodęs, kad suprato užuominą, atsakė:

– Taip, taip, manau, kad pasiliksiu čia.

– Na, kaip pageidaujate. – Džepas atrodė nustebęs. Jiedu su Puaro išėjo, lydimi jaunojo konsteblio. Po akimirkos pro verandos duris iš sodo į kambarį įžengė Barbara Eimori. Ji vilkėjo rožine palaidinuke ir mūvėjo šviesiomis laisvomis kelnėmis.

– Ak! Čia jūs, mano katinėli. Na, ir prisivirėme mes čia košės, ar ne? – paklausė ji Hastingso, priėjusi prie sofos ir atsisėdusi ant jos. – Ar tai buvo policija?

– Taip, – atsakė Hastingsas. Jis prisėdo šalia jos ant sofos. – Tai buvo inspektorius Džepas iš Skotland Jardo. Jis dabar nuėjo apklausti jūsų giminaitės.

– Kaip jūs manote, ar jis ir mane apklaus?

– Aš taip nemanau, – patikino ją Hastingsas, – tačiau, net jei taip ir būtų, nėra ko jaudintis.

– O, aš nesijaudinu, – pareiškė Barbara. – Tiesą

sakant, aš manau, kad tai būtų tiesiog nuostabu! Bet jausčiau tokią pagundą viską šiek tiek pagražinti, tiesiog sukelti sensaciją. Aš dievinu sensacijas, o jūs?

Hastingsas atrodė susimąstęs.

– Aš... aš iš tiesų nė nežinau. Ne, aš nemanau, kad dievinu sensacijas.

Barbara Eimori žvelgė į jį pašaipiai atlaidžiu žvilgsniu.

– Žinote, jūs mane intriguojate, – pareiškė ji. – Kur jūs buvote visą savo gyvenimą?

– Na, aš keletą metų praleidau Pietų Amerikoje.

– Aš taip ir maniau! – sušuko Barbara. Ji mostelėjo rankomis sau virš akių. – Neaprėpiamos platybės. Štai kodėl jūs toks beviltiškai senamadiškas.

Hastingsas atrodė įsižeidęs.

– Labai gaila, – šaltai pasakė jis.

– O, bet aš tai dievinu, – suskubo paaiškinti Barbara. – Aš manau, kad jūs labai mielas katinėlis.

– Patikslinkite, ką jūs turite galvoje, sakydama „senamadiškas“.

– Na, – tęsė Barbara, – aš esu tikra, kad jūs laikotės tokių atgyvenusių principų, kaip, pavyzdžiui, padorumas, ir nemeluojate, išskyrus tuos atvejus, kai tai daroma kito labui, be to, žiūrite į viską iš gerosios pusės.

– Visiškai teisingai, – kiek nustebęs sutiko Hastingsas. – O jūs ne?

– Aš? Na, pavyzdžiui, jūs galbūt tikitės, kad aš paremsiu prasimanymą, jog sero Klodo mirtis yra labai liūdnas nutikimas?

– O taip nėra? – Hastingsas atrodė šokiruotas.

– Mano mielasis! – sušuko Barbara. Ji pakilo ir pri-

ėjusi atsisėdo ant kavos staliuko krašto. – Kalbant apie mane, tai pats nuostabiausias dalykas mano gyvenime. Jūs nežinote, koks šykštuolis buvo tas žmogus. Jūs nežinote, kaip jis mus visus čia pribaigė! – Ji sustojo, neatlaikydama jausmų antplūdžio.

Hastingsas pradėjo sumišusiu balsu:

– Aš... aš nenorėčiau, kad jūs... – bet buvo pertrauktas Barbaros.

– Jums nepatinka tiesumas? – paklausė ji. – O aš maniau, kad jūs toks ir esate. Jums labiau patiktų, kad aš vietoj šių drabužių vilkėčiau juodą suknelę ir visur tyliu balsu mekenčiau: „Vargšas dėdė Klodas! Toks geras buvo mums visiems..."

– Iš tikrųjų! – sušuko Hastingsas.

– O, jums nėra reikalo vaidinti, – tęsė Barbara, – aš žinau, kad jūs būtent tai ir darytumėte. Bet gyvenimas nėra toks ilgas, kad užtektų vietos visiems tiems melams ir apsimetinėjimams. Dėdė Klodas visiškai nebuvo mums geras. Išties esu tikra, kad mes visi širdies gilumoje džiaugiamės dėl jo mirties. Taip, netgi teta Karolina. Vargšelė, ji turėjo jį pakęsti ilgiau nei visi likusieji.

Barbara staiga nutilo. Kai ji vėl ėmė kalbėti, jos balsas buvo švelnesnis.

– Žinote, aš šiek tiek svarsčiau apie tai. Moksliškai kalbant, teta Karolina galėjo nunuodyti dėdę Klodą praėjusį vakarą. Tas širdies smūgis iš tiesų labai keistas. Aš visiškai netikiu, kad tai buvo infarktas. Gerai pagalvojus, visi jos ilgus metus slopinti jausmai galėjo išsiplėtoti į galingą atomazgą...

– Aš manau, kad teoriškai tai įmanoma, – atsargiai

sumurmėjo Hastingsas.

– Tačiau įdomu, kas galėjo pavogti formulę, – tęsė Barbara. – Visi sako, kad tai padarė italas, bet aš asmeniškai įtariu Tridvelą.

– Jūsų liokajų? O Viešpatie! Kodėl?

– Nes jis nebuvo nė prisiartinęs prie kabineto!

Hastingsas atrodė sutrikęs.

– Bet tuomet...

– Tam tikra prasme aš labai ortodoksinių pažiūrų, – pažymėjo Barbara. – Aš linkusi įtarti mažiausiai įtartiną asmenį. Taip būna geriausių nusikaltimų atvejais. O Tridvelas neabejotinai yra mažiausiai įtartinas asmuo.

– Galbūt išskyrus jus, – juokdamasis pastebėjo Hastingsas.

– O, aš! – Barbara neryžtingai nusišypsojo, pakildama ir eidama tolyn nuo jo. – Kaip keista, – sumurmėjo ji sau.

– Kas keista? – stodamasis paklausė Hastingsas.

– Tai, ką aš dabar pamaniau. Eime į sodą. Man čia nebepatinka. – Ji žengė verandos durų link.

– Bijau, kad turiu pasilikti čia, – pasakė jai Hastingsas.

– Kodėl?

– Aš negaliu išeiti iš šio kambario.

– Žinote, – pastebėjo Barbara, – jus šis kambarys kažkaip paveikė. Prisimenate praėjusį vakarą? Mes visi čia buvome sukrėsti fakto, jog dingo formulė. Štai tuomet į kambarį įžygiavote jūs ir žavingu balsu pareiškėte tokią nuostabią, įtampą mažinančią pastabą: „Koks nuostabus kambarys, misteri Eimori!“. Buvo taip smagu jus matyti. Su jumis kartu įėjo tas nepaprastas ma-

žas žmogelis, ne daugiau nei penkių pėdų ir keturių colių ūgio, bet nepaprastai orus. O jūs buvote toks mandagus.

– Sutinku, jog Puaro iš pirmo žvilgsnio atrodo gana keistai, – pritarė Hastingsas. – Be to, jis turi tam tikrų silpnybių. Pavyzdžiui, dievina tvarką kiekviename žingsnyje. Jei jis pamato suvenyrus nelygiai išdėliotus, kokią nors dulkelę ar kokią nežymią kieno nors apsirengimo kliaudą, jam tai atrodo kaip baisus košmaras.

– Jūs taip nuostabiai kontrastuojate vienas su kitu, – juokdamasi pasakė Barbara.

– Žinote, Puaro nusikaltimų atskleidimo metodai labai savotiški, – tęsė Hastingsas. – Tvarka ir metodiškumas jam yra viskas. Jis paniekinamai vertina materialius įrodymus, tokius kaip pirštų atspaudai, cigarečių pelenai ir panašius. Iš esmės jis tvirtina, kad detektyvas, remdamasis visais šiais dalykais, niekada negalėtų atskleisti nusikaltimo esmės. Tikrasis darbas, anot Puaro, atliekamas smegenyse. Tuomet jis ima baksnoti į tą savo kiaušinio formos galvą ir su didžiuliu pasitenkinimu pareiškia: „Mažos pilkosios smegenų ląstelės – visuomet prisiminkite mažas pilkąsias ląsteles, *mon ami.*“

– O, aš manau, kad jis labai mielas, – pareiškė Barbara. – Bet ne toks kaip jūs, kuris pareiškiate: „Koks nuostabus kambarys!“

– Tačiau tai iš tiesų nuostabus kambarys, – nenusileido Hastingsas, atrodydamas kiek suirzęs.

– Aš asmeniškai taip nemanau, – pasakė Barbara. Ji paėmė jį už rankos ir pabandė nusitempti į verandos durų pusę. – Šiaip ar taip, jūs jau čia atsibuvote.

Eime.

– Jūs nesupratote, – pareiškė Hastingsas, ištraukdamas savo ranką iš josios. – Aš pažadėjau Puaro neišeiti.

Barbara kalbėjo lėtai.

– Jūs pažadėjote mesjė Puaro, kad neišeisite iš šio kambario? Bet kodėl gi?

– Aš negaliu jums to pasakyti.

– O! – Barbara kurį laiką patylėjo. Tuomet jos elgsena pakito. Ji priėjo prie Hastingso ir pradėjo cituoti perdėm dramatišku balsu: „Vaikinas stovėjo ant degančio denio... “

– Prašau atleisti?

– „Visi pabėgo, išskyrus jį“. Na, mano katinėli?

– Aš nesuprantu, ką jūs čia kalbate, – susierzinęs pareiškė Hastingsas.

– Kodėl jūs turite mane suprasti? O, jūs tikras džiaugsmas, – pasakė Barbara, savo rankas įbrukdama į jo. Eime – leiskitės suviliojamas. Žinote, aš iš tiesų manau, kad jūs be galo žavingas.

– Jūs mane mulkinate.

– Visiškai ne, – nenusileido Barbara. – Aš einu iš proto dėl jūsų. Jūs toks prieškarinis.

Ji nusitempė jį prie verandos durų. Šį kartą Hastingsas atsidavė, leidosi jos apglėbiamas.

– Jūs tokia neparasta asmenybė, – pasakė jis jai. – Jūs visiškai nepanaši į kitas merginas, kurias aš anksčiau buvau sutikęs.

– Kaip malonu tai girdėti. Tai geras ženklas, – pasakė Barbara, jiedviem stovint veidas į veidą tarpduryje.

– Geras ženklas?

– Taip, jis merginai suteikia vilties.

Hastingsas paraudo. Tuomet Barbara, lengvabūdiškai juokdamasi, nusitempė jį į sodą.

Šešioliktas skyrius

Barbarai su Hastingsu išėjus į sodą, biblioteka buvo tuščia tik keletą akimirkų. Po to durys į prieškambarį atsivėrė, ir įėjo mis Eimori, nešina rankdarbių krepšeliu. Ji priėjo prie sofos, padėjo krepšį ir atsiklaupusi ėmė pirštais čiupinėti sofos nugarėlę. Jai tai darant, pro kitas duris įžengė daktaras Kerilas su skrybėle ir nedideliu lagaminu. Daktaras, pamatęs mis Eimori, sustojo ir sumurmėjo keletą žodžių, atsiprašydamas už sutrukdymą.

Mis Eimori pakilo nuo sofos. Ji atrodė kiek sutrikusi.

– Aš ieškojau mezgimo virbalo, – mosikuodama savo radiniu paaiškino ji, nors tai ir nebuvo būtina. – Jis buvo užkritęs už sofos. – Tuomet mis Eimori, įvertinusi lagamino reikšmingumą, paklausė: – Jūs mus paliekate, daktare Kerilai?

Kerilas padėjo savo skrybėlę ir lagaminą ant kėdės.

– Jaučiu, jog negaliu ilgiau piktnaudžiauti jūsų svetingumu, – pažymėjo jis.

Mis Eimori, akivaizdžiai apsidžiaugusi, mandagiai

sumurmėjo:

– Na, žinoma, jei jūs taip jaučiate... – Tuomet ji, prisiminusi, kokioje situacijoje šiuo metu yra visi namiškiai, pridūrė: – Bet aš maniau, kad yra tam tikrų varginančių formalumų... – Jos balsas nuskambėjo labai neapibrėžtai.

– O, šiuo atžvilgiu viskas sutvarkyta, – užtikrino ją Kerilas.

– Na, jei jūs manote, kad turite išvykti...

– Taip, iš tiesų turiu.

– Tuomet aš užsakysiu automobilį, – greitai pasakė mis Eimori, eidama prie skambučio virš židinio.

– Ne, ne, – paprieštaravo Kerilas. – Juo jau pasirūpinta.

– Bet jūs pats net turėjote nusinešti žemyn lagaminą. Na ir tarnai, iš tikrųjų! Prarado bet kokią moralę! – Ji grįžo prie sofos ir iš krepšio išsiėmė mezginį. – Jie negali susikoncentruoti, daktare Kerilai. Jie visi pametę galvas. Keista, ar ne?

Kerilas, atrodydamas be galo susirūpinęs, atsainiai tarė:

– Labai keista. – Jis žiūrėjo į telefoną.

Mis Eimori pradėjo megzti, tuo pat metu palaikydama beprasmį pokalbį.

– Manau, kad jūs suspėsite į traukinį, kuris išvyksta 12.15. Ilgai nereikia gaišti. Žinoma, aš jokiu būdu nesakau, kad reikia lėkti lyg akis išdegus. Aš visuomet sakau, kad skubėjimas...

– Taip, iš tikrųjų, – valdingai pertraukė ją daktaras Kerilas, – bet, manau, dar yra daugybė laiko. Aš.. aš pamaniau, gal galėčiau pasinaudoti telefonu?

Mis Eimori greitomis pažvelgė į jį.

– O, taip, be abejo, – pasakė ji, toliau megzdama. Atrodo, ji nesuprato, jog daktaras Kerilas norėjo paskambinti, niekam negirdint.

– Ačiū jums, – sumurmėjo Kerilas, prieidamas prie stalo ir dėdamasis ieškąs telefono numerio žinyne. Jis nekantriai pažvelgė į mis Eimori. – Man atrodo, kad jūsų ieškojo dukterėčia, – pažymėjo jis.

Mis Eimori, išgirdusi šią informaciją, tik pakeitė pokalbio temą. Ėmė kalbėti apie savo dukterėčią, toliau netrikdomai megzdama.

– Brangi Barbara! – sušuko ji. – Koks mielas sutvėrimas. Žinote, jos gyvenimas čia gana liūdnas, per daug nuobodus tokiai jaunai merginai. Taip, taip, dabar jau, drįsčiau sakyti, kiti laikai. – Ji kurį laiką maloniai gvildeno savo mintį. Po to tęsė toliau: – Nors aš dėl jos padariau viską, ką galėjau. Bet jaunoms merginoms reikia šiek tiek linksmumo. Viso pasaulio Bisvaksai to nepakeis.

Daktaro veide atsispindėjo nesupratimas, perpintas su geroku susierzinimu.

– Bisvaksai? – jis jautė turįs pasiteirauti.

– Taip, Bisvaksai – ar Bimaksai? Vitaminai, žinote, bent jau taip parašyta ant dėžutės. A, B, C ir D. Visi, išskyrus tą, kuris apsaugo nuo beriberio. Tiesą sakant, aš manau, kad jie visai nereikalingi, ypač kai gyveni Anglijoje. Ne čia su ta liga susiduriama. Manau, ja susergama, valant ryžius tose šalyse, kuriose jie auginami. Taip įdomu. Aš įkalbėjau misterį Reinorą juos gerti – Bisvaksą, turiu galvoje, – kasdien po pusryčių. Tas vargšas vaikinas atrodo toks išblyškęs. Bandžiau įkal-

bėti ir Liusiją, tačiau ji atsisakė. – Mis Eimori nepritariančiai palingavo galvą. – Pamenu, kai aš dar buvau mergaitė, man buvo griežtai uždrausta valgyti karamelę dėl to Bisvakso – norėjau pasakyti, Bimakso. Žinote, laikai keičiasi...

Dabar daktaras Kerilas buvo jau kaip reikiant įniršęs, nors ir stengėsi to neparodyti.

– Taip, taip, mis Eimori, – pasakė jis taip mandagiai, kaip sugebėjo. Tuomet išbandė kiek konkretesnį būdą. Eidamas jos link, tarė:

– Jei neklystu, jus kviečia jūsų dukterėčia.

– Mane kviečia?

– Taip. Jūs negirdėjote?

Mis Eimori įsiklausė.

– Ne... ne, – prisipažino ji. – Kaip keista. – Ji susivyniojo savo mezginį. – Jūsų puiki klausa, daktare Kerilai. Nors nesakyčiau, kad manoji prasta. Iš tikrųjų, aš visuomet sakiau...

Siūlų kamuolys iškrito jai iš rankų. Kerilas jį pakėlė.

– Labai jums ačiū, – pasakė ji. – Žinote, visi Eimoriai pasižymi gera klausa. – Ji pakilo nuo sofos. – Mano tėvas buvo puikios sveikatos. Jis galėjo skaityti be akinių, būdamas aštuoniasdešimties. – Ji vėl išmetė siūlų kamuolį. Kerilas darkart pasilenkė jį pakelti.

– O, labai jums ačiū, – tęsė toliau mis Eimori. – Nepaprastas vyras, daktare Kerilai. Turiu galvoje, mano tėvas. Jis visuomet miegojo lovoje su baldakimu; jo kambario langai niekuomet nebuvo atidaromi. Nakties oras, sakydavo jis, yra labiausiai pavojingas. Deja, mano tėvui patyrus insultą, jį prižiūrėjo jauna slaugė,

kuri būtinai norėjo visiškai atidaryti langą. Tėvas nuo to ir mirė.

Mis Eimori vėl išmetė siūlų kamuolį. Šį kartą daktaras Kerilas jį pakėlęs tvirtai įspraudė į moters rankas ir palydėjo ją durų link. Mis Eimori ėjo iš lėto, visą laiką kalbėdama.

– Aš pernelyg nesižaviu ligoninės slaugėmis, daktare Kerilai, – informavo ji. – Jos pasakoja apie savo ligonius, jos geria gerokai per daug arbatos, be to, jos visuomet trukdo tarnams.

– Tikra tiesa, brangi ledi, tikra tiesa, – paskubomis pritarė Kerilas, atidarydamas jai duris.

– Labai jums ačiū, – pasakė mis Eimori, jam stumiant ją iš kambario.

Kerilas, uždaręs paskui ją duris, greitai priėjo prie stalo ir pakėlė telefono ragelį. Po akimirkos jis švelniai, bet primygtinai ištarė:

– Čia Merkit Klivas trys vienas keturi. Prašau sujungti su Londonu... Soho dvi aštuoniukės penki trys... ne, penki trys, teisingai... Taip?.. Jūs man paskambinsite?.. Gerai.

Daktaras, padėjęs ragelį, stovėjo, nekantriai judindamas pirštus. Po akimirkos jis nužingsniavo prie kabineto durų, atidarė jas ir įėjo į kambarį. Vos tik jam pradingus, į biblioteką iš prieškambario pusės įėjo Edvardas Reinoras. Apsižvalgęs aplink, jis atsargiai nutipeno prie židinio. Jis palietė vazą su balanomis, ir tuo metu iš kabineto sugrįžo Kerilas. Šiam uždarius duris, Reinoras atsisuko ir pamatė jį.

– Aš nežinojau, kad jūs čia, – pasakė sekretorius.

– Aš laukiu telefono skambučio, – paaiškino Keri-

las.

– O!

Po akimirkos daktaras vėl prakalbo:

– Kada atvyko policijos inspektorius?

– Maždaug prieš dvidešimt minučių, jei neklystu. Jūs jį matėte?

– Tik iš tolo, – atsakė Kerilas.

– Jis iš Skotland Jardo, – informavo Reinoras. – Greičiausiai jis buvo kažkur netoliese, užsiėmęs kita byla, kai vietinė policija jį pakvietė.

– Tai pasisekė, ar ne? – pastebėjo Kerilas.

– O jūs taip nemanote? – Suskambo telefonas, ir Reinoras nuėjo prie jo. Kerilas, greitai užbėgdamas jam už akių, pasakė: – Aš manau, kad čia man skambina. – Jis pažvelgė į Reinorą. – Galbūt jūs neprieštarausite...

– Žinoma, mano brangus bičiuli, – patikino jį sekretorius. – Aš tuoj pat išeinu.

Reinorui išėjus iš kambario, Kerilas pakėlė telefono ragelį. Jis kalbėjo tyliai.

– Alio? ... Čia Migelas? ... Taip? ... Ne, velniai rautų, neturiu. Tai buvo neįmanoma... Ne, tu nesupranti, senasis džentelmenas vakar mirė... Aš iškart išvažiuoju... Džepas yra čia... Džepas. Iš Skotland Jardo... Ne, aš dar nesusitikau su juo... Aš taip pat tikiuosi... Įprastoje vietoje, pusę dešimtos šį vakarą... Gerai.

Padėjęs ragelį, Kerilas priėjo prie kėdės, paėmė lagaminą, užsidėjo skrybėlę ir nužingsniavo verandos durų link. Tuo metu iš sodo į kambarį sugrįžo Puaro. Jis susidūrė su Kerilu.

– Prašau atleisti, – pasakė italas.

– Nieko tokio, – mandagiai atsakė Puaro, užtverda-

mas išėjimą.

– Jei leistumėte man praeiti...

– Tai neįmanoma, – švelniai tarė Puaro. – Visiškai neįmanoma.

– Aš reikalauju.

– Aš neleisiu, – sumurmėjo Puaro, draugiškai šypsodamasis.

Staiga Kerilas metėsi ant Puaro. Mažasis detektyvas greitai žengė į šalį, netikėtai pakišdamas Kerilui koją ir tuo pat metu iš jo pagriebdamas lagaminą. Tą akimirką į kambarį iš paskos Puaro įėjo Džepas, tad Kerilas įpuolė į inspektoriaus glėbį.

– Oho, kas gi čia?! – sušuko inspektorius Džepas. – Dievaži, juk tai Tonio!

– Ak! – švelniai nusijuokė Puaro, atsitraukdamas nuo judviejų. – Aš taip ir tikėjausi, mano brangus Džepai, kad jūs galėsite žinoti šio džentelmeno vardą.

– O, aš apie jį viską žinau, – užtikrino Džepas. – Tonio gana plačiai žinomas visuomenėje. Ar ne, Tonio? Kertu lažybų, kad jus nustebino mesjė Puaro veiksmai. Kaip jūs vadinate šį dalyką? Džiudžitsu ar kažkas panašaus, jei neklystu? Vargšelis Tonio!

Puaro padėjus italo lagaminą ant stalo ir jį atidarius, Kerilas užriaumojo ant Džepo:

– Jūs nieko prieš mane neturite. Jūs negalite manęs sulaikyti.

– Aš neskubėčiau to tvirtinti, – pasakė inspektorius. – Esu tikras, kad mums nereikės toli ieškoti to, kuris pavogė tą formulę ir pasiuntė anapilin senąjį džentelmeną. – Tuomet, atsisukęs į Puaro, pridūrė: – Ta formulė puikiausiai atitinka Tonio darbo sritį. Be to, ka-

dangi mes jį užklupome benešant kailį, nenustebčiau, jei italas šiuo metu ją turėtų.

– Aš su jumis sutinku, – pareiškė Puaro.

Džepas prižiūrėjo Kerilą. Tuo tarpu Puaro išrausė lagaminą.

– Na? – paklausė Džepas.

– Nieko nėra, – atsakė detektyvas, uždarydamas lagaminą. – Nieko. Aš nusivylęs.

– Jūs manote esąs labai protingas, ar ne? – suurzgė Kerilas. – Aš jums galėčiau pasakyti...

Puaro jį pertraukė, kalbėdamas ramiai, bet reikšmingai.

– Galbūt ir galėtumėte, bet tai būtų labai neišmintinga.

– Ką jūs turite galvoje?! – kiek išsigandęs sušuko Kerilas.

– Mesjė Puaro visiškai teisus, – pareiškė Džepas. – Geriau laikykite savo liežuvį už dantų. – Priėjęs prie durų į prieškambarį, jis atidarė jas ir sušuko: „Džonsonai!“ Jaunasis konsteblis įkišo galvą pro duris. – Pakvieskite man čia visą šeimą, gerai? – paprašė Džepas. – Aš noriu, kad jie visi čia susirinktų.

– Gerai, sere, – atsakė Džonsonas ir išėjo.

– Aš protestuoju! Aš... – žioptelėjo Kerilas. Staiga jis griebė portfelį ir puolė prie verandos durų. Džepas šoko iš paskos, sugriebė jį ir nusviedė ant sofos, atimdamas iš jo portfelį. – Niekas dar jūsų neskriaudžia, todėl nereikia spygauti, – sušuko Džepas ant dabar jau visiškai įbauginto italo.

Puaro nupėdino prie verandos durų.

– Prašau neišeiti, mesjė Puaro, – pasakė Džepas, sta-

tydamas Kerilo lagaminą prie kavos staliuko. – Turėtų būti labai įdomu.

– Ne, ne, mano brangus Džepai, aš neišeinu, – patikino jį Puaro. – Aš pasiliksiu čia. Šis šeimyninis susirinkimas, kaip jūs ir sakote, turėtų būti išties įdomus.

Septynioliktas skyrius

Po kelių minučių į biblioteką pradėjo rinktis Eimorių šeima. Kerilas vis dar paniuręs sėdėjo ant sofos. Puaro mindžikavo prie verandos durų. Barbara Eimori, tempdama paskui save Hastingsą, grįžo iš sodo pro verandos duris. Barbara nuėjusi atsisėdo ant sofos prie Kerilo, o Hastingsas atsistojo šalia Puaro. Puaro sušnabždėjo savo kolegai:

– Būtų naudinga, Hastingsai, jei jūs atkreiptumėte dėmesį į tai, kur kas atsisės.

– Naudinga? Kaip? – paklausė Hastingsas.

– Psichologiškai, mano drauge, – tik tiek tepasakė Puaro.

Hastingsas stebėjo, kaip į kambarį įėjusi Liusija atsisėdo ant kėdės dešinėje stalo pusėje. Ričardas atėjo su savo teta mis Eimori. Teta atsisėdo ant taburetės, o Ričardas nuėjo už stalo, kad galėtų stebėti savo žmoną. Paskutinis atėjo Edvardas Reinoras – jis pasirinko vietą už krėslo. Paskui jį į kambarį įžengė konsteblis Džonsonas. Šis uždarė duris ir atsistojo šalia įėjimo.

Ričardas Eimoris pristatė inspektorių Džepą dviem šeimos nariams, su kuriais pareigūnas dar nebuvo susitikęs.

– Mano teta mis Eimori, – pranešė jis, – ir mano pusseserė mis Barbara Eimori.

Barbara, pasinaudojusi proga, paklausė:

– Dėl ko visas šis sujudimas, inspektoriau?

Džepas išvengė atsakymo.

– Na, aš manau, kad jau visi susirinko, ar ne? – tarė jis, eidamas židinio link.

– Mis Eimori atrodė sumišusi ir truputį sunerimusi.

– Aš nevisiškai suprantu, – pasakė ji Ričardui. – Kas čia vyksta? Ką čia veikia šis džentelmenas?

– Aš manau, kad turėčiau jums kai ką paaiškinti, – atsakė jai Ričardas. – Matote, teta Karolina... ir jūs visi, – pridūrė jis, apžvelgdamas kambarį, – daktaras Greihamas nustatė, kad mano tėtis buvo nunuodytas.

– Ką? – šaižiai sušuko Reinoras. Mis Eimori suriko iš siaubo.

– Jis buvo nunuodytas hioskinu, – tęsė Ričardas.

Reinoras krūptelėjo.

– Hioksinu? O, aš suprantu... – jis staiga nutilo, žvelgdamas į Liusiją.

Inspektorius Džepas, žengęs žingsnį jo link, paklausė:

– Ką jūs suprantate, misteri Reinorai?

Sekretorius atrodė sumišęs.

– Nieko, tiktai... – neryžtingai pradėjo jis. Jo balsas nutrūko.

– Atleiskite, misteri Reinorai, – neatlyžo inspekto-

rius, – bet aš turiu žinoti tiesą. Nagi, visi supranta, kad jūs kažką nutylite.

– Nieko, iš tikrųjų, – pasakė sekretorius. – Turiu galvoje, kad čia, be abejonės, yra įtikinamas paaiškinimas.

– Koks paaiškinimas, misteri Reinorai? – paklausė Džepas.

Reinoras vis dar dvejojo.

– Na? – paragino jį Džepas.

– Tiktai tiek... – Reinoras vėl nutilo, bet staiga pasiryžo kalbėti toliau. – Tiktai tiek, kad aš mačiau misis Eimori įsiberiant keletą tų mažų tablečių sau į delną.

– Kada tai buvo? – paklausė jį Džepas.

– Praėjusį vakarą. Aš išėjau iš sero Klodo kabineto. Kiti buvo susibūrę apie gramofoną. Aš pastebėjau ją imant buteliuką su tabletėmis – pamaniau, jog tai hioskinas, – ir įsiberiant keletą tų tablečių sau į delną. Tuomet seras Klodas pakvietė mane grįžti atgal į kabinetą.

– Kodėl jūs nepaminėjote to anksčiau? – paklausė Džepas.

Liusija norėjo kažką sakyti, bet inspektorius ją nutildė.

– Minutėlę, prašau, misis Eimori, – pasakė jis. – Iš pradžių aš norėčiau išklausyti misterį Reinorą.

– Aš tai buvau visai pamiršęs, – pasakė jam Reinoras. – Aš tai prisiminiau tiktai dabar, kai misteris Eimoris pasakė, kad seras Klodas buvo nunuodytas hioskinu. Žinoma, ši mintis man buvo netikėta. Tiesiog tai buvo sutapimas, kuris mane išgąsdino. Tos tabletės galėjo būti visai ne hioskinas. Tai galėjo būti ir bet ku-

ris kitas buteliukas.

Džepas dabar atsigręžė į Liusiją.

– Madam, – paklausė jis, – ką jūs galite pasakyti šiuo klausimu?

Liusija atrodė gana rami atsakydama:

– Aš norėjau kažko tokio, nuo ko galėčiau užmigti.

Džepas, vėl kreipdamasis į Reinorą, paklausė:

– Jūs sakote, kad ji gerokai patuštino buteliuką?

– Man taip pasirodė, – pasakė Reinoras.

Džepas vėl pasisuko į Liusiją.

– Jums nereikėjo tiek daug tablečių, kad užmigtumėte. Būtų pakakę vienos ar dviejų. Ką jūs padarėte su likusiomis?

Liusija kurį laiką svarstė prieš atsakydama:

– Negaliu prisiminti. – Ji jau norėjo tęsti toliau, tačiau tuo metu Kerilas pašoko ant kojų ir tulžingai išpyškino:

– Matote, inspektoriau? Štai jūsų žudikė.

Barbara greitai pakilo nuo sofos ir atsitraukė nuo Kerilo. Hastingsas tuojau pat atskubėjo prie jos. Italas tęsė toliau:

– Jūs turite žinoti tiesą, inspektoriau. Aš atvykau čia tam, kad susitikčiau su šia moterimi. Ji mane pakvietė. Ji pasakė galinti gauti sero Klodo formulę ir pasiūlė man ją nupirkti. Aš pripažįstu, kad praeityje turėjau reikalų su tokiais dalykais.

– Jūs nieko įdomaus nepasakėte, – tarė Džepas, atsistodamas tarp Liusijos ir Kerilo. – Tiek mes jau žinome. – Jis pasisuko į Liusiją. – Ką jūs į tai atsakysite, madam?

Liusija atsistojo. Ji buvo visa išblyškusi. Ričardas

priėjo prie jos.

– Aš neketinu leisti... – pradėjo Liusijos vyras, bet Džepas jį sustabdė.

– Atleiskite, sere.

Kerilas kalbėjo toliau.

– Tik pažvelkite į tą moterį! Niekas iš jūsų nežino, kas ji tokia. Bet aš žinau. Ji yra Selmos Giotz duktė. Pačios negarbingiausios moters, kokią tik pažinojo pasaulis, duktė.

– Tai netiesa, Ričardai, – suklykė Liusija. – Tai netiesa! Neklausyk jo...

– Aš nusuksiu jums sprandą! – suriaumojo Ričardas ant Kerilo.

Džepas žengė Ričardo link.

– Ramiau, sere, prašau ramiau, – įspėjo jis. – Mes turime viską nuodugniai išsiaiškinti. – Džepas pasisuko į Liusiją. – Dabar jūs, misis Eimori.

Kurį laiką buvo tylu. Galiausiai Liusija prabilo.

– Aš... aš... – žiopčiojo ji. Ji iš pradžių pažvelgė į savo vyrą, tuomet į Puaro, bejėgiškai ištiesdama į jį ranką.

– Būkite drąsi, madam, – patarė jai Puaro. – Pasitikėkite manimi. Pasakykite jiems. Pasakykite jiems tiesą. Mes priėjome ribą – iš melo daugiau nebebus jokios naudos. Turi paaiškėti tiesa.

Liusija maldaujamai žvelgė į Puaro, bet jis tik pakartojo:

– Būkite drąsi, madam. *Si, si*. Būkite drąsi ir papasakokite. – Jis grįžo į savo vietą prie verandos durų.

Liusija po ilgos pertraukos pradėjo kalbėti tyliu pridususiu balsu.

– Tai tiesa, kad aš esu Selmos Giotz duktė. Bet ne-

tiesa, kad aš pasikviečiau čionai šitą vyrą ir kad pasiūliau jam pirkti sero Klodo formulę. Jis atvyko čionai manęs šantažuoti!

– Šantažuoti! – žioptelėjo Ričardas, žengdamas prie jos.

Liusija atsisuko į Ričardą. Jos balse buvo juntamas susijaudinimas.

– Jis gąsdino mane, kad papasakos tau apie mano mamą, jei aš jam negausiu formulės. Bet aš to nepadariau. Spėju, kad jis pats galėjo ją pavogti. Jis turėjo progą. Jis buvo vienas ten, kabinete. Dabar aš suprantu, kad jis iš tiesų norėjo, jog aš išgerčiau hioskino ir taip nusižudyčiau. Tada visi pamanytų, jog aš pavogiau formulę. Jis beveik užhipnotizavo mane tam... – Ji nutilusi ėmė kūkčioti ant Ričardo peties.

Ričardas, sušukęs: „Liusija, mano brangioji!“, ją apkabino. Tuomet perdavė savo žmoną mis Eimori, kuri buvo atsistojusi ir dabar paguodžiančiai apkabino sielvartaujančią jauną moterį. Tai padaręs, Ričardas kreipėsi į inspektorių.

– Inspektoriau, aš noriu pasikalbėti su jumis akis į akį.

Džepas kurį laiką žvelgė į Ričardą Eimorį. Tuomet trumpai linktelėjo Džonsonui.

– Gerai, – sutiko jis, ir konsteblis atidarė duris mis Eimori ir Liusijai. Barbara su Hastingsu pasinaudojo proga grįžti atgal į sodą pro verandos duris. Edvardas Reinoras išeidamas sumurmėjo Ričardui: „Atleiskite, misteri Eimori, man labai gaila“.

Kai Kerilas, pasiėmęs savo lagaminą, nusekė Reinorui iš paskos, Džepas painstruktavo konsteblį:

– Nenuleiskite akių nuo misis Eimori... ir nuo daktaro Kerilo. Šiam žengiant pro duris, Džepas pridūrė:
– Neturi būti jokių pokštų iš kieno nors pusės, supratote?

– Supratau, sere, – atsakė Džonsonas, išeidamas iš kambario paskui Kerilą.

– Atleiskite, misteri Eimori, – tarė Džepas Ričardui Eimoriui, – tačiau po to, ką mums pasakė misteris Reinoras, aš turiu imtis visų atsargumo priemonių. Aš norėčiau, kad čia pasiliktų mesjė Puaro, kaip jūsų žodžių liudininkas.

Ričardas priėjo prie Džepo kaip žmogus, priėmęs greitą sprendimą. Giliai įkvėpęs, jis ryžtingai ištarė:

– Inspektoriau!

– Taip, sere, kas yra? – paklausė Džepas.

Ričardas kalbėjo labai ryžtingai ir lėtai.

– Manau, kad laikas man prisipažinti. Aš nužudžiau savo tėvą.

– Džepas nusišypsojo.

– Bijau, kad tai skamba neįtikinamai.

Ričardas buvo apstulbęs.

– Ką jūs turite galvoje?

– Ne, sere, – tęsė Džepas. – Kitaip tariant, ta katytė nepaspruks. Jūs, kaip matau, labai prisirišęs prie savo ledi. Ką tik susituokėte ir taip toliau. Bet, atvirai sakant, jums neverta kišti savo galvos į kilpą dėl tokios negarbingos moters. Nors ji, turiu pripažinti, ir graži, nepriekaištingai atrodo.

– Inspektoriau Džepai! – piktai sušuko Ričardas.

– Nėra prasmės bandyti mane apmulkinti, – nesutrikdomai tęsė Džepas. – Aš jums pasakiau nuogą

tiesą, užuot kalbėjęs užuolankomis. Neabejoju, kad ir mesjė Puaro jums pasakys tą patį. Man labai gaila, sere, bet pareiga yra pareiga, o nužudymas yra nužudymas. Čia viskas pakankamai aišku. – Džepas, ryžtingai linktelėjęs, išėjo iš kambario.

Ričardas, atsisukęs į Puaro, kuris visą veiksmą stebėjo nuo sofos, šaltai paklausė:

– Na, ar jūs man ketinate pasakyti tą patį, mesjė Puaro?

Stodamasis Puaro išsitraukė iš kišenės portsigarą ir išėmė cigaretę. Užuot atsakęs į Ričardo klausimą, jis pats pasiteiravo:

– Mesjė Eimori, kada jūs pirmąkart įtarėte savo žmoną? – paklausė jis.

– Aš niekada... – pradėjo Ričardas, bet Puaro jį pertraukė, imdamas nuo stalo degtukų dėžutę.

– Prašau, maldauju, mesjė Eimori, nieko, išskyrus tiesą! Jūs įtarėte ją, aš žinau. Jūs įtarėte ją, dar prieš man atvykstant. Štai kodėl jūs taip uoliai rūpinotės, kad aš kuo greičiau išvykčiau. Neneikite to. Erkiulio Puaro neįmanoma apgauti.

Jis užsidegė cigaretę, padėjo degtukų dėžutę ant stalo ir nusišypsojo gerokai aukštesniam vyrui, stovinčiam šalia jo. Jiedu sudarė juokingą kontrastą.

– Jūs suklydote, – tvirtai pasakė Ričardas. – Smarkiai suklydote. Kaip aš galėjau įtarti Liusiją?

– Ir prieš jus, be abejo, galima būtų suregzti ne blogesnį kaltinimą, – mąsliai tęsė Puaro, atsisėdęs į savo vietą. – Jūs turėjote rankose buteliukus, jūs nešėte kavą, jums trūko pinigų ir jūs jų iš kažkur žūtbūt turėjote gauti. O, būtų galima pateisinti bet kokį žmogų,

kuris jus įtartų.

– Nepanašu, kad inspektorius Džepas pritartų jūsų nuomonei, – pastebėjo Ričardas.

– Ak, Džepas! Jis vadovaujasi paprasta logika, – nusišypsojo Puaro. – Jis nėra įsimylėjusi moteris.

– Įsimylėjusi moteris? – Ričardas ištarė susimąstęs.

– Leiskite jums pateikti psichologijos pamoką, mesjė, – pasiūlė Puaro. – Pradžioje, kai aš atvykau, jūsų žmona priėjusi maldavo manęs pasilikti čia ir išaiškinti žmogžudystę. Ar kalta moteris būtų taip elgusis?

– Turite galvoje... – greitai tarė Ričardas.

– Turiu galvoje, – pertraukė jį Puaro, – kad dar prieš nusileidžiant saulei jūs turite ant kelių paprašyti jos atleidimo.

– Ką jūs kalbate?

– Galbūt aš ir per daug kalbu, – sutiko Puaro stodamasis. – Mesjė, atsiduokite į mano rankas. Į Erkiulio Puaro rankas.

– Jūs galite ją išgelbėti? – desperatišku balsu paklausė Ričardas.

Puaro iškilmingai pažvelgė į jį.

– Aš daviau žodį. Nors, tai darydamas, nesuvokiau, kaip sunku bus jį ištesėti. Suprantate, laiko yra labai nedaug, tad kai kas turi būti padaryta labai greitai. Jūs turite man pažadėti, kad tiksliai vykdysite tai, ką jums nurodysiu, neuždavinėdamas klausimų ir nesukeldamas nereikalingų rūpesčių. Jūs man tai pažadate?

– Pažadu, – gana nenoriai atsakė Ričardas.

– Tuomet gerai. O dabar paklausykite manęs. Tai, ką aš siūlau, nėra labai sunku ar neįmanoma. Tiesą sakant, tai paprastas nuovokumas. Šis namas netrukus

bus perduotas į policijos rankas. Čia jų bus visas spiečius. Jie turi viską išrausti. Jums ir jūsų šeimai tai bus labai nemalonu. Aš siūlau jums išvykti.

– Palikti namą policijai? – nepatikliu balsu paklausė Ričardas.

– Toks mano pasiūlymas, – pakartojo Puaro. – Be abejo, jūs galite būti kur nors netoliese. Girdėjau, kad vietinis viešbutis yra gana jaukus. Užsisakykite ten kambarį. Tuomet jūs būsite po ranka, jei policija norės jus apklausti.

– Ir kada jūs siūlote tai padaryti?

Puaro pažvelgė į jį švytinčiomis akimis.

– Aš siūlau... nedelsiant.

– Visa tai, be abejo, atrodys labai keistai?

– Visai ne, visai ne, – patikino jį mažasis detektyvas šypsodamasis. – Šis veiksmas atrodys netgi labai protingas. Čia jūsų laukiančios procedūros jums bus labai nemalonios – jūs negalite čia pasilikti nė valandos. Užtikrinu jus, viskas atrodys labai įtikinamai.

– Bet ką pamanys inspektorius?

– Aš pats tai suderinsiu su inspektoriumi Džepu.

– Aš vis dar nesuprantu, ką gero galima tuo pasiekti, – spyrėsi Ričardas.

– Ne, be abejo, jūs nesuprantate. – Puaro atrodė labai patenkintas savimi. Jis gūžtelėjo pečiais. – Nebūtina, kad jūs suprastumėte. Svarbu, kad aš suprantu. Aš, Erkiulis Puaro. To pakanka. – Jis palietė Ričardo petį. – Eikite ir viską sutvarkykite. Arba, jei jums sunku susikaupti, paprašykite tai padaryti Reinorą. Eikite! Eikite! – Jis beveik išstūmė Ričardą pro duris.

Ričardas, paskutinį kartą metęs susirūpinusį žvilgsnį

į Puaro, išėjo iš kambario.

–Ak, tie anglai! Kokie jie užsispyrę, – sumurmėjo Puaro. Jis priėjo prie verandos durų ir pašaukė: – Madmuazele Barbara!

Aštuonioliktas skyrius

Atsiliepdama į Puaro kvietimą, už verandos durų pasirodė Barbara Eimori.

– Kas yra? Ar dar kas nors atsitiko? – paklausė ji.

Puaro nusišypsojo savo pergalinga šypsena.

– Ak, madmuazele, – pasakė jis. – Aš pagalvojau, ar negalėčiau pasiskolinti savo kolegos Hastingso, vos vienai kitai minutėlei?

Barbara atsakymą palydėjo koketišku žvilgsniu:

– Tikrai? Jūs norite atimti iš manęs mano mažą katinėlį?

– Tik labai trumpam, pažadu jums, madmuazele.

– Tuomet galite, mesjė Puaro. – Atsigręžusi atgal į sodą, Barbara pašaukė:

– Mano katinėli, jūsų čia labai reikia.

– Ačiū jums, – Puaro vėl nusišypsojo, mandagiai nusilenkdamas. Barbara grįžo į sodą. Netrukus į biblioteką pro verandos duris įžengė Hastingsas. Jis atrodė šiek tiek susigėdęs.

– Ir ką jūs galite man pasakyti? – pašaipiai paklausė Puaro, nusivylęs savo draugu.

Hastingsas pabandė apgailestaujančiai nusišypsoti.

– Gerai, kad galite taip nekaltai šypsotis, – pabarė jį Puaro. – Aš palieku jus čia saugoti kambario ir paskui sužinau, kad jūs vaikštinėjate su labai žavinga ledi sode. Iš esmės jūs esate labai patikimas vyras, *mon cher*, bet kai tik horizonte pasirodo graži jauna ledi, jūsų pasiryžimas bematant išgaruoja. *Zut alors*!

Hastingso veide susidrovėjimą pakeitė raudonis.

– Aš labai gailiuosi, Puaro! – sušuko jis. – Aš tik akimirkai išėjau laukan, ir tuomet pro langą pamačiau jus įeinant į kambarį, taigi pamaniau, kad mano dalyvavimas nebūtinas.

– Jūs pamanėte, kad geriau negrįžti ir nesusitikti su manimi, – pareiškė Puaro. – Na, mano brangus Hastingsai, jūs galėjote padaryti nepataisomos žalos. Atėjęs aš čia radau Kerilą. Vienas Dievas težino, ką jis čia darė, prie kokių įkalčių galėjo prikišti nagus.

– Prisiekiu, Puaro, man labai gaila, – vėl pradėjo atsiprašinėti Hastingsas. – Aš siaubingai gailiuosi.

– Jei jūs ir nepadarėte nepataisomos žalos, tai daugiau dėl laimingo atsitiktinumo nei dėl kokių nors kitų priežasčių. Bet dabar, *mon ami*, atėjo laikas įdarbinti mūsų mažas pilkąsias ląsteles. – Puaro, dėdamasis norįs skelti Hastingsui antausį, tik švelniai taukštelėjo savo kolegai per skruostą.

– Ak, gerai! Kibkim į darbą! – sušuko Hastingsas.

– Ne, negerai, mano drauge, – pasakė jam Puaro. – Blogai. Aplink tamsa. – Jis susirūpinusiu balsu tęsė toliau: – Aplink tamsu, taip tamsu, kaip ir praėjusį vakarą. – Jis kurį laiką pagalvojo, tuomet pridūrė: – Bet... taip... galbūt tai idėja. Idėjos užuomazga. Taip, nuo to

ir pradėsime!

Hastingsas, atrodydamas visiškai suglumęs, paklausė:

– Apie ką, po galais, jūs kalbate?

Puaro tonas pasikeitė. Jis ėmė kalbėti mąsliai, pabrėždamas savo žodžius.

– Kodėl mirė seras Klodas, Hastingsai? Atsakykite man. Kodėl mirė seras Klodas?

Hastingsas spoksojo į jį.

– Bet mes tai žinome! – sušuko jis.

– Žinome? – paklausė Puaro. – Jūs esate tuo tikras?

– Hm... taip, – atsakė Hastingsas, nors ir nelabai užtikrintai. – Jis mirė... jis mirė, nes buvo nunuodytas.

Puaro nekantriai mostelėjo ranka.

– Taip, bet *kodėl* jis buvo nunuodytas?

Hastingsas prieš atsakydamas įtemptai mąstė.

– Be abejo, turėjo būti nunuodytas dėl to, kad vagis įtarė... – pradėjo jis. Puaro iš lėto papurtė galvą, Hastingsui tęsiant toliau: – Kad vagis įtarė... buvęs susektas... – Jis vėl nutilo pastebėjęs, kad Puaro nepaliauja purtęs galvą.

– Įsivaizduokite, Hastingsai, – sumurmėjo Puaro, – tiesiog įsivaizduokite, kad vagis nieko neįtarė?

– Aš nevisai suprantu, – prisipažino Hastingsas.

Puaro pasitraukė šalin ir netrukus vėl sugrįžo, pakėlęs ranką. Ja, matyt, norėjo atkreipti savo draugo dėmesį. Mažasis detektyvas stabtelėjęs atsikosėjo.

– Leiskite jums priminti, Hastingsai, – pareiškė jis, – įvykių seką – tai, kaip jie turėjo vykti, arba, greičiau, kaip aš manau juos turėjus vykti.

Hastingsas atsisėdo ant kėdės prie stalo. Puaro tęsė

toliau.

– Seras Klodas vieną naktį miršta savo krėsle. – Puaro priėjo prie krėslo, atsisėdo į jį ir kiek patylėjo, prieš mąsliai pakartodamas: – Taip, seras Klodas miršta savo krėsle. Nėra jokių įtartinų aplinkybių, susijusių su jo mirtimi. Labiausiai tikėtina, kad mirties priežastimi bus palaikytas širdies smūgis. Praeis keletas dienų, kol bus peržiūrėti jo dokumentai. Bus ieškoma vienintelio dokumento – testamento. Po laidotuvių bus išsiaiškinta, kad mokslininko tyrimai apie naują sprogstamąją medžiagą yra neužbaigti. Galbūt niekuomet ir nebus sužinota apie tikslios formulės egzistavimą. Suprantate, ką tai duoda mūsų vagiui, Hastingsai?

– Taip.

– Ką? – paklausė Puaro.

Hastingsas atrodė suglumęs.

– Ką? – pakartojo jis.

– Saugumą. Štai ką gauna vagis. Jis savo grobį gali saugiai perleisti kam tiktai nori. Jis nejaučia jokio spaudimo. Netgi jei apie formulės egzistavimą yra žinoma, jis turi daugybę laiko sumėtyti savo pėdas.

– Na, tai nebloga idėja. Taip, man regis, iš tiesų nebloga, – abejojančiu balsu pakomentavo Hastingsas.

– Bet tai iš tikrųjų puiki idėja! – sušuko Puaro. – Ar aš ne Erkiulis Puaro? Tačiau pažiūrėkite, kur mus veda ši idėja. Iš jos išplaukia, kad sero Klodo nužudymas nebuvo nenumatytas įvykis, paskatintas tam tikro impulso. Jis buvo suplanuotas iš anksto. Iš anksto. Dabar jūs matote, kur mes esame?

– Ne, – pripažino Hastingsas su žavinčiu atvirumu. – Jūs puikiai žinote, kad aš niekuomet nesuprantu to-

kių dalykų. Aš žinau tik tiek, kad mes dabar esame sero Klodo namų bibliotekoje.

– Taip, mano drauge, jūs teisus, – pasakė jam Puaro. – Mes esame sero Klodo namų bibliotekoje. Dabar ne rytas, bet vakaras. Šviesa ką tik buvo išjungta. Vagies planas pakrypo kita linkme.

Puaro sėdėjo labai tiesiai. Jis mosavo pirštu, norėdamas pabrėžti savo teiginius.

– Seras Klodas, kuris normaliu atveju prie seifo nebūtų priėjęs iki kitos dienos ryto, savo atradimą padarė dėl gryno atsitiktinumo. Ir, kaip pasakė pats senasis džentelmenas, vagis pakliuvo tarsi pelė į pelėkautus. Taip, bet, įsivaizduokite, vagis, kuris dar yra ir žudikas, taip pat žino kažką, ko nežino seras Klodas. Vagis žino, kad vos po kelių minučių seras Klodas bus nutildytas visiems laikams. Jis – ar ji – turi vieną problemą, kurią reikia išspręsti. Vienintelę problemą – saugiai paslėpti formulę per tas keletą tamsos akimirkų. Užmerkite akis, Hastingsai, kaip kad aš užsimerkiau. Įsivaizduokite, jog šviesa išjungta, ir mes nieko nematome. Bet mes galime girdėti. Kiek galėdamas tiksliau pakartokite man, Hastingsai, mis Eimori žodžius, kuriais ji mums apibūdino tą sceną.

Hastingsas užsimerkė. Tuomet jis pradėjo kalbėti, stengdamasis viską prisiminti, keletą kartų stabteldamas.

– Aiktelėjimai, – pasakė jis.

Puaro linktelėjo.

– Daugybė nežymių aiktelėjimų, – Hastingsas tęsė toliau. Puaro darkart linktelėjo.

Hastingsas kurį laiką telkė mintis, tuomet vėl pra-

bilo:

– Krentančios kėdės garsas, metalo skambtelėjimas, – tai, kaip suprantu, turėjo būti raktas.

– Visiškai teisingai, – pasakė Puaro. – Raktas. Tęskite.

– Šauksmas. Šaukė Liusija. Ji pašaukė serą Klodą. Tuomet pasigirdo beldimas į duris... O! Palaukite minutėlę... Pačioje pradžioje – plyštančios medžiagos garsas. – Hastingsas atmerkė akis.

– Taip, plyštanti medžiaga! – sušuko Puaro. Jis pakilo, priėjo prie stalo, po to prie židinio. – Viskas per tas kelias tamsos akimirkas. Ir vis dėlto mūsų ausys mums nieko nesako. – Jis sustojo prie židinio ir mechaniškai perstūmė vazą su balanomis.

– O, palikite ramybėje tą savo sumautą tvarką, Puaro, – pasiskundė Hastingsas. – Jums tiktai tas ir terūpi.

Kažkas prikaustė Puaro dėmesį. Jis patraukė ranką nuo vazos.

– Ką jūs sakote? – paklausė jis. – Taip, tai tiesa. – Jis spoksojo į vazą su balanomis. – Aš pamenu balanas ištiesinęs vos prieš kokią valandą. Dabar jas būtina vėl patiesinti. – Jis kalbėjo susijaudinusiu balsu. – Kodėl, Hastingsai, kodėl taip?

– Manau, dėl to, kad jos išdėliotos puslankiu, – atsakė Hastingsas nuobodžiaudamas. – Tai tik jūsų tvarkos manija.

– Plyštantis šilkas! – sušuko Puaro. – Ne, Hastingsai! Garsas yra toks pat. – Jis spoksojo į balanas, tuomet čiupo vazą su jomis. – Plyštantis šilkas... – pasakė jis, pasitraukdamas nuo židinio.

Jo susijaudinimas persidavė draugui.

– Ką jūs darote? – paklausė jis pašokdamas ir eidamas prie Puaro.

Mažasis detektyvas sustojo, išvertė balanas ant sofos ir ėmė jas apžiūrinėti. Kartkartėmis jis paduodavo jas Hastingsui sumurmėdamas: – Štai viena. Ak, ir kita, ir dar kita...

Hastingsas, ištiesinęs balanas, jas įdėmiai apžiūrėjo.

– C19 N23... – pradėjo jis garsiai skaityti vieną iš jų.

– Taip, taip! – sušuko Puaro. – Tai formulė!

– Tai nuostabu!

– Greičiau! Sulankstykite jas vėl! – Įsakmiai tarė Puaro. Hastingsas ėmė jas lankstyti. – O, koks jūs lėtas! – Puaro pabarė jį. – Greičiau, greičiau! – Detektyvas, pačiupęs iš Hastingso balanas, sukišo jas atgal į vazą ir pasiskubino grąžinti ją į savo vietą ant židinio atbrailos.

Hastingsas suglumusia veido išraiška priėjo prie Puaro.

Pastarasis spinduliavo iš džiaugsmo.

– Jums įdomu, ką aš čia darau, taip? Pasakykite man, Hastingsai, ką aš čia turiu šioje vazoje?

– Na, balanas, be abejo, – atsakė Hastingsas ironiškai.

– Ne, *mon ami*, čia yra sūris.

– *Sūris*?

– Būtent, mano drauge, sūris.

– Puaro, sarkastiškai paklausė Hastingsas, – ar jums viskas gerai? Turiu galvoje, gal jums skauda galvą ar kažkas panašaus?

Puaro ignoravo lengvabūdišką savo draugo klausimą.

– Kam jūs naudojate sūrį, Hastingsai? Aš jums pasakysiu, *mon ami*. Jūs naudojate jį pelėkautams. Dabar mums belieka laukti tik vieno – pačios pelės.

– Ir pelė...

– Pelė ateis, mano drauge, – užtikrino jį Puaro. – Tuo galite neabejoti. Aš nusiunčiau jam žinutę. Jis būtinai atsakys.

Hastingsui dar nespėjus sureaguoti į mįslingą Puaro pareiškimą, atsidarė durys, ir į kambarį įėjo Edvardas Reinoras.

– O, jūs čia, mesjė Puaro, – pastebėjo sekretorius. – Kapitonas Hastingsas taip pat. Inspektorius Džepas nori viršuje su jumis abiem pasikalbėti.

Devynioliktas skyrius

– Mes tuoj pat einame, – atsakė Puaro. Jis nužingsniavo durų link, Hastingsui sekant iš paskos. Tuo tarpu Reinoras, įėjęs į kambarį, pasuko prie židinio. Prie durų Puaro staiga atsisuko į sekretorių.

– Tarp kitko, misteri Reinorai, – paklausė detektyvas, grįždamas į kambario vidurį, – galbūt jūs žinote, ar daktaras Kerilas buvo bibliotekoje šį rytą?

– Taip, buvo, – pasakė Reinoras detektyvui. – Aš jį radau čia.

– Ak! – Puaro atrodė patenkintas atsakymu. – Ir ką jis darė?

– Jis, jei neklystu, kalbėjo telefonu.

– Ar jis kalbėjo, kai jūs įėjote?

– Ne, jis tuo metu kaip tik sugrįžo į kambarį. Jis buvo sero Klodo kabinete.

Puaro kurį laiką svarstė, tuomet paklausė Reinoro:

– Kurioje tiksliai vietoje jūs tuo metu buvote? Galite prisiminti?

Reinoras, vis dar stovėdamas prie židinio, atsakė:

– O, aš manau, kažkur čia.

– Ar jūs girdėjote, apie ką telefonu kalbėjo daktaras

Kerilas?

– Ne, – atsakė sekretorius. – Jis aiškiai man leido suprasti, kad nori būti vienas, taigi aš pasišalinau.

– Suprantu. – Puaro kiek pastovėjo dvejodamas. Tuomet iš kišenės išsitraukė užrašų knygelę ir pieštuką. Parašęs keletą žodžių, jis išplėšė lapelį. – Hastingsai! – pašaukė jis.

Hastingsas, kuris mindžikavo prie durų, prisiartino prie Puaro. Mažasis detektyvas padavė savo draugui sulankstytą lapelį.

– Gal malonėtumėt nunešti jį inspektoriui Džepui?

Reinoras stebėjo, kaip Hastingsas, vykdydamas užduotį, išėjo iš kambario. Tuomet paklausė:

– Ką visa tai reiškia?

Puaro, įsikišęs užrašų knygelę su pieštuku atgal į kišenę, atsakė:

– Aš pranešiau Džepui, kad ateisiu po kelių minučių ir tuomet jam galėsiu įvardyti žudiką.

– Iš tikrųjų? Jūs žinote, kas yra žudikas? – kiek susijaudinusiu balsu paklausė Reinoras.

Kurį laiką buvo tylu. Atrodė, tarsi Erkiulis Puaro būtų apkerėjęs sekretorių. Reinoras susižavėjęs stebėjo detektyvą, kai tas iš lėto prakalbo.

– Taip, aš manau, jog žinau, kas yra žudikas. Pagaliau, – paskelbė Puaro. – Aš prisiminiau kitą bylą, kuri buvo tirta ne taip seniai. Niekuomet nepamiršiu lordo Edžvero nužudymo. Aš buvau beveik pralaimėjęs. Taip, aš, Erkiulis Puaro! Dėl be galo paprastos primityvaus proto gudrybės. Matote, mesjė Reinorai, kvailoki žmonės turi gabumų įvykdyti nesudėtingą nusikaltimą ir viską taip palikti. Kita vertus, tikėkimės, kad sero

Klodo žudikas yra protingas bei sumanus. Jis visiškai patenkintas savimi ir negali susilaikyti – kaip čia pasakius? – nuo pagražinimų. – Puaro akys pakiliai blizgėjo.

– Nesu tikras, kad jus suprantu, – tarė Reinoras. – Norite pasakyti, kad tai *ne* misis Eimori?

– Ne, tai ne misis Eimori, – atsakė jam Puaro. – Todėl aš ir parašiau savo trumpą laiškelį. Ta vargšė ledi jau pakankamai prisikentėjo. Ji turi būti apsaugota nuo tolesnių apklausų.

Reinoras atrodė susimąstęs. Staiga sušuko:

– Tuomet lažinuosi, kad tai Kerilas. Taip?

Puaro žaismingai pagrūmojo jam pirštu.

– Mesjė Reinorai, jūs turite leisti pasilaikyti man savo mažytę paslaptį iki pat paskutinės akimirkos. – Išsiėmęs nosinę, detektyvas nusišluostė kaktą. – *Mon Dieu*, kaip šiandien karšta! – pasiskundė jis.

– Gal norėtumėte išgerti? – paklausė Reinoras. – Aš pamiršau savo pareigas. Turėjau jums anksčiau pasiūlyti.

Puaro spinduliavo iš džiaugsmo.

– Jūs labai malonus. Aš išgerčiau viskio, jeigu galima.

– Žinoma. Minutėlę.

Reinoras išėjo iš kambario. Puaro priėjo prie verandos durų ir kurį laiką žvelgė į sodą. Tuomet, prisiartinęs prie sofos, papureno pagalves. Po to, priėjęs prie židinio, ėmė apžiūrinėti dekoratyvinius indus. Netrukus grįžo Reinoras, nešinas padėklu su viskiu. Jis stebėjo Puaro, šiam pakeliant ranką prie vieno indo, esančio ant židinio atbrailos.

– Manau, tai vertingas antikinis daikčiukas, – pastebėjo Puaro, paimdamas ąsotį.

– Tikrai? – pasakė Reinoras abejingu balsu. – Aš neišmanau apie tokius dalykus. Prašom išgerti, – pasiūlė jis, statydamas padėklą ant kavos staliuko.

– Ačiū, – sumurmėjo Puaro, prieidamas prie staliuko.

– Už sėkmę, – pasakė Reinoras, paimdamas taurę ir ją išgerdamas.

Puaro nusilenkęs pakėlė savo taurę prie lūpų.

– Už jus, mano drauge. O dabar leiskite man pasidalyti savo įtarimais. Iš pradžių aš supratau, kad...

Jis staiga nutilo, greitai pasukęs galvą per petį, tarsi jo ausį būtų pasiekęs kažkoks garsas. Iš pradžių pažvelgęs į duris, po to į Reinorą, Puaro pridėjo pirštą prie lūpų, tuo parodydamas manąs, jog jų kažkas klausosi.

Reinoras supratingai linktelėjo. Abu vyrai patyliukais prislinko prie durų. Puaro mostu parodė sekretoriui, kad šis pasiliktų kambaryje. Detektyvas staigiu judesiu atidarė duris ir puolė pro jas, tačiau netrukus nusivylęs grįžo atgal.

– Keista, – pasakė jis Reinorui. – Galiu prisiekti, jog kažką girdėjau. Na gerai, aš suklydau. Tai neatsitinka labai dažnai. *A votre sante*, mano drauge. – Jis ištuštino savo taurę.

– Ak! – sušuko Reinoras ir taip pat išgėrė.

– Atleiskite? – paklausė Puaro.

– Nieko. Tiesiog nuo širdies nusirito akmuo, ir tiek.

Puaro priėjo prie stalo ir pastatė savo taurę.

– Žinote, mesjė Reinorai, – prisipažino jis, – tiesą

sakant, aš vis negaliu priprasti prie jūsų angliško nacionalinio gėrimo – viskio. Man nepatinka jo skonis. Jis kartus. – Detektyvas priėjo prie krėslo ir atsisėdo.

– Iš tikrųjų? Man labai gaila. Mano visai nebuvo kartus. – Reinoras pastatė savo taurę ant stalo ir priminė: – Jei neklystu, jūs ką tik man norėjote kažką pasakyti, tiesa?

Puaro atrodė nustebęs.

– Aš? Iš tiesų norėjau? Ar aš jau pamiršau? Galbūt jums norėjau papasakoti, kaip aš tyriau šį reikalą. *Voyons*! Vienas faktas siejasi su kitu, taigi galime tęsti. Ar kitas atitinka šį? *A merveille*! Gerai! Tęskime. Tas kitas nežymus faktas... Ne! Ak, tai keista! Čia kažko trūksta – nežymios grandinės dalies. Mes tiriame. Ieškome. Ir tą nežymų keistą faktą, tą galbūt visiškai nereikšmingą detalę, kuri neatitinka kitų, mes dedame čionai! – Puaro ekstravagantiškai mosteli ranka savo galvos link. – Tai svarbu! Tai nuostabu!

– Ta-aip, suprantu, – abejojančiai sumurmėjo Reinoras.

Puaro taip energingai pagrūmojo pirštu prieš Reinoro veidą, kad tas net krūptelėjo.

– Ak, saugokitės! Vargas tam detektyvui, kuris sako: „Tai tokia smulkmena – tai neturi reikšmės. Ji nepritampa. Galima tai pamiršti." Dėl to ir atsiranda painiava! Viskas turi reikšmės. – Puaro, staiga nutilęs, pabaksnojo sau į galvą. – Ak! Dabar aš prisiminiau, ką norėjau jums pasakyti. Tai buvo tas nežymus, nereikšmingas faktas. Aš norėjau pasakyti jums, mesjė Reinorai, apie dulkes.

Reinoras mandagiai nusišypsojo.

– Dulkes?

– Būtent. Dulkes, – pakartojo Puaro. – Mano draugas Hastingsas neseniai man priminė, kad aš esu detektyvas, o ne kambarinė. Jam pasirodė, kad tai labai šmaikšti pastaba, bet aš tuo nesu toks tikras. Galų gale, kambarinė ir detektyvas turi šį tą bendro. Kambarinė – ką ji daro? Ji ištiria visus tamsius kampus su savo šluoste. Ji iškelia į dienos šviesą visus paslėptus dalykus, kurie buvo patogiai patraukti iš akių. Ar detektyvas nedaro to paties?

Reinoras nuobodžiaujančiu balsu sumurmėjo:

– Labai įdomu, mesjė Puaro. – Jis priėjo prie kėdės šalia stalo ir atsisėdęs pasiteiravo: – Bet... ar tai viskas, ką jūs ketinote man pasakyti?

– Ne, nevisiškai, – atsakė Puaro. Jis pasilenkė priekin. – Jūs neapdūmėte man akių, mesjė Reinorai, nes čia nebuvo jokių dulkių. Jūs supratote?

Sekretorius įdėmiai spoksojo į jį.

– Ne, bijau, kad ne.

– Ant tos vaistų dėžės nebuvo dulkių. Madmuazelė Barbara pažymėjo šį faktą. Bet ant jos turėjo būti dulkių. Ta lentyna, ant kurios ji stovėjo, – Puaro kalbėdamas mostelėjo į jos pusę, – visa nuklota dulkėmis. Tuomet aš supratau...

– Ką supratote?

– Aš supratau, – tęsė toliau Puaro, – kad kažkas neseniai buvo nukėlęs dėžę. Kad tam asmeniui, kuris nunuodijo serą Klodą Eimorį, nebuvo būtinybės prieiti prie vaistų dėžės praėjusį vakarą, nes jis jau anksčiau buvo apsirūpinęs visais jam reikalingais nuodais, parinkęs tam laiką, kai jam niekas netrukdė. Jūs neprie-

jote prie dėžės praėjusį vakarą, nes jūs jau buvote pasiėmęs hioskino, kiek jums reikėjo. Ir jūs nešėte kavą, mesjė Reinorai.

Reinoras ramiai nusišypsojo.

– O Viešpatie! Jūs mane kaltinate nužudžius serą Klodą?

– O jūs tai neigiate? – paklausė Puaro.

Reinoras kiek patylėjo prieš atsakydamas. Kai jis vėl prabilo, jo balsas tapo šiurkštus.

– O, ne, – pareiškė jis, – aš to neneigiu. Kodėl turėčiau? Iš tiesų aš net didžiuojuosi visu šiuo reikalu. Viskas turėjo įvykti sklandžiai. Tai paprasčiausiai buvo nelemtas atsitiktinumas, kad seras Klodas praėjusį vakarą atidarė seifą. Anksčiau jis to niekuomet nedarydavo.

Puaro apsnūdusiu balsu paklausė:

– Kodėl jūs man visa tai pasakojate?

– O kodėl ne? Jūs toks mielas. Malonu su jumis kalbėtis. – Reinoras nusijuokęs tęsė toliau: – Taip, viskas pakrypo bloga linkme. Bet aš būtent tuo ir didžiuojuosi, kad sugebėjau nesėkmę paversti sėkme. – Jo veide pasirodė triumfo išraiška. – Išrasti slaptavietę be jokio pasirengimo buvo gana pagirtinas dalykas. Norėtumėte, kad jums pasakyčiau, kur dabar yra formulė?

Puaro mieguistumas dabar dar labiau išryškėjo. Atrodė, kad jam sunku aiškiai kalbėti.

– Aš... aš jūsų nesuprantu, – sušnabždėjo jis.

– Jūs padarėte vieną nedidelę klaidą, mesjė Puaro, – pašaipiai tarė Reinoras. – Jūs neįvertinote mano proto. Iš tiesų manęs nebuvo suklaidinęs jūsų išradingas dėmesio perkėlimas prie vargšelio Kerilo. Žmogus, turintis jūsų smegenis, negalėtų rimtai patikėti, kad Ke-

rilas... Na, neverta apie tai mąstyti. Matote, aš žaidžiu didelį žaidimą. Tas popiergalis, atiduotas į tam tikras rankas, man reiškia penkiasdešimt tūkstančių svarų. – Jis atsilošė. – Tik pagalvokite, ką žmogus, galintis pasigirti tokiais sugebėjimais, gali nuveikti su penkiasdešimčia tūkstančių svarų.

Puaro, kurio balsas darėsi vis labiau mieguistas, tesugebėjo atsakyti:

– Aš... aš nenoriu... apie tai galvoti.

– Na, galbūt ir ne. Aš vertinu jūsų sprendimą, – nusileido Reinoras. – Reikia gerbti kitų nuomonę.

Puaro palinko į priekį ir regis pabandė susitvardyti.

– Bet to nebus! – sušuko jis. – Aš jus demaskuosiu. Aš, Erkiulis Puaro... – Jis staiga nutilo.

– Erkiulis Puaro jau nieko nebepadarys, – pareiškė Reinoras, detektyvui vėl susmukus į kėdę. Sekretorius, pašaipiai nusijuokęs, tęsė toliau: – Negi jūs nieko neįtarėte, netgi po to, kai pats pastebėjote, kad viskis kartus? Matote, mano brangus mesjė Puaro, aš paėmiau ne vieną, bet kelis hioskino buteliukus iš tos dėžės. Tiesą sakant, aš jums įdėjau šiek tiek daugiau nei serui Klodui.

– Ak, *mon Dieu*, – žioptelėjo Puaro, bandydamas pasikelti. Silpnu balsu jis mėgino sušukti: – Hastingsai! Hast... – Tuomet jo balsas nutilo. Detektyvas vėl susmuko į kėdę. Jo akių vokai užsimerkė.

Reinoras atsistojo, nustūmė į šalį kėdę ir priėjo prie Puaro.

– Pabandykite dar neužmigti, mesjė Puaro, – pasakė jis. – Be abejo, jums būtų įdomu sužinoti, kur paslėpta formulė, ar ne?

Jis kurį laiką palaukė, bet Puaro akys liko užmerktos.

– Greitas miegas be sapnų, iš kurio nebepabundama, kaip sakė bičiulis Kerilas, – kandžiai pakomentavo Reinoras, eidamas židinio link. Jis išėmė iš vazos balanas, sulankstė jas ir įsikišo į kišenę. Tuomet nužingsniavo prie verandos durų, kur stabtelėjęs per petį šūktelėjo:

– Sudieu, mano brangus mesjė Puaro.

Jis jau buvo bežengiąs į sodą. Bet staiga jį sustabdė žvalus ir natūralus Puaro balsas:

– Ar jūs nenorėtumėte pasiimti ir voko?

Reinoras atsigręžė. Tuo pat metu iš sodo į biblioteką įžengė inspektorius Džepas. Reinoras, atsitraukęs keletą žingsnių, neryžtingai sustojo, tuomet nusprendė sprukti. Jis puolė prie verandos durų, tačiau buvo sučiuptas Džepo ir konsteblio Džonsono, taip pat staiga pasirodžiusio.

Puaro pakilo nuo kėdės ir rąžydamasis išsitempė.

– Na, mano brangus Džepai, – paklausė jis, – jūs viską supratote?

Džepas, padedant konstebliui, nuvilkęs Reinorą į kambario vidurį, atsakė:

– Girdėjau kiekvieną žodį. Ačiū jums už jūsų raštelį, mesjė Puaro. Nuo terasos, iškart už durų, galima viską puikiai girdėti. Dabar apieškokime ir pažiūrėkime, ką mes galime surasti. – Jis ištraukė iš Reinoro kišenės balanas ir numetė jas ant stalo. Po to ištraukė nedidelį buteliuką. – Aha! Hioksinas! Tuščias.

– Ak, Hastingsai! – Puaro sušuko savo draugui, kuris įėjo iš prieškambario, nešinas viskiu su soda, ir pa-

davė taurę detektyvui.

– Supratote? – Puaro maloniai kreipėsi į Reinorą. – Aš atsisakiau vaidmens jūsų komedijoje. Mat aš turėjau savo. Raštelyje aš daviau nurodymus Džepui bei Hastingsui. Tuomet aš palengvinau jūsų užduotį, skųsdamasis dėl karščio. Aš žinojau, kad jūs pasiūlysite išgerti. Jums tai buvo palanki proga. Po to jau viskas paprasta. Kai aš priėjau prie durų, čia jau buvo mano mielas Hastingsas su kitu viskiu ir soda. Aš apkeičiau taures ir grįžau atgal. O toliau – visa ta komedija.

Puaro atidavė taurę Hastingsui.

– Aš, manau, kad savo vaidmenį atlikau gana šauniai, – pareiškė jis.

Kurį laiką buvo tylu. Puaro ir Reinoras stebėjo vienas kitą. Tuomet Reinoras tarė:

– Aš jūsų baiminausi nuo to laiko, kai jūs atvykote. Mano planas galėjo pavykti. Aš galėjau apsirūpinti visam savo likusiam gyvenimui, gavęs penkiasdešimt tūkstančių svarų – o galbūt netgi daugiau – už tą sumautą formulę. Bet nuo to laiko, kai jūs atvykote, aš jau nebebuvau toks tikras, kad išlipsiu sausas iš vandens, nugalabijęs tą pompastišką seną kvailį ir nugvelbęs jo brangiąją popieriaus skiautę.

– Aš jau anksčiau pastebėjau, kad jūs esate protingas, – atsakė Puaro. Jis vėl atsisėdo į krėslą, atrodydamas be galo patenkintas savimi.

Džepas mašinaliai išbarbeno:

– Edvardai Reinorai, aš jus suimu už tyčinę sero Klodo žmogžudystę ir įspėju, kad viskas, ką jūs pasakysite, gali būti panaudota prieš jus teisme. – Džepas mostelėjo konstebliui, kas šis jį išvestų.

Dvidešimtas skyrius

Konstebliui išvedant Reinorą, abu vyrai prasilenkė su mis Eimori, kuri tuo metu įžengė į biblioteką. Ji susirūpinusiu žvilgsniu pažvelgė jiems pavymui, tuomet nuskubėjo pas Puaro.

– Mesjė Puaro, – uždususi paklausė ji, Puaro stojantis su ja pasisveikinti, – ar tai tiesa? Ar mano brolį nužudė misteris Reinoras?

– Bijau, kad taip, madmuazele, – atsakė Puaro.

Mis Eimori atrodė priblokšta.

– O! O! – sušuko ji. – Kokia piktadarystė! Aš visuomet į jį žiūrėjau kaip į mūsų šeimos narį. Bisvaksai ir visa kita... – Ji staiga apsigręžė ir ketino išeiti. Tuo metu įėjo Ričardas ir sustojo, laikydamas jai atidarytas duris. Kai ji beveik tekina išskubėjo iš kambario, jos dukterėčia Barbara sugrįžo iš sodo.

– To neįmanoma apsakyti žodžiais! – sušuko Barbara. Edvardas Reinoras. Kas galėtų tuo patikėti? Kažkas, kas tai išaiškino, buvo siaubingai protingas. Įdomu, kas!

Ji reikšmingai pažvelgė į Puaro. Šis, linktelėjęs į po-

licijos inspektoriaus pusę, sumurmėjo:

– Bylą išnarpliojo inspektorius Džepas, madmuazele.

Džepas spindėjo.

– Pasakysiu jums, mesjė Puro, kad jūs tikras šaunuolis. Taip pat ir džentelmenas.

Linktelėjęs susirinkusiai kompanijai, Džepas greitai išėjo. Pačiupęs iš suglumusio Hastingso taurę su viskiu, jis tarė: „Jei leisite, kapitone Hastingsai, aš tai pasiimsiu kaip įrodymą!“

– Taip, bet ar iš tiesų inspektorius Džepas išaiškino dėdės Klodo žudiką? Ar, – paklausė Barbara, kai Puaro apsimestinai droviai žengė jos link, – tai buvote jūs, mesjė Erkiuli Puaro?

Puaro priėjo prie Hastingso ir apkabino savo seną draugą.

– Madmuazele, – paaiškino jis Barbarai, – iš tiesų tai yra daugiau Hastingso nuopelnas. Jis išsakė žavingą pastabą, kuri man nurodė teisingą kelią. Veskitės jį į sodą ir paprašykite, kad jis pats jums viską papasakotų.

Jis stumtelėjo Hastingsą Barbaros link ir palydėjo juos abu prie verandos durų.

– Ak, mano katinėli, – komiškai atsiduso Barbara, kai jiedu kartu patraukė į sodą.

Ričardas Eimoris jau ketino kažką sakyti Puaro, kai atsidarė durys į prieškambarį ir įėjo Liusija. Ji krūptelėjo, išvydusi savo vyrą, ir neryžtingai sumurmėjo:

– Ričardai...

Ričardas atsisuko į ją.

– Liusija!

Liusija žengė keletą žingsnių kambario vidun.

– Aš... – buvo besakanti ji, tačiau nutilo.

Ričardas priėjo prie jos.

– Tu...

Jie abu atrodė nepaprastai įsitempę, besivaržantys vienas kito. Staiga Liusija pažvelgė į Puaro ir žengė jo link ištiestomis rankomis.

– Mesjė Puaro! Kaip aš galiu jums atsidėkoti?

Puaro paėmė jos rankas.

– Taigi, madam, visi vargai pasibaigė! – paskelbė jis.

– Žudikas sugautas. Bet ar mano vargai iš tiesų pasibaigė? – viltingai paklausė Liusija.

– Tiesa, jūs dar neatrodote visiškai laiminga, mano vaike, – pastebėjo Puaro.

– Įdomu, ar aš būsiu kada nors vėl laiminga?

– Manau, kad taip, – pasakė Puaro, žybtelėjęs akimis. – Pasitikėkite savo tėtušiu Puaro. – Nuvedęs Liusiją prie kėdės šalia kavos staliuko, stovinčio kambario viduryje, jis paėmė nuo jo balanas. Tuomet priėjo prie Ričardo ir padavė jas jam. – Mesjė, – pareiškė jis, – turiu garbės grąžinti jums sero Klodo formulę! Skiautes galima sudėti kartu – kaip jūs ten sakote? – ir ji bus lyg nauja.

– O Viešpatie, formulė! – sušuko Ričardas. – Aš jau buvau ją beveik pamiršęs. Negaliu dabar į ją žiūrėti. Pagalvojus, kiek žalos ji mums visiems pridarė... Ji mano tėvui kainavo gyvybę, be to, sugriovė mūsų visų gyvenimus.

– Ką tu ketini su ja daryti, Ričardai? – paklausė jo Liusija.

– Aš nežinau. O ką tu su ja darytum?

Liusija atsistojo ir, eidama prie jo, sušnabždėjo:

– Ar leisi man?

– Ji tavo, – pasakė jos vyras, paduodamas jai balanas. – Daryk, ką nori, su ta nelemta formule.

– Ačiū, Ričardai, – sumurmėjo Liusija. Ji priėjo prie židinio, nuo atbrailos paėmė degtukų dėžutę ir padegė balanas, vieną po kitos sumesdama jas į židinį. – Pasaulyje ir taip daug skausmo. Nenoriu, kad jo būtų dar daugiau.

– Madam, – pasakė Puaro, – aš žaviuosi jūsų laikysena, jums sudeginant daug tūkstančių svarų, tarsi tai būtų keletas pensų.

– Tai tik pelenai, ir nieko daugiau, – atsiduso Liusija. – Kaip ir mano gyvenimas.

Puaro suprunkštė.

– *O, la la*! Tai visi užsisakykime karstus, – niūriai pajuokavo jis. – Ne! Aš noriu džiaugtis gyvenimu, šokti, dainuoti. Matote, mano vaikeliai, – tęsė detektyvas, kreipdamasis taip pat ir į Ričardą, – aš noriu, kad jūs taip nesivaržytumėte vienas kito. Madam atrodo nukabinusi nosį, ji galvoja: „Aš apgavau savo vyrą". Mesjė, taip pat nusiminęs, svarsto: „Aš įtariau savo žmoną". O iš tikrųjų jums tereikia pulti vienas kitam į glėbį, ar ne?

Liusija žengtelėjo savo vyro link.

– Ričardai... – pratarė ji silpnu balsu.

– Madam, – pertraukė ją Puaro, – bijau, kad seras Klodas galėjo jus įtarti norėjus pavogti formulę, nes neseniai kažkas – neabejotinai koks nors buvęs Kerilo kolega, nes tokio tipo žmonės nuolatos riejasi tarpusavyje, – taigi kažkas nusiuntė serui Klodui anoniminį

laišką apie jūsų mamą. Bet ar jūs žinote, mano kvailiuke, kad jūsų vyras bandė pats prisiimti kaltę – inspektoriaus Džepo akivaizdoje jis prisipažino nužudęs serą Klodą, norėdamas jus išgelbėti?

Liusija užgniaužė išsiveržusį šūksmą ir susižavėjusi pažvelgė į Ričardą.

– O jūs, mesjė, tęsė Puaro, – galite įsivaizduoti, – kad jūsų žmona vos prieš pusvalandį man į ausį šaukė nužudžiusi jūsų tėvą, nes pamanė, kad tai galėjo būti jūsų darbas.

– Liusija, – švelniai sumurmėjo Ričardas, eidamas prie jos.

– Spėju, kad, būdamas anglas, – pastebėjo Puaro, atsitraukdamas nuo jų, – jūs neapkabinsite jos mano akivaizdoje?

Liusija priėjo prie Puaro ir paėmė jo ranką.

– Mesjė Puaro, aš jūsų niekuomet nepamiršiu... niekuomet.

– Ir aš jūsų niekuomet neužmiršiu, madam, – galantiškai atsakė Puaro, bučiuodamas jai ranką.

– Puaro, – pareiškė Ričardas Eimoris, – aš nežinau, ką čia besakyti, išskyrus tai, kad jūs išgelbėjote mano gyvybę ir mano santuoką. Aš negaliu išreikšti savo jausmų...

– Nesijaudinkite, mano drauge, – atsakė Puaro. – Aš džiaugiuosi, kad galėjau būti jums naudingas.

Ričardas apkabino Liusiją, ir jie kartu išėjo į sodą, žvelgdami vienas kitam į akis. Puro, nusekęs juos iki verandos durų, sušuko jiems pavymui:

– Būkite palaiminti, *mes enfants*! Jei jūs sode sutiksite mis Barbarą, paprašykite, kad man grąžintų kapito-

ną Hastingsą. Mes netrukus turime išvykti į Londoną.

Mažajam detektyvui sugrįžus į kambarį, jo žvilgsnis nukrypo į židinį.

– Ak! – sušuko jis, prieidamas prie židinio atbrailos ir pataisydamas vazą. – *Voila*! Dabar tvarka atstatyta. – Ištaręs šiuos žodžius, Puaro su didžiuliu pasitenkinimu nužingsniavo durų link.

Christie, Agatha

Ch525 Juoda kava : [romanas] / Agata Kristi ; [iš anglų kalbos vertė Jonas Sipulis]. – [Vilnius] : Sirokas [i.e. FNS Group, 2012]. – 204 p. – (Agatos Kristi kolekcija, ISSN 1822-7376 ; 54)

ISBN 978-609-8057-07-2
UDK 821.111-31

Išleido FNS Group leidykla "Sirokas"

agathachristie.lt

Spausdino UAB "Spindulio spaustuvė"
Vakarinis aplinkkelis 24, Kaunas

Išradėjas seras Klodas Eimoris pajunta kartų skonį burnoje, kai jo naujos sprogstamosios medžiagos formulė pavagiama – kažkurio iš namiškių.

Siekdamas greitai ištaisyti padėtį, seras Klodas užrakina duris ir išjungia šviesą, suteikdamas vagiui galimybę grąžinti formulę ir likti nepastebėtam. Tačiau tamsa atneša mirtį, ir Erkiuliui Puaro tenka išnarplioti šeimyninių nesantaikų, meilės bei įtartinų svečių raizginį, siekiant išaiškinti žudiką ir užkirsti kelią katastrofai.

ISBN 978-609-8057-07-2

Aplankykite mus internete:
www.agathachristie.lt